

آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم

به انضمام قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث
در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵/۰۲/۲۰
و آیین نامه ها و دستور العمل های اجرائی

به همراه
پرسش و پاسخ های کاربردی

گردآوری و تالیف
سعید توحیدنیا

آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم

به انضمام

قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث

در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

مصوب ۱۳۹۵/۰۲/۲۰

و

آیین نامه ها و دستور العمل های اجرائی

به همراه

پرسش و پاسخ های کاربردی

گردآوری و تألیف:

سعید توحیدنیا

سرشناسه	: توحیدنیا، سعید، ۱۳۶۹ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم به انضمام: قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه/ گردآوری و تالیف: سعید توحیدنیا با همکاری شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم بر خط آینده نگر تبریز
مشخصات نشر	: تبریز: ایلقار، ۱۴۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۷-۰۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: حقوق بیمه -- ایران
موضوع	: شخص ثالث -- ایران
موضوع	: بیمه مسولیت -- ایران
شناسه افزوده	: شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم بر خط آینده نگر تبریز
رده بندی کنگره	: KMH۹۹۸
رده بندی دیویی	: ۳۴۶/۵۵۰۸۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۵۱۸۰۹۶

آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم

به انضمام: قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث

در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

گردآوری و تالیف: سعید توحیدنیا

انتشارات ایلقار

با همکاری: شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم برخط آینده نگر تبریز

لیتوگرافی: چاردیز / چاپ: معین / صحافی: آذرنکیبه

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / چاپ یکم: ۱۴۰۰، تبریز

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۷-۰۵-۹

قیمت: ۹۰,۰۰۰ تومان

www.ayandenegar.net

www.bimasi.ir

این کتاب با حمایت شرکت مالی کارگزاری رسمی بیمه برخط آینده نگر تبریز و سامانه فروش آنلاین بیمه سی منتشر شده است و کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به کارگزاری بیمه برخط آینده نگر تبریز می باشد.

@kirpibook

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۷

مقدمه..... ۹

قانون بیمه نامه شخص ثالث مصوب بیستم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۵

بخش اول : کلیات، ماده ۱ تا ماده ۷..... ۱۱

بخش دوم : حقوق و تعهدات بیمه گر و بیمه گذار، ماده ۸ تا ماده ۲۰..... ۱۵

بخش سوم : حقوق و تعهدات صندوق تأمین خسارت های بدنی، ماده ۲۱ تا ماده ۳۰..... ۲۳

بخش چهارم : پرداخت خسارت، ماده ۳۱ تا ماده ۴۰..... ۳۰

بخش پنجم : تکالیف سایر نهادها و دستگاه های مرتبط، ماده ۴۱ تا ماده ۵۸..... ۳۴

بخش ششم : مقررات کیفری، ماده ۵۹ تا ماده ۶۳..... ۴۲

بخش هفتم : مقررات نهائی، ماده ۶۴ تا ماده ۶۶..... ۴۳

آیین نامه ها و مصوبات هیأت محترم وزیران

آیین نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه ماده ۴۲ قانون بیمه شخص ثالث، مصوب چهارم تیرماه سال ۱۳۹۶..... ۴۴

آیین نامه اجرائی ماده ۳ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

(بیمه حوادث راننده مسبب حادثه) مصوب بیست و هشتم تیر ماه سال ۱۳۹۶..... ۴۷

آیین نامه اجرائی ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از

وسایل نقلیه مصوب هشتم مردادماه سال ۱۳۹۶..... ۵۳

نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر بر خسارت، موضوع تبصره ماده ۶ قانون بیمه شخص ثالث،

مصوب پانزدهم مهر ماه سال ۱۳۹۷..... ۵۸

آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه ی تخفیف افزایش یا تقسیط آن، موضوع ماده ۱۸ قانون بیمه

شخص ثالث، مصوب بیست و هشتم مهر ماه سال ۱۳۹۶..... ۶۳

آیین نامه اجرائی ماده (۵) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب شانزدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۷..... ۷۲

آیین نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه-موضوع ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه، مصوب بیستم خرداد ماه سال ۱۳۹۷..... ۷۵

آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه(موضوع ماده ۵۷ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه) مصوب هشتم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۸..... ۷۸

ضوابط کلی تعیین حق بیمه پوشش بیمه خسارت های مالی مازاد بر حداقل تعیین شده در قانون-آیین نامه تبصره ۱ ماده ۸ قانون بیمه شخص ثالث..... ۹۰

دستورالعمل تعیین میزان، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی مبلغ موضوع بند (ب) ماده ۲۴- (جریمه نداشتن بیمه نامه)..... ۹۳

پرسش و پاسخ های کاربردی

بخش اول : پرسش و پاسخ های برگرفته شده از متن قانون بیمه شخص ثالث..... ۹۸

بخش دوم : پرسش و پاسخ های برگرفته شده از آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرائی ۱۴۸

منابع و مأخذ..... ۱۸۵

پیشگفتار

فرهنگ سازی به عنوان یک وظیفه اجتماعی

صنعت بیمه در ایران اگرچه این روزها به نسبت دهه های گذشته، عمومیت بیشتری در بین اقشار مختلف جامعه یافته است اما در مقایسه با کشورهای پیشرفته جهان، راه طولانی برای عمومی سازی و افزایش سطح آشنایی و آگاهی جامعه در پیش داریم. معرفی و آموزش انواع مختلف بیمه و مزایای استفاده از آن در بین اقشار مختلف جامعه در نهایت می تواند نتایجی چون کاهش هزینه های بیشتر ناشی از خسارت ها، امنیت روانی و فکری جامعه، آشنایی عموم مردم با حقوق بیمه ای خود جهت دریافت خسارت های احتمالی، کاهش هزینه های دولت در زمینه هایی چون حوادث غیرمترقبه و حوادث عمومی را به همراه بیاورد.

شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم برخط آینده نگر نیز به عنوان اولین کارگزاری بیمه دریافت کننده مجوز برخط از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در سال های اخیر علاوه بر وظیفه ذاتی خود مبنی بر مشاوره و ارائه خدمات بیمه ای به عموم مردم، وظایف مبتنی بر مسئولیت های اجتماعی را به صورت خودجوش برعهده گرفته است. این کارگزاری با راه اندازی سامانه مقایسه و خرید آنلاین بیمه (بیمه سی) www.bimasi.ir و از طریق این سامانه و سایر امکانات انسانی و فنی خود، در زمینه آموزش نکات بیمه ای و فرهنگ سازی عمومی در این حوزه پیش قدم شده است. کارگزاری رسمی بیمه مستقیم برخط آینده نگر در کنار فعالیت در فضای مجازی که ضرورت این روزهای صنعت بیمه است، در زمینه کمک به انتشار کتاب های بیمه ای نیز قدم برداشته و کتاب ارزشمند «آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم» در

این راستا به عنوان اولین کتاب از این سری انتخاب و منتشر شده است. این کارگزاری در ادامه فعالیت های خود تلاش می کند تا حمایت خود را از انتشار کتاب های مفید بیمه ای و به خصوص نویسندگان جوان این حوزه، ادامه دهد .

کتاب «آنچه باید از بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل بدانیم» علاوه بر اینکه یک مرجع برای قانون بیمه شخص ثالث و آیین نامه های اجرائی آن محسوب می شود، حاوی ۱۵۰ پرسش و پاسخ در زمینه این بیمه نامه است. سؤالاتی که در این کتاب گردآوری شده است، حاصل تجربه چندین ساله مؤلف کتاب در حوزه بیمه و بر اساس پرسش هایی است که از جانب اقشار مختلف مردم به صورت دائمی از شبکه فروش صنعت بیمه و فعالان حوزه بیمه پرسیده می شوند. در واقع شما به زبان ساده می توانید به بیشتر سؤالاتی که در ذهن دارید، پاسخ دقیقی بیابید .

ایوب توحیدنیا

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل

شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم برخط آینده نگر تبریز

مقدمه

بیمه نامه شخص ثالث یکی از بیمه های اجباری و عمومی ترین بیمه نامه ای است که در ایران مورد استفاده قرار می گیرد. همین موضوع سبب شده است که این بیمه نامه به وسعت فرد فرد جامعه فراگیر شود. این روزها اکثریت افراد جامعه اتومبیل شخصی دارند و یا از موتورسیکلت استفاده می کنند. عده ای به عنوان راننده مشغول به کار هستند و برخی نیز از ماشین آلات موتوری کشاورزی و صنعتی استفاده می کنند. حتی افرادی که خود دارای اتومبیل نیستند و گواهینامه ندارند نیز به صورت غیرمستقیم با این بیمه نامه آشنا هستند. همه ما ممکن است دچار حادثه تصادف شویم و به عنوان شخص ثالث مورد حمایت این نوع از بیمه نامه قرار بگیریم. بر همین اساس می توان به بیمه نامه شخص ثالث به عنوان بیمه عموم مردم ایران نیز نگاه ویژه ای داشت.

اگر مروری بر تاریخچه شکل گیری بیمه نامه شخص ثالث در کشورمان و قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث بیندازیم، متوجه می شویم که این قانون برای اولین بار در ۱۴ ماده و ۳ تبصره در سال ۱۳۴۷ به تصویب مجلس شورای ملی آن زمان رسید و از ابتدای سال ۱۳۴۸ به اجرا گذاشته شد. در ادامه و با تجربه ۴ دهه اجرا، قانون جدید بیمه نامه شخص ثالث با عنوان «قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث» در سال ۱۳۸۷ به شرط اجرای آزمایشی ۵ ساله برای یافتن ایرادات آن، به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. اما قانون امروزی بیمه اجباری خسارات وارده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه، مشتمل بر ۶۶ ماده و ۵۵ تبصره از سال ۱۳۹۵ لازم الاجراء شد.

کتاب حاضر نیز با نگاه ویژه به بیمه شخص ثالث تألیف شده است. به طوری که علاوه بر مرجعی برای مطالعه قوانین بیمه نامه شخص ثالث، دارای پرسش و پاسخ های بسیار مهم و ضروری با موضوع این بیمه نامه است. این سؤالات حاصل سال ها فعالیت نویسندگان در صنعت بیمه و شامل مواردی می شود که در طول چندین سال و به واسطه ارتباط با

بیمه گذاران و عموم مردم گردآوری شده است. همچنین بخش اول سؤالات کاربردی این کتاب، براساس ماده های قانون بیمه شخص ثالث و بخش دوم این سؤالات بر اساس آیین نامه ها و تجربیات اجرائی آماده شده است.

هر چند قوانین و آیین نامه هایی که به تصویب مجلس شورای اسلامی، هیأت وزیران و شورای عالی بیمه می رسد باید به اندازه کافی شفاف باشد، اما در برخی از موارد بیمه گذاران و زیان دیدگان، به دلایلی چون ناآشنایی با حقوق بیمه ای خود و شرایط قانونی، دچار اختلاف می شوند. توضیحات بیشتر و رفع ابهامات احتمالی، هدفی است که در این کتاب دنبال می شود و بدون شک، استفاده از این تجارب در قالب پرسش و پاسخ، می تواند اجرای قانون را سهل و از بروز اختلاف در عمل جلوگیری کند. در واقع تلاش شده است تا این کتاب علاوه بر قابل استفاده بودن برای فعالان صنعت بیمه، به دلیل نگارش آسان و پرسش و پاسخ گونه بودن، مورد استفاده عموم مردم نیز قرار گیرد و بتوانیم قدمی هرچند کوچک در فرهنگ سازی بیمه ای در کشور برداریم. در این میان منتظر دریافت نقطه نظرات اهل فن، اساتید و فعالان حوزه بیمه هستیم تا بتوانیم قدم های بعدی را محکم تر و تأثیرگذارتر برداریم.

در پایان بر خود وظیفه می دانم که از کلیه همکاران عزیز و اساتید بزرگوارم از جمله آقایان جواد صفائی مهر، ایوب وحیدکیا و نیز برادر ارجمندم، ایوب توحیدنیا، مدیر عامل محترم شرکت کارگزاری رسمی بیمه مستقیم برخط آینده نگر تبریز که در تنظیم، تدوین و انتشار این کتاب یاری نمودند، تشکر و قدر دانی نمایم.

سعید توحیدنیا

« مؤلف »

قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵ بخش اول - کلیات

ماده ۱- اصطلاحات به کار برده شده در این قانون، دارای معانی به شرح زیر است:

الف - خسارت بدنی: هر نوع دیه یا ارش ناشی از هر نوع صدمه به بدن مانند شکستگی، نقص و ازکارافتادگی عضو اعم از جزئی یا کلی - موقت یا دائم، دیه فوت و هزینه معالجه با رعایت ماده (۳۵) این قانون به سبب حوادث مشمول بیمه موضوع این قانون.

ب - خسارت مالی: زیانهایی که به سبب حوادث مشمول بیمه موضوع این قانون به اموال شخص ثالث وارد شود.

پ - حوادث: هرگونه سانحه ناشی از وسایل نقلیه موضوع بند (ث) این ماده و محمولات آنها از قبیل تصادم، تصادف، سقوط، واژگونی، آتش سوزی و یا انفجار یا هر نوع سانحه ناشی از وسایل نقلیه بر اثر حوادث غیرمترقبه.

ت - شخص ثالث: هر شخصی است که به سبب حوادث موضوع این قانون دچار خسارت بدنی و یا مالی شود به استثنای راننده مسبب حادثه.

ث - وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آنها.

ج - صندوق: صندوق تأمین خسارت های بدنی.

چ - بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ح - راهنمایی و رانندگی: پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

ماده ۲- کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون اعم از اینکه اشخاص حقیقی یا حقوقی باشند مکلفند وسایل نقلیه خود را در قبال خسارت بدنی و مالی که در اثر حوادث

وسایل نقلیه مذکور به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به مقدار مندرج در ماده (۸) این قانون نزد شرکت بیمه ای که مجوز فعالیت در این رشته را از بیمه مرکزی داشته باشد، بیمه کنند.

تبصره ۱- دارنده از نظر این قانون اعم از مالک و یا متصرف وسیله نقلیه است و هر کدام که بیمه نامه موضوع این ماده را تحصیل کند تکلیف از دیگری ساقط می شود.

تبصره ۲- مسئولیت دارنده وسیله نقلیه در تحصیل بیمه نامه موضوع این قانون مانع از مسئولیت شخصی که حادثه منسوب به فعل یا ترک فعل او است نمی باشد. در هر حال خسارت وارد شده از محل بیمه نامه وسیله نقلیه مسبب حادثه پرداخت می گردد.

ماده ۳- دارنده وسیله نقلیه مکلف است برای پوشش خسارت های بدنی وارد شده به راننده مسبب حادثه، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام، بیمه حوادث اخذ کند؛ مبنای محاسبه میزان خسارت قابل پرداخت به راننده مسبب حادثه، معادل دیه فوت یا دیه و یا ارزش جرح در فرض ورود خسارت بدنی به مرد مسلمان در ماه غیرحرام و هزینه معالجه آن می باشد. سازمان پزشکی قانونی مکلف است با درخواست راننده مسبب حادثه یا شرکت بیمه مربوط، نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده را تعیین و اعلام کند. آیین نامه اجرائی و حق بیمه مربوط به این بیمه نامه به پیشنهاد بیمه مرکزی پس از تصویب شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۴- در صورت وقوع حادثه و ایجاد خسارت بدنی یا مالی برای شخص ثالث:

الف - در صورتی که وسیله نقلیه مسبب حادثه، دارای بیمه نامه موضوع این قانون باشد، جبران خسارت های وارد شده در حدود مقررات این قانون بر عهده بیمه گر است. در صورت نیاز به طرح دعوی در خصوص مطالبه خسارت، زیان دیده یا قائم مقام وی دعوی را علیه بیمه گر و مسبب حادثه طرح می کند. این حکم، نافی مسئولیت های کیفری راننده مسبب حادثه نیست.

ب - در صورتی که وسیله نقلیه، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون یا مشمول یکی از موارد مندرج در ماده (۲۱) این قانون باشد، خسارت های بدنی وارده توسط صندوق با رعایت ماده (۲۵) این قانون جبران می شود. در صورت نیاز به طرح دعوی در این خصوص، زیان دیده یا قائم مقام وی دعوی را علیه راننده مسبب حادثه و صندوق طرح می کند.

پ - در صورتی که خودرو، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون بوده و وسیله نقلیه با اذن مالک در اختیار راننده مسبب حادثه قرار گرفته باشد، در صورتی که مالک، شخص حقوقی باشد، به جزای نقدی معادل بیست درصد (۲۰٪) و در صورتی که مالک شخص حقیقی باشد به جزای نقدی معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع خسارات بدنی وارده محکوم می شود. مبلغ مذکور به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود و با پیش بینی در بودجه های سالانه، صددرصد (۱۰۰٪) آن به صندوق اختصاص می یابد.

ماده ۵ - شرکت سهامی بیمه ایران مکلف است طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد کند. سایر شرکت های بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث می توانند پس از اخذ مجوز از بیمه مرکزی اقدام به فروش بیمه نامه شخص ثالث کنند. بیمه مرکزی موظف است براساس آیین نامه اجرائی که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد، برای شرکت های متقاضی، مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث صادر کند. در آیین نامه اجرائی موضوع این ماده مواردی از قبیل حداقل توانگری مالی شرکت بیمه، سابقه مناسب پرداخت خسارت، داشتن نیروی انسانی و ظرفیت های لازم برای صدور بیمه نامه و پرداخت خسارت باید مد نظر قرار گیرد. شرکت هایی که مجوز فعالیت در این رشته بیمه ای را از بیمه مرکزی دریافت می کنند، موظفند طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن، با کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد کنند. ادامه فعالیت در رشته شخص ثالث برای شرکت هایی که در زمان تصویب این قانون در رشته بیمه شخص ثالث فعال هستند،

منوط به اخذ مجوز از بیمه مرکزی ظرف مدت دوسال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون می باشد.

ماده ۶- از تاریخ انتقال مالکیت وسیله نقلیه، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد بیمه موضوع این قانون به انتقال گیرنده منتقل می شود و انتقال گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه گذار محسوب می شود.

تبصره - کلیه تخفیفاتی که به واسطه «نداشتن حوادث منجر به خسارت» در قرارداد بیمه موضوع این قانون اعمال شده باشد، متعلق به انتقال دهنده است. انتقال دهنده می تواند تخفیفات مذکور را به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع، که متعلق به او یا متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه وی باشد، منتقل کند. آیین نامه اجرائی این تبصره به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۷- دارندگان وسیله نقلیه موتوری زمینی که از خارج وارد ایران می شوند در صورتی که خارج از کشور وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث ناشی از آن به موجب بیمه نامه ای که از طرف بیمه مرکزی معتبر شناخته می شود بیمه نکرده باشند، مکلفند هنگام ورود به مرز ایران وسیله نقلیه خود را در قبال خسارت های بدنی و مالی که در اثر حوادث نقلیه مزبور یا محمولات آنها به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) این قانون بیمه کنند.

همچنین دارندگان وسیله نقلیه ایرانی که از کشور خارج می شوند موظفند هنگام خروج با پرداخت حق بیمه مربوط، وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث نقلیه مذکور در خارج از کشور به اشخاص ثالث ایرانی وارد شود حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) این قانون و نیز بیمه حوادث راننده موضوع ماده (۳) این قانون بیمه کنند. در غیر این صورت از تردد وسایل مزبور توسط مراجع ذی ربط جلوگیری می شود.

بخش دوم - حقوق و تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار

ماده ۸ - حداقل مبلغ بیمه موضوع این قانون در بخش خسارت بدنی معادل حداقل ریالی دیه یک مرد مسلمان در ماه‌های حرام با رعایت تبصره ماده (۹) این قانون است و در هر حال بیمه‌گذار موظف به اخذ الحاقیه نمی‌باشد. همچنین حداقل مبلغ بیمه موضوع این قانون در بخش خسارت مالی معادل دو و نیم درصد (۲/۵٪) تعهدات بدنی است. بیمه‌گذار می‌تواند برای جبران خسارت‌های مالی بیش از حداقل مزبور، در زمان صدور بیمه‌نامه یا پس از آن، بیمه تکمیلی تحصیل کند.

تبصره ۱- در صورتی که بیمه‌گذار در خصوص خسارت‌های مالی تقاضای پوشش بیمه‌ای بیش از سقف مندرج در این ماده را داشته باشد بیمه‌گر مکلف به انعقاد قرارداد بیمه تکمیلی با بیمه‌گذار می‌باشد.

حق بیمه در این مورد در چهارچوب ضوابط کلی که توسط بیمه مرکزی اعلام می‌شود، توسط بیمه‌گر تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- در صورت بروز حادثه، بیمه‌گر مکلف است کلیه خسارات واردشده را مطابق این قانون پرداخت کند و مواد (۱۲) و (۱۳) قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶/۰۲/۰۷ در این مورد اعمال نمی‌شود.

تبصره ۳- خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی صرفاً تا میزان خسارت متناظر وارده به گران‌ترین خودروی متعارف از طریق بیمه‌نامه شخص ثالث و یا مقصر حادثه قابل جبران خواهد بود.

تبصره ۴- منظور از خودروی متعارف خودرویی است که قیمت آن کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) سقف تعهدات بدنی که در ابتدای هر سال مشخص می‌شود، باشد.

تبصره ۵- ارزیابان خسارات موضوع ماده (۳۹) و کارشناسان ارزیاب خسارت شرکت‌های بیمه و کارشناسان رسمی دادگستری در هنگام برآورد خسارت، موظفند مطابق این ماده اعلام نظر کنند.

ماده ۹- بیمه گر ملزم به جبران خسارت های وارد شده به اشخاص ثالث مطابق مقررات این قانون است.

تبصره - در صورتی که در یک حادثه، مسئول آن به پرداخت بیش از یک دیه به هر یک از زیان دیدگان محکوم شود، بیمه گر مکلف به پرداخت کل خسارات بدنی است، اعم از اینکه مبلغ مازاد بر دیه، کمتر از یک دیه کامل یا بیشتر از آن باشد.

ماده ۱۰- بیمه گر مکلف است در ایفاء تعهدات مندرج در این قانون خسارت وارده به زیان دیدگان را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف تعهدات بیمه نامه پرداخت کند. مراجع قضائی موظفند در انشای حکم پرداخت دیه، مبلغ مازاد بر دیه موضوع این ماده را به عنوان بیمه حوادث درج کنند.

ماده ۱۱- درج هرگونه شرط در بیمه نامه که برای بیمه گذار یا زیان دیده مزایای کمتر از مزایای مندرج در این قانون مقرر کند، یا درج شرط تعلیق تعهدات بیمه گر در قرارداد به هر نحوی، باطل و بلااثر است. بطلان شرط سبب بطلان بیمه نامه نمی شود. همچنین اخذ هرگونه رضایت نامه از زیان دیده توسط بیمه گر و صندوق مبنی بر رضایت به پرداخت خسارت کمتر از مزایای مندرج در این قانون ممنوع است و چنین رضایت نامه ای بلااثر است.

ماده ۱۲- تعهد ریالی بیمه گر در قبال زیان دیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه، برابر حاصل ضرب ظرفیت مجاز وسیله نقلیه در سقف تعهدات بدنی بیمه نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون است.

در مواردی که به علت عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه، مجموع خسارات بدنی زیان دیدگان وسیله نقلیه مقصر حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه گر به نسبت خسارت وارده به هر یک از زیان دیدگان بین آنان تسهیم می گردد و مابه التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت

های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت و مطابق مقررات این قانون از مسبب حادثه باز یافت می شود.

میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه با توجه به نوع و کاربری آنها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد. در هر صورت تعداد جنین و اطفال زیر دو سال داخل وسیله نقلیه به ظرفیت مجاز خودرو اضافه می شود.

تبصره - تعهد ریالی بیمه گر در قبال زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه ده برابر سقف تعهدات بدنی بیمه نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون می باشد. در مواردی که مجموع خسارات بدنی زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه گر به نسبت خسارت وارد شده به هر یک از زیان دیدگان بین آنان تسهیم می گردد و مابه التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت می شود.

ماده ۱۳- بیمه گر یا صندوق حسب مورد مکلفند خسارت بدنی تعلق گرفته به شخص ثالث را به قیمت یوم الاداء و با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط پرداخت کنند. بیمه گر، در صورتی که خسارت بدنی که به زیان دیده پرداخت نموده بیشتر از تعهد وی مندرج در ماده (۸) این قانون باشد، می تواند نسبت به مازاد پرداختی، به صندوق رجوع یا در صورت موافقت صندوق در حسابهای فی مابین منظور کند مشروط بر اینکه افزایش مبلغ قابل پرداخت بابت دیه منتسب به تأخیر بیمه گر نباشد.

تبصره - در صورتی که خسارت بدنی زیان دیده بیشتر از تعهد شرکت بیمه مندرج در ماده (۸) این قانون باشد، شرکت بیمه مکلف است، بلافاصله مراتب مذکور و کلیه مستندات پرونده مربوط را از طریق سامانه الکترونیک موضوع ماده (۵۵) به صندوق و بیمه مرکزی اطلاع دهد.

ماده ۱۴- در حوادث رانندگی منجر به جرح یا فوت که به استناد گزارش کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه، علت اصلی وقوع تصادف یکی از تخلفات رانندگی حادثه ساز باشد، بیمه گر مکلف است خسارت زیان دیده را بدون هیچ شرط و اخذ تضمین پرداخت کند و پس از آن می تواند به شرح زیر برای بازیافت به مسبب حادثه مراجعه کند:

الف - در اولین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز راننده مسبب درطول مدت بیمه نامه: معادل دو و نیم درصد از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده.

ب - در دومین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز راننده مسبب در طول مدت بیمه نامه: معادل پنج درصد از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده.

پ - در سومین حادثه ناشی از تخلف حادثه ساز و حوادث بعد از آن درطول مدت بیمه نامه: معادل ده درصد از خسارت های بدنی و مالی پرداخت شده.

تبصره - مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه ساز به موجب ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۸ تعیین می شود.

ماده ۱۵- در موارد زیر بیمه گر مکلف است بدون هیچ شرط و اخذ تضمین، خسارت زیان دیده را پرداخت کند و پس از آن می تواند به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی برای بازیافت تمام یا بخشی از وجوه پرداخت شده به شخصی که موجب خسارت شده است مراجعه کند:

الف - اثبات عمد مسبب در ایجاد حادثه نزد مراجع قضائی.

ب - رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روان گردان مؤثر در وقوع حادثه که به تأییدنیروی انتظامی یا پزشکی قانونی یا دادگاه رسیده باشد.

پ - در صورتی که راننده مسبب، فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد.

ت - در صورتی که راننده مسبب، وسیله نقلیه را سرقت کرده یا از مسروقه بودن آن، آگاه باشد.

تبصره ۱- در صورت وجود اختلاف میان بیمه گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲- در مواردی که طبق این قانون بیمه گر حق رجوع به مسبب حادثه یا قائم مقام قانونی وی را دارد، اسناد پرداخت خسارت از سوی بیمه گر در حکم اسناد لازم الاجراء است و از طریق دواير اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قابل مطالبه و وصول می باشد.

تبصره ۳- در صورتی که حادثه در حین آموزش رانندگی توسط مراکز مجاز یا آزمون اخذ گواهینامه رخ دهد، خسارت پرداخت شده به وسیله شرکت بیمه از آموزش گیرنده یا آزمون دهنده قابل بازیافت نخواهد بود و حسب مورد آموزش دهنده یا آزمون گیرنده، راننده محسوب می شود.

ماده ۱۶- چنانچه به حکم مرجع قضائی اثبات شود، عواملی نظیر نقص راه، نبودن یا نقص علائم رانندگی و نقص تجهیزات مربوط یا عیب ذاتی وسیله نقلیه، یا ایجاد مانع توسط دستگاه های اجرائی یا هر شخص حقیقی یا حقوقی دیگر در وقوع حادثه مؤثر بوده است، بیمه گر و صندوق پس از پرداخت خسارت زیان دیده می تواند برای بازیافت به نسبت درجه تقصیر که درصد آن در حکم دادگاه مشخص می شود به مسببان ذی ربط مراجعه کند.

دستگاه های ذی ربط مجازند مسئولیت کارکنان خویش را در قبال مسئولیت های موضوع این ماده از محل اعتبارات جاری و تملک دارایی های سرمایه ای تحت اختیار، بیمه کنند.

تبصره - در صورتی که حسب نظریه افسران موضوع ماده (۱۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، نقص راه، وسیله نقلیه یا عامل انسانی مؤثر در بروز تصادف اعلام شود در صورت اعتراض ذی نفع، موضوع حسب مورد به کارشناس یا هیأت کارشناسان رسمی مستقل در امور مرتبط با موضوع از قبیل راه و مهندسی ترافیک، مکانیک و تصادفات با نظر دادگاه ارجاع می شود.

ماده ۱۷- موارد زیر از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است:

- الف -** خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و محمولات آن.
- ب -** خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از تشعشعات اتمی و رادیواکتیو.
- پ -** جریمه یا جزای نقدی.

ت - اثبات قصد زیان دیده در ایراد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نظایر آن و نیز اثبات هر نوع خدعه و تبانی نزد مراجع قضائی.

تبصره - در صورتی که در موارد بندهای (الف) و (ب) اختلافی وجود داشته باشد، معترض می تواند به مرجع قضائی صالح رجوع کند.

ماده ۱۸- آیین نامه مربوط به تعیین سقف حق بیمه موضوع این قانون و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

در آیین نامه مذکور باید عوامل زیر مدنظر قرار گیرد:

- الف -** ویژگی های وسیله نقلیه از قبیل نوع کاربری، سال ساخت و وضعیت ایمنی آن.
- ب -** سوابق رانندگی و بیمه ای دارنده شامل نمرات منفی و تخلفات ثبت شده توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موضوع قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، خسارت های پرداختی توسط بیمه گر یا صندوق، بابت حوادث منتسب به وی.
- پ -** رایج بودن استفاده از وسیله نقلیه برای اقشار متوسط و ضعیف شامل موتورسیکلت و خودروهای سواری ارزان قیمت.

در آیین نامه موضوع این ماده باید ملاحظات اجتماعی در تعیین حق بیمه وسایل نقلیه پرکاربرد اقشار متوسط و ضعیف جامعه مدنظر قرار گیرد.

تبصره ۱- بیمه مرکزی موظف است با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذکند که حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله ششم توسعه، امکان صدور بیمه نامه شخص ثالث براساس ویژگی های «راننده» فراهم شود. تا آن زمان، سوابق رانندگی و بیمه ای

شخصی که پلاک وسیله نقلیه به نام اوست و خسارت های پرداختی بابت حوادث منتسب به وی ملاک عمل است.

تبصره ۲- در آیین نامه موضوع این ماده نحوه تخفیف یا افزایش در حق بیمه به صورت پلکانی و متناظر به تفکیک در مورد خسارات مالی و بدنی تعیین می شود.

تبصره ۳- نرخ نامه حق بیمه موضوع این قانون در ابتدای هر سال با رعایت آیین نامه مصوب هیأت وزیران به وسیله بیمه مرکزی محاسبه و پس از تأیید شورای عالی بیمه، ابلاغ می شود. در جلسات شورای عالی بیمه برای تعیین نرخ نامه موضوع این تبصره دبیر کل اتحادیه (سندیکای) بیمه گران و دو نفر صاحب نظر به انتخاب اتحادیه (سندیکای) بیمه گران ایران با حق رأی شرکت می کنند. همچنین رئیس کل بیمه مرکزی در جلسات مذکور حق رأی دارد.

تبصره ۴- شرکت های بیمه می توانند تا دو و نیم درصد کمتر از نرخ های مصوب شورای عالی بیمه را ملاک عمل خود قرار دهند. اعمال تخفیف بیشتر از دو و نیم درصد توسط شرکت های بیمه، منوط به کسب مجوز از بیمه مرکزی است. بیمه مرکزی در اعطای این مجوز باید توانگری مالی شرکت و شرایط عمومی بازار و حفظ رقابت پذیری شرکت های بیمه را مدنظر قرار دهد. همچنین شرکت های بیمه می توانند در صورت ارائه خدمات ویژه به مشتریان، با تأیید بیمه مرکزی تا دو و نیم درصد بیش از قیمت های تعیین شده توسط بیمه مرکزی، از بیمه گذار دریافت کنند.

تبصره ۵ - شرکت های بیمه موظفند در چهارچوب ضوابط مربوط نسبت به اعطای تخفیف به رانندگانی که دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر را سپری نموده و موفق به اخذ گواهینامه مربوط شده اند، اقدام کنند. آیین نامه مربوط به این تبصره به پیشنهاد بیمه مرکزی و نیروی انتظامی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

ماده ۱۹- هرگونه قصور یا تقصیر بیمه گر یا نماینده وی در صدور بیمه نامه موضوع این قانون رافع مسئولیت بیمه گر نیست.

ماده ۲۰- پوشش های بیمه موضوع این قانون محدود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران است مگر آنکه در بیمه نامه به نحو دیگری توافق شده باشد.

بخش سوم - حقوق و تعهدات صندوق

ماده ۲۱- به منظور حمایت از زیان دیدگان حوادث ناشی از وسایل نقلیه، خسارت های بدنی وارد به اشخاص ثالث که به علت فقدان یا انقضای بیمه نامه، بطلان قرارداد بیمه، شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه، کسری پوشش بیمه نامه ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه یا تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) این قانون، قابل پرداخت نباشد، یا به طور کلی خسارت های بدنی که خارج از تعهدات قانونی بیمه گر مطابق مقررات این قانون است به استثنای موارد مصرح در ماده (۱۷)، توسط صندوق مستقلی به نام «صندوق تأمین خسارت های بدنی» جبران می شود.

تبصره ۱- میزان تعهدات صندوق برای جبران خسارت های بدنی معادل مبلغ مقرر در ماده (۸) با رعایت تبصره ماده (۹) و مواد (۱۰) و (۱۳) این قانون است.

تبصره ۲- تشخیص موارد خارج از تعهد بیمه گر مطابق مقررات این قانون، بر عهده شورای عالی بیمه است.

تبصره ۳- صندوق مکلف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد خود را به کمیسیون اقتصادی مجلس ارائه کند.

ماده ۲۲- در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه در رشته بیمه شخص ثالث و ناتوانی آن از پرداخت خسارت به زیان دیدگان، به تشخیص بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه، یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی آن به وسیله دادگاه صالح، صندوق، خسارت های بدنی که به موجب صدور بیمه نامه های موضوع این قانون به عهده بیمه گر است را پرداخته، پس از آن به قائم مقامی زیان دیدگان به بیمه گر مراجعه می کند.

تبصره ۱- دادگاه مکلف است نسبت به صدور حکم انتقال اموال و دارایی های بیمه گر مذکور تا میزان مبالغ پرداختی و خسارات وارده به صندوق اقدام کند.

تبصره ۲- در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه، پرداخت خسارات مالی که برعهده شرکت بیمه مذکور است مشمول ماده (۴۴) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰/۰۳/۳۰ خواهد بود.

ماده ۲۳- در صورتی که زیان دیده، جز در موارد بیمه اختیاری، تمام یا بخشی از خسارت بدنی وارد شده را از مراجع دیگری مانند سازمان بیمه های اجتماعی یا سازمان بیمه کارمندان دولت یا صندوق های ویژه جبران خسارت دریافت کند، نسبت به همان میزان حق مراجعه به صندوق را ندارد. سازمان ها و صندوق های ویژه مذکور حق مراجعه به صندوق و استرداد خسارت پرداخت شده به اشخاص ثالث را ندارند و مکلفند اطلاعات مربوط را در اختیار صندوق قرار دهند. در هر حال در صورتی که زیان دیده علاوه بر دریافت خسارت از سازمان ها و صندوق های ویژه مذکور از صندوق نیز خسارتی دریافت کند، صندوق حق استرداد دارد.

ماده ۲۴- منابع مالی صندوق به شرح زیر است:

الف - هشت درصد (۸٪) از حق بیمه اجباری موضوع این قانون بر مبنای نرخ نامه مذکور در تبصره (۳) ماده (۱۸) این قانون.

ب - مبلغی معادل حداکثر یک سال حق بیمه اجباری که از دارندگان وسیله نقلیه ای که از انجام بیمه موضوع این قانون خودداری کنند وصول می شود. میزان مبلغ مذکور، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی آن به پیشنهاد بیمه مرکزی به تصویب مجمع عمومی صندوق می رسد.

پ - مبالغ بازیافتی از مسببان حوادث، دارندگان وسایل نقلیه، بیمه گران و سایر اشخاصی که صندوق پس از جبران خسارت زیان دیدگان مطابق مقررات این قانون حسب مورد دریافت می کند.

ت - درآمد حاصل از سرمایه گذاری وجوه صندوق با رعایت ماده (۲۷) این قانون.

ث - بیست درصد (۲۰٪) از جریمه های وصولی راهنمایی و رانندگی در کل کشور.

ج - بیست درصد (۲۰٪) از کل هزینه های دادرسی و جزای نقدی وصولی توسط قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی.

چ - جرمه های موضوع بند (پ) ماده (۴)، ماده (۴۴) و بند (ت) ماده (۵۷) این قانون.

ح - کمک های اعطائی از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی.

تبصره ۱- مدیر صندوق و هیأت نظارت مکلفند هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد بند (پ) را به اعضای مجمع عمومی صندوق اعلام کنند.

تبصره ۲- کلیه درآمدهای منابع موضوع بندهای (ث) و (ج) به محض تحقق به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود و صددرصد (۱۰۰٪) آن به صندوق اختصاص می یابد.

تبصره ۳- در صورت کمبود منابع مالی صندوق، دولت موظف است در بودجه سنواتی سال بعد کسری منابع صندوق را تأمین کند.

تبصره ۴- درآمدهای صندوق مشمول مالیات به نرخ صفر بوده و از هرگونه عوارض معاف است. همچنین صندوق از پرداخت هزینه های دادرسی و اوراق و حق الاجراء معاف می باشد.

تبصره ۵ - صندوق می تواند با تصویب مجمع عمومی مربوط، حداکثر تا دودرصد (۲٪) از منابع مالی خود را جهت تعمیم امر بیمه، گسترش فرهنگ بیمه، ترغیب رانندگان فاقد بیمه نامه شخص ثالث به اخذ بیمه نامه و پیشگیری از زیان های ناشی از حوادث رانندگی از طریق عقد قرارداد با وزارتخانه ها و دستگاه های اجرائی ذی ربط از قبیل سازمان صدا و سیما، وزارتخانه های آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی و ورزش و جوانان اختصاص دهد.

تبصره ۶ - در آرای غیابی برای بازیافت خسارات موضوع بند (پ) این ماده، صندوق می تواند بدون سپردن تأمین یا تضمین موضوع تبصره (۲) ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ نسبت به تقاضای اجرای احکام غیابی اقدام کند.

تبصره ۷- دولت می تواند در بودجه های سنواتی بخشی از درآمدهای ناشی از فروش حامل های انرژی را به صندوق اختصاص دهد. در صورت تصویب به تناسب سهم صندوق از محل فروش بیمه نامه موضوع بند (الف) این ماده کاهش پیدا می کند.

ماده ۲۵- صندوق مکلف است بدون اخذ تضمین از زیان دیده یا مسبب زیان، خسارت زیان دیده را پرداخت نموده و پس از آن مکلف است به شرح زیر به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی وجوه پرداخت شده را باز یافت کند:

الف - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب نداشتن، انقضاء یا بطلان بیمه نامه باشد به مسبب حادثه رجوع می کند.

ب - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب تعلیق یا لغو پروانه یا توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) این قانون باشد به بیمه گر و مدیران آن رجوع می کند.

پ - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه باشد، پس از شناخته شدن آن حسب مورد به مسبب حادثه یا بیمه گر وی رجوع می کند.

ت - در صورتی که پرداخت خسارت به سبب خارج از ظرفیت بودن سرنشینان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه باشد به مسبب حادثه رجوع می کند.

تبصره ۱- در موارد زیر صندوق نمی تواند برای باز یافتن به مسبب حادثه رجوع کند:

۱- در موارد جبران کسری پوشش بیمه نامه ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه (پرداخت خسارت به استناد ماده (۱۳) این قانون).

۲- تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی بیمه گر موضوع ماده (۲۲) این قانون.

۳- در مواردی که زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه بیش از سقف تعهدات بیمه گر موضوع تبصره ماده (۱۲) این قانون باشند.

۴- در مواردی که صندوق به موجب قانون معادل دیه مرد مسلمان را به زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی پرداخت می کند برای بازپرداخت مابه التفاوت دیه شرعی با دیه مرد مسلمان.

تبصره ۲- صندوق مجاز است با در نظر گرفتن شرایط و وضعیت وقوع حادثه، علت نداشتن بیمه نامه، سوابق بیمه ای مسبب حادثه، وضعیت مالی و معیشتی مسبب حادثه و سایر اوضاع و احوال مؤثر در وقوع حادثه نسبت به تقسیط یا تخفیف در بازایافت خسارت از مسبب حادثه اقدام کند. نحوه بازایافت از مسبب حادثه با رعایت مقررات راجع به نحوه اجرای محکومیت های مالی و میزان بازایافت مطابق آیین نامه ای است که بنا به پیشنهاد هیأت نظارت صندوق و مجمع عمومی صندوق به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

ماده ۲۶- اسناد مربوط به مطالبات و پرداخت های خسارت صندوق در حکم اسناد لازم الاجراء است و از طریق دواير اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک قابل مطالبه و وصول می باشد.

ماده ۲۷- صندوق مجاز است موجودی نقدی مازاد خود را نزد بانک های دولتی سپرده گذاری و یا اوراق بهادار بدون خطر (ریسک) خریداری کند مشروط بر آنکه سرمایه گذاری های مذکور به نحوی برنامه ریزی شود که همواره امکان انجام تعهدات صندوق وجود داشته باشد.

ماده ۲۸- صندوق، نهاد عمومی غیردولتی است و چگونگی اداره آن براساس اساسنامه ای است که با رعایت موارد زیر و به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

الف - ارکان صندوق عبارتند از: مجمع عمومی، هیأت نظارت، مدیر صندوق و حسابرس.

ب - اعضای مجمع عمومی صندوق عبارت از وزرای امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس مجمع، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، دادگستری و صنعت، معدن و تجارت، دادستان کل کشور (بدون حق رأی) و رئیس کل بیمه مرکزی است. مجمع عمومی صندوق حداقل یک بار در سال تشکیل می شود. مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده نیز به تقاضای هر یک از اعضاء به دعوت رئیس مجمع تشکیل می شود.

یکی از نمایندگان عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی، به پیشنهاد کمیسیون مذکور و تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی در جلسات مجمع شرکت می کند. مدیر صندوق بدون حق رأی دبیر مجمع عمومی است.

پ - اعضای هیأت نظارت صندوق عبارت از نمایندگان وزرای امور اقتصادی و دارایی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دادگستری، دادستان کل کشور (بدون حق رأی)، بیمه مرکزی و اتحادیه (سندیکای) بیمه گران ایران است. اعضای هیأت نظارت غیر از مدیر صندوق به صورت غیرموظف خواهند بود.

تبصره - نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی در هیأت نظارت، مدیر صندوق است که دبیر هیأت نظارت نیز خواهد بود. مدیرعامل ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه و کمک به زندانیان نیازمند بدون حق رأی در جلسات هیأت نظارت شرکت می کند.

ت - مدیر صندوق به پیشنهاد رئیس کل بیمه مرکزی و تصویب مجمع عمومی انتخاب و با حکم رئیس مجمع عمومی برای مدت چهار سال منصوب می شود. انتخاب مجدد مدیر صندوق برای یک دوره بلامانع است. مجمع عمومی می تواند نسبت به عزل مدیر صندوق قبل از پایان مدت مذکور اتخاذ تصمیم کند.

ث - مرکز اصلی صندوق، تهران است. در صورت لزوم با تصویب مجمع عمومی می تواند در مراکز استان ها شعبه ایجاد یا نمایندگی اعطاء کند. اقامه دعوی علیه صندوق در محل استقرار شعب صندوق نیز ممکن است.

وظایف و اختیارات مجمع عمومی، هیأت نظارت و مدیر صندوق و نیز نحوه انتخاب و وظایف و اختیارات حسابرس به موجب اساسنامه مصوب هیأت وزیران تعیین می شود.

ماده ۲۹- کلیه اختلافات بین صندوق و شرکت های بیمه که ممکن است در اجرای این قانون به وجود آید به وسیله هیأتی مرکب از دو نفر حقوق دان آشنا با حقوق بیمه به انتخاب وزیر دادگستری و سه متخصص بیمه به انتخاب بیمه مرکزی، صندوق و اتحادیه (سندیکای) بیمه گران هر کدام یک نفر حل و فصل می شود. ملاک تصمیم گیری، رأی اکثریت اعضای هیأت است و رأی صادر شده لازم الاجراء می باشد. هر یک از طرفین می تواند ظرف مدت بیست روز از ابلاغ رأی در مرجع قضائی ذی صلاح اقامه دعوی کند.

ماده ۳۰- اشخاص ثالث زیان دیده حق دارند با ارائه مدارک لازم برای دریافت خسارت به طور مستقیم حسب مورد به شرکت بیمه مربوط و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی مراجعه کنند. همچنین مسبب حادثه می تواند با ارائه مدارک لازم جهت تشکیل پرونده پرداخت خسارت به زیان دیده حسب مورد به بیمه گر یا صندوق مراجعه کند. آیین نامه اجرائی این ماده توسط بیمه مرکزی تهیه می شود و به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می رسد.

بخش چهارم - پرداخت خسارت

ماده ۳۱- بیمه گر و صندوق حسب مورد مکلفند حداکثر پانزده روز پس از دریافت مدارک مورد نیاز، خسارت متعلقه را پرداخت کنند.

ماده ۳۲- در حوادث منجر به خسارت بدنی، زیان دیده، اولیای دم یا وراث قانونی موظفند پس از قطعی شدن مبلغ خسارت برای تکمیل مدارک به منظور دریافت خسارت، به بیمه گر مراجعه کنند. بیمه گر مکلف است حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ قطعی شدن مبلغ خسارت، مبلغ خسارت را به زیان دیده پرداخت و در صورت عدم مراجعه وی در مهلت مذکور نزد صندوق تودیع و قبض واریز را به مرجع قضائی مربوط تحویل دهد. در این صورت تعهد بیمه گر و مسبب حادثه، ایفاء شده تلقی می شود. صندوق مکلف است بلافاصله پس از درخواست زیان دیده مبلغ مذکور را عیناً به وی پرداخت نماید.

تبصره ۱- در مواردی که صندوق مطابق مقررات این قانون رأساً مکلف به پرداخت خسارت بدنی است، پس از قطعی شدن مبلغ خسارت چنانچه زیان دیده یا قائم مقام وی، تا بیست روز پس از ابلاغ اظهارنامه رسمی به وی برای دریافت خسارت به صندوق مراجعه نکند، مبلغ مذکور به عنوان امانت نزد صندوق باقی مانده و در زمان مراجعه زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی عیناً پرداخت می شود.

تبصره ۲- در مواردی که رأی صادرشده از دادگاه بدوی، صرفاً از جنبه عمومی مورد تجدیدنظرخواهی قرار گرفته باشد، زیان دیده یا وراث قانونی و بیمه گر یا صندوق باید طبق مفاد این ماده اقدام کنند.

تبصره ۳- ملاک قطعی شدن میزان خسارت موضوع این ماده، قطعیت حکم دادگاه است.

ماده ۳۳- چنانچه بیمه گر یا صندوق به رغم کامل بودن مدارک، تکلیف مقرر در ماده (۳۱) این قانون را انجام ندهند و در پرداخت خسارت تأخیر کنند و یا بیمه گر تکلیف

مقرر در ماده (۳۲) این قانون را انجام ندهد، به پرداخت جریمه ای معادل نیم در هزار به ازای هر روز تأخیر در حق زیان دیده یا قائم مقام وی محکوم می شود.

ماده ۳۴- در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت، در صورت مطالبه زیان دیده، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه و یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۰۶ (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) و پزشکی قانونی، بیمه گر وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق، حسب مورد مکلفند بلافاصله حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از دیه تقریبی را به اشخاص ثالث زیان دیده پرداخت کرده و باقی مانده آن را پس از معین شدن میزان قطعی دیه با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) این قانون بپردازند.

ماده ۳۵- هزینه های معالجه اشخاص ثالث زیان دیده و راننده مسبب حادثه در صورتی که مشمول قانون دیگری نباشد، با لحاظ ماده (۳۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حسب مورد برعهده بیمه گر مربوط یا صندوق است.

ماده ۳۶- در حوادث منجر به فوت، در صورت مطالبه اولیای دم یا قائم مقام متوفی یا درخواست مسبب حادثه بدون نیاز به رأی مراجع قضائی، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی، کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) یا پلیس راه و در صورت لزوم گزارش سایر مقامات انتظامی و پزشکی قانونی بیمه گر وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق حسب مورد می توانند خسارت بدنی را به ورثه قانونی متوفی با رعایت ماده (۳۱) این قانون بپردازند. در صورت عدم مطالبه نیز، بیمه گر می تواند بدون نیاز به رأی مرجع قضائی خسارت بدنی را مطابق ماده (۳۲) این قانون به صندوق تودیع کند.

تبصره - چنانچه علی رغم وجود گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه و یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی) و نظر نهایی پزشکی قانونی، شرکت بیمه پرداخت خسارات بدنی را موکول به رأی دادگاه کند، پس از صدور رأی مکلف به پرداخت خسارات بدنی به قیمت یوم اللاء بوده و نمی تواند بابت مابه التفاوت خسارت پرداختی و میزان تعهد وی (موضوع ماده (۱۳) این قانون) به صندوق رجوع کند.

ماده ۳۷- بیمه گر، صندوق یا مسبب حادثه به میزان درصد دیه ای که به زیان دیده پرداخت شده یا مطابق ماده (۳۲) این قانون و تبصره آن به صندوق تودیع شده است، بری‌الذمه هستند.

ماده ۳۸- هرگاه پس از اینکه بیمه گر یا صندوق به موجب این قانون خسارتی را پرداخت کند و به موجب حکم قطعی، برای پرداخت تمام یا بخشی از خسارت مسئول شناخته نشوند، بیمه گر یا صندوق می تواند به همان میزان به محکوم علیه حکم قطعی، رجوع کند.

ماده ۳۹- در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی، پرداخت خسارت به صورت نقدی و با توافق زیان دیده و شرکت بیمه مربوط صورت می گیرد. در صورت عدم توافق طرفین در خصوص میزان خسارت قابل پرداخت، شرکت بیمه موظف است در صورت تقاضای زیان دیده، وسیله نقلیه خسارت دیده را در تعمیرگاه مجاز و یا تعمیرگاهی که مورد قبول زیان دیده باشد تعمیر نموده و هزینه های تعمیر را تا سقف تعهدات مالی مندرج در بیمه نامه مذکور پرداخت کند.

تبصره - در صورتی که اختلاف از طریق مذکور حل و فصل نشود، موضوع به یک ارزیاب خسارت (دارای مجوز ارزیابی خسارت از بیمه مرکزی) به انتخاب و هزینه زیان دیده ارجاع می شود. هریک از طرفین ظرف مدت بیست روز از تاریخ اعلام نظر کتبی ارزیاب

می توانند در مرجع صالح، اقامه دعوی کنند. در صورت عدم طرح دعوی توسط طرفین در مهلت مقرر نظر ارزیاب خسارت، قطعی و لازم الاجراء است. هزینه ارزیابی خسارت براساس تعرفه ای است که در ابتدای هر سال توسط بیمه مرکزی پیشنهاد و به تصویب شورای عالی بیمه می رسد. بیمه مرکزی موظف است در صدور مجوز ارزیابی خسارت به گونه ای عمل کند که در تمام شهرستان ها متناسب با نیاز آن شهرستان، ارزیاب خسارت وجود داشته باشد.

ماده ۴۰- شرکت های بیمه مکلفند خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع این قانون را در مواردی که وسایل نقلیه مسبب و زیان دیده در زمان حادثه دارای بیمه نامه معتبر بوده و بین طرفین حادثه اختلافی وجود نداشته باشد، حداکثر تا سقف تعهدات مالی مندرج در ماده (۸) این قانون بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی پرداخت کنند.

بخش پنجم - تکالیف سایر نهادها و دستگاه های مرتبط

ماده ۴۱- به منظور ساماندهی امور مربوط به حوادث رانندگی، دولت مکلف است «سامانه جامع حوادث رانندگی» را مطابق مقررات این قانون با مشارکت همه دستگاه های ذی ربط ایجاد و نسبت به روزآمد کردن و تحلیل مستمر داده های آن اقدام کند.

نیروی انتظامی، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (مراکز فوریت های پزشکی (اورژانس) و بیمارستان ها)، سازمان پزشکی قانونی و جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران موظفند اطلاعات مربوط به سوانح رانندگی را فوراً در سامانه مذکور ثبت کنند.

قوه قضائیه نیز مکلف است اطلاعات مربوط به آرای قضائی راجع به حوادث رانندگی را در سامانه مذکور قرار دهد.

دولت موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، سامانه مزبور را راه اندازی و دسترسی برخط (آنلاین) به آن را برای کلیه واحدهای نیروی انتظامی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شرکت های بیمه، صندوق و واحدهای قضائی فراهم کند.

تبصره - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است همزمان با تعویض پلاک وسیله نقلیه، مشخصات مالک جدید را در «سامانه جامع حوادث رانندگی» درج کند. همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نیز مکلف است اسناد تنظیم شده در خصوص وسایل نقلیه مانند نقل و انتقال، وکالت و رهن را در سامانه مذکور درج کند.

ماده ۴۲- حرکت وسایل نقلیه موتوری زمینی بدون داشتن بیمه نامه موضوع این قانون ممنوع است. کلیه دارندگان وسایل مزبور مکلفند سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه را هنگام رانندگی همراه داشته باشند و در صورت درخواست مأموران راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه ارائه کنند. مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند از طرق مقتضی مانند دوربین های نظارت ترافیکی ضمن شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه نسبت به

اعمال جرمه های مربوط اقدام کنند. همچنین مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند در صورت احراز فقدان بیمه نامه، وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه موضوع این قانون را تا هنگام ارائه بیمه نامه مربوط در محل مطمئنی متوقف کنند. آیین نامه مربوط به نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی و دادگستری و بیمه مرکزی تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره - نیروی انتظامی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش اجرای این ماده را به دادستانی کل کشور، بیمه مرکزی و کمیسیون های قضائی و حقوقی، اقتصادی، اجتماعی و امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی ارسال کند.

ماده ۴۳- بیمه مرکزی و شرکت های بیمه موظفند ترتیبی اتخاذ کنند که با استفاده از ابزار مناسب، امکان شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه موضوع این قانون برای پلیس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه فراهم شود.

ماده ۴۴- دادن بار یا مسافر و یا ارائه هرگونه خدمات به دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه نامه شخص ثالث معتبر، از سوی شرکت ها و مؤسسات حمل و نقل بار و مسافر درون شهری و برون شهری ممنوع است. نظارت بر حسن اجرای این ماده برعهده وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی می باشد تا حسب مورد، شرکت ها و مؤسسات متخلف را به مراجع مذکور در تبصره (۱) ماده (۳۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی معرفی نمایند.

در صورت احراز تخلف شرکت ها و مؤسسات مذکور توسط مراجع یادشده، پروانه فعالیت آنان از یک ماه تا یک سال معلق و در صورت تکرار تخلف یادشده برای بار چهارم به صورت دائم لغو می شود.

بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است امکان احراز اصالت بیمه نامه از طریق سامانه های الکترونیکی را به صورت برخط برای وزارتخانه های راه و شهرسازی و کشور فراهم کند.

تبصره - اعتراض به هر نوع تصمیمات مراجع دولتی موضوع تبصره (۱) ماده (۳۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی در دیوان عدالت اداری رسیدگی می شود.

ماده ۴۵- ارائه هرگونه خدمات به وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه و رفع توقیف از آنها، توسط راهنمایی و رانندگی، دفاتر اسناد رسمی و سازمان ها و نهادهای مرتبط با امر حمل و نقل از قبیل تعویض پلاک وسیله نقلیه، تنظیم اسناد رسمی معاملات وسایل مذکور ممنوع می باشد. عدم اجرای تکالیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می شود.

تبصره - انتقال وسایل نقلیه اسقاطی به مراجع و نهادهای ذی ربط و نیز انتقال وسایل نقلیه مشمول خسارت بیمه بدنه به بیمه گر مربوط، از حکم این ماده مستثنی است.

ماده ۴۶- عقد هرگونه قرارداد حمل و نقل بار یا مسافر از سوی دستگاه های اجرائی و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و مراکز آموزشی و کلیه اشخاص حقوقی در مواردی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه مجاز می باشد با دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه نامه شخص ثالث معتبر، ممنوع است. عدم اجرای تکالیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می شود.

ماده ۴۷- نیروی انتظامی مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، کلیه واحدهای ثابت و سیار راهنمایی و رانندگی و پلیس راه را به ابزار لازم برای استعمال برخط وضعیت بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه، تجهیز و سامانه مورد نیاز را طراحی یا تکمیل کند.

ماده ۴۸- ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت مکلف است از صدور هرگونه کارت سوخت و تخصیص اولیه سهمیه یا ادامه آن برای وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه خودداری کند.

تبصره - بیمه مرکزی و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند اطلاعات مربوط به وسایل نقلیه مذکور را به صورت برخط در اختیار ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت قرار دهند.

ماده ۴۹- مراجع قضائی مکلفند در دعاوی مربوط به حوادث رانندگی، در صورت وجود بیمه نامه معتبر و مکفی و احراز اصالت آن، صرفاً متناسب با جنبه عمومی جرم برای راننده مسبب حادثه قرار تأمین صادر کنند.

تبصره - عدم اجرای این ماده مستوجب مجازات انتظامی درجه سه موضوع ماده (۱۳) قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰/۰۷/۱۷ برای متخلف است. بیمه مرکزی مکلف است با رعایت مفاد ماده (۵۶) این قانون اطلاعات مربوط به بیمه نامه و بیمه گذاران را به نحوی در اختیار قوه قضائیه قرار دهد که امکان دسترسی مراجع قضائی برای بررسی اصالت بیمه نامه وجود داشته باشد.

ماده ۵۰ - کلیه مراجع قانونی رسیدگی به دعاوی مرتبط با حوادث رانندگی از قبیل دادسرا و دادگاه های رسیدگی کننده به دعاوی ناشی از حوادث موضوع این قانون مکلفند صندوق یا شرکت بیمه مربوط را در مواردی که صندوق یا شرکت بیمه، طرف دعوی نباشند از طرح دعوی علیه مسبب حادثه مطلع نموده، زمان تشکیل جلسات دادگاه را رسماً به آنان اطلاع دهند. همچنین دادگاه مکلف است پس از صدور رأی، نسخه ای از رأی صادرشده را به آنها ابلاغ کند. در این موارد، بیمه گر یا صندوق می تواند با رعایت مقررات قانون آیین دادرسی مدنی نسبت به خسارات بدنی و مالی در دعوی واردشده یا پس از صدور رأی قطعی مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی اعتراض ثالث کنند.

تبصره ۱- اعتراض ثالث شرکت بیمه یا صندوق مانع از اجرای حکم نیست.

تبصره ۲- عدم اعلام مراتب طرح دعاوی مرتبط با حوادث رانندگی موضوع این قانون حسب مورد به بیمه گر مربوط یا صندوق یا عدم ابلاغ رأی به آنها مستوجب مجازات انتظامی درجه سه موضوع ماده (۱۳) قانون نظارت بر رفتار قضات است.

ماده ۵۱- طرح دعاوی واهی موضوع تبصره ماده (۱۰۹) قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) در دعاوی راجع به حوادث رانندگی توسط صندوق یا بیمه گر - اعم از اینکه به صورت ورود ثالث یا اعتراض ثالث یا تجدیدنظرخواهی باشد، در صورتی که منجر به تأخیر در پرداخت خسارت شود، مشمول ماده (۳۳) این قانون می شود.

ماده ۵۲- قوه قضائیه مکلف است تا پایان پانزدهم اسفند هر سال میزان ریالی دیه موضوع ماده (۵۴۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ را تعیین و برای اجراء از ابتدای سال بعد اعلام کند.

ماده ۵۳- ادارات راهنمایی و رانندگی و پلیس راه حسب مورد مکلفند علاوه بر ثبت جزئیات حادثه در «سامانه جامع حوادث رانندگی»، نسخه ای از آن را به زیان دیده و مسبب حادثه تسلیم نموده، رسید دریافت نمایند.

عدم اجرای تکلیف مذکور مستوجب مجازات مقرر برای لغو دستور موضوع ماده (۳۸) قانون جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۰۹ است.

ماده ۵۴- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون ترتیبی اتخاذ کند که امکان دسترسی به بانک های اطلاعاتی آن نیرو در ارتباط با موضوعات مورد نیاز از قبیل مشخصات وسایل نقلیه و دارندگان آنها و گواهینامه های صادرشده و همچنین سوابق تخلفات و تصادفات رانندگان، از طریق

سامانه های الکترونیکی به صورت برخط برای مراجع قضائی، صندوق و بیمه مرکزی فراهم شود. اخذ گواهینامه نیازمند کارت پایان خدمت و معافیت سربازی نیست.

ماده ۵۵ - شرکت های بیمه مجاز به فعالیت در رشته بیمه موضوع این قانون مکلفند ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم الاجراءشدن این قانون با استفاده از سامانه های الکترونیکی امکان دسترسی به کلیه اطلاعات مورد نیاز بیمه مرکزی در رابطه با بیمه نامه های صادرشده و خسارت های مربوط به آنها را به صورت برخط برای بیمه مرکزی فراهم کنند.

ماده ۵۶ - بیمه مرکزی مکلف است ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجراءشدن این قانون ترتیبی اتخاذ کند که امکان دسترسی به اطلاعات مذکور در مواد (۵۴) و (۵۵) این قانون برای کلیه مراجع قضائی، شرکت های بیمه ذی ربط، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و صندوق فراهم شود.

ماده ۵۷ - بیمه مرکزی بر حسن اجرای این قانون نظارت نموده و در صورت قصور یا تخلف هر یک از شرکت های بیمه در اجرای قانون، اقدامات زیر را به عمل می آورد. اعمال موارد زیر متناسب با نوع قصور یا تخلف و تعدد و تکرار آن به موجب آیین نامه ای است که به پیشنهاد بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه به تصویب هیأت وزیران می رسد:

الف - توبیخ کتبی مدیران شرکت بیمه.

ب - سلب صلاحیت حرفه ای مسئول فنی یا مدیر یا معاون فنی یا مدیرعامل یا هیأت مدیره شرکت بیمه، برای حداکثر پنج سال با تأیید شورای عالی بیمه.

پ - سلب صلاحیت افراد موضوع بند(ب) به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه.

ت - محکوم نمودن شرکت بیمه به پرداخت جریمه نقدی حداکثر تا مبلغ بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده(۸) این قانون در زمان پرداخت.

ث - تعلیق فعالیت شرکت بیمه در یک یا چند رشته بیمه برای حداکثر یک سال با تأیید شورای عالی بیمه.

ج - لغو پروانه فعالیت در یک یا چند رشته بیمه به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه.
تبصره ۱- در مورد بندهای (ت)، (ث) و (ج) این ماده، بیمه مرکزی نظر مشورتی و تخصصی اتحادیه بیمه گران ایران را قبل از اتخاذ تصمیم، اخذ می کند. چنانچه اتحادیه ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت نامه بیمه مرکزی، کتباً نظر خود را اعلام نکند بیمه مرکزی رأساً اقدام می کند.

تبصره ۲- در صورت سلب صلاحیت اکثریت هیأت مدیره شرکت بیمه حسب اعلام بیمه مرکزی، بیمه مرکزی با تأیید شورای عالی بیمه می تواند برای اداره امور شرکت فرد واجد شرایطی را به عنوان سرپرست شرکت بیمه تا زمان تعیین و تأیید اعضای جدید هیأت مدیره منصوب کند. صاحبان سهام شرکت بیمه (مجمع) موظفند حداکثر ظرف مدت یک ماه اعضای هیأت مدیره جدید خود را معرفی کنند تا پس از تأیید توسط بیمه مرکزی جایگزین اعضای قبلی سلب صلاحیت شده شوند و براساس قانون تجارت شرکت را اداره کنند. سرپرست جدید منصوب تا زمان جایگزینی اعضای هیأت مدیره جدید دارای اختیارات هیأت مدیره شرکت است و مسئولیت کلیه اقدامات او برعهده بیمه مرکزی است. حقوق و مزایای سرپرست منصوب تا تعیین مدیرعامل که حداکثر سه ماه می باشد توسط بیمه مرکزی پیشنهاد و پس از تصویب مجمع شرکت به سرپرست منصوب پرداخت می شود.

تبصره ۳- جریمه موضوع بند (ت) این ماده به حساب اختصاصی صندوق نزد خزانه داری کل واریز و با پیش بینی در بودجه های سنواتی به صندوق مذکور تخصیص داده می شود. عدم پرداخت جریمه از سوی شرکت بیمه در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه عمومی است.

تبصره ۴- نحوه وصول، تخفیف و یا بخشودگی جریمه موضوع بند (ت) این ماده به موجب آیین نامه ای است که ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد

بیمه مرکزی پس از تأیید شورای عالی بیمه به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

تبصره ۵ - رسیدگی به اعتراض شرکت‌های بیمه در خصوص تصمیم بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه مبنی بر اعمال مجازات‌های مندرج در این ماده (به جز بند «الف») برعهده کمیسیونی متشکل از یک نفر قاضی دادگستری با انتخاب رئیس قوه قضائیه (به عنوان رئیس کمیسیون)، نماینده بیمه مرکزی و یک نفر نماینده اتحادیه (سندیکای) بیمه‌گران می‌باشد. تصمیم‌گیری کمیسیون مذکور با اکثریت آرای اعضاء، لازم‌الاجراء و ظرف مدت بیست روز از تاریخ ابلاغ حسب مورد قابل اعتراض در مرجع قضائی ذی صلاح است. دبیرخانه این کمیسیون در بیمه مرکزی مستقر می‌باشد.

ماده ۵۸ - بیمه مرکزی مکلف است مطابق مقررات مربوط بر اجرای تعهدات شرکت‌های بیمه و نحوه محاسبه ذخایر آنها در رشته بیمه شخص ثالث نظارت نموده و از کفایت ذخایر مذکور جهت ایفای تعهدات آتی شرکت‌های بیمه اطمینان حاصل کند. شرکت‌های بیمه مکلفند ذخایر تأیید شده از سوی بیمه مرکزی را در دفاتر و صورت‌های مالی خود، مطابق دستورالعمل بیمه مرکزی ثبت کنند.

بخش ششم - مقررات کیفری

ماده ۵۹ - عدم پرداخت حقوق قانونی صندوق از سوی بیمه گر یا نمایندگی آنان، مصرف درآمدهای صندوق در غیر از موارد مصرح قانونی و همچنین عدم اجرای تکالیف مقرر در مواد (۴۵) و (۴۶) و (۴۸) این قانون علاوه بر تخلف اداری یا انتظامی در حکم دخل و تصرف در وجوه عمومی است.

ماده ۶۰ - فروش هر نوع بیمه نامه یا مبادرت به عملیات بیمه گری یا نمایندگی بیمه بدون مجوز قانونی، در حکم کلاهبرداری است و مرتکب علاوه بر مجازات کلاهبرداری، ضامن جبران خسارت وارده حسب مورد به زیان دیده یا صندوق به نرخ روز جبران می باشد.

ماده ۶۱ - هرکس با انجام اعمال متقلبانه مانند صحنه سازی صوری تصادف، تعویض خودرو یا ایجاد خسارت عمدی، وجوهی را بابت خسارت دریافت کند، به حبس تعزیری درجه شش و جزای نقدی معادل دو برابر وجوه دریافتی محکوم می شود. شروع به جرم مندرج در این ماده علاوه بر مجازات مقرر برای شروع به جرم در قانون مجازات اسلامی، مستوجب جزای نقدی درجه پنج می باشد.

ماده ۶۲ - هرگاه شخصی برخلاف واقع خود را به عنوان راننده وسیله نقلیه مسبب حادثه معرفی کند به مجازات حبس درجه هفت محکوم می شود؛ راننده نیز چنانچه در این امر تبانی کرده باشد به مجازات مذکور محکوم می شود.

ماده ۶۳ - در صورتی که مسئولیت مسبب حادثه مشمول تعهدات بیمه گر باشد، جز در موارد مصرح در ماده (۱۵) این قانون، مقررات مربوط به نحوه اجرای محکومیت های مالی در خصوص وی قابل اجراء نیست.

بخش هفتم - مقررات نهائی

ماده ۶۴ - کلیه آیین نامه های اجرائی این قانون جز در مواردی که به نحو دیگری مقرر شده است، ظرف مدت یک سال از تاریخ ابلاغ آن توسط بیمه مرکزی و شورای عالی بیمه تهیه می شود و پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران می رسد. مادامی که آیین نامه های مذکور، تهیه و تصویب نشده است، آیین نامه های اجرائی موجود، در حدودی که مغایر این قانون نباشد معتبر است.

ماده ۶۵ - بیمه نامه های صادره پیش از لازم الاجراء شدن این قانون مشمول قانون زمان صدور خود هستند لکن در هر حال احکام بندهای (الف) و (ب) ماده (۴)، مواد (۱۱)، (۱۹)، (۲۲)، (۲۵)، (۳۰) و ماده (۳۲) و تبصره های آن، مواد (۳۶)، (۳۷)، (۳۸)، (۴۹)، (۵۰) و (۶۰) در مورد بیمه نامه هایی که هنوز خسارات تحت پوشش آنها پرداخت نشده نیز لازم الرعایه است.

ماده ۶۶ - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، «قانون اصلاح قانون بیمه مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۸۷» نسخ می شود. هرگونه نسخ یا اصلاح مواد این قانون باید صریحاً در قوانین بعدی قید شود. قانون فوق مشتمل بر شصت و شش ماده و پنجاه و پنج تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و نود و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

آیین نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه ماده ۴۲

هیأت وزیران در جلسه چهارم تیرماه سال ۱۳۹۶ به پیشنهاد وزارت کشور و با همکاری وزارتخانه های راه و شهرسازی، دادگستری و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۴۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵)، آیین نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه نحوه توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث

ماده ۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات مندرج در این آیین نامه تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه است:

الف- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه - مصوب ۱۳۹۵

ب- پلیس: مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

پ- بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و هر شرکت بیمه غیردولتی دارای مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی.

ت- بیمه نامه معتبر شخص ثالث: سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه، متعلق به وسیله نقلیه موضوع ماده (۲) قانون، میان دارنده وسیله نقلیه و بیمه گر که دارای تاریخ اعتبار باشد.

ث- توقفگاه: توقفگاه های مذکور در تصویب نامه شماره ۱۷۹۳۹۸ / ت / ۴۴۶۸۴۴ مورخ ۱۳ / ۰۹ / ۱۳۹۱ و اصلاحات بعدی آن.

ج- توقیف: بازداشتن وسیله نقلیه از حرکت تا زمان ارائه بیمه نامه معتبر.

چ - سامانه بیمه نامه شخص ثالث: سامانه ای الکترونیکی برخط به منظور تجمیع اطلاعات بیمه نامه های شخص ثالث صادر شده توسط بیمه گر.

ح - دارنده وسیله نقلیه: اعم از مالک یا متصرف وسیله نقلیه است و هر کدام که بیمه نامه موضوع ماده (۲) قانون را تحصیل کند تکلیف از دیگری ساقط می شود.

ماده ۲) بیمه مرکزی موظف است امکان شناسایی بر خط وسایل نقلیه دارای بیمه نامه معتبر شخص ثالث را برای پلیس و سایر مراجع ذی ربط فراهم آورد.

ماده ۳) به منظور درج دقیق مشخصات وسیله نقلیه در بیمه نامه معتبر شخص ثالث و تعیین اصالت استعلام بر خط وضعیت بیمه نامه، پلیس موظف است امکان دسترسی بیمه مرکزی به اطلاعات مورد نیاز را مطابق ماده (۵۴) قانون فراهم آورد.

ماده ۴) حرکت وسیله نقلیه بدون داشتن بیمه نامه معتبر شخص ثالث ممنوع است. در صورتی که دارنده وسیله نقلیه مدعی شود بیمه نامه معتبر شخص ثالث را به همراه ندارد، پلیس موظف است براساس استعلام از بیمه، نسبت به احراز دارا بودن بیمه نامه یا فقدان آن اقدام و در صورت فقدان بیمه نامه معتبر شخص ثالث، ضمن اعمال قانون، وسیله نقلیه را توقیف و به توقفگاه منتقل نماید.

➤ تبصره ۱- انتقال وسیله نقلیه به توقفگاه و مسئولیت جبران خسارات وارد شده به وسیله نقلیه در زمان حمل و جابه جایی و طی دوران توقیف، هزینه حمل، جابه جایی و نگهداری وسیله نقلیه و نحوه اخذ وجه بر اساس تصویب نامه شماره ۱۷۹۳۹۸/ت/۴۶۸۴۴ک مورخ ۱۳/۰۹/۱۳۹۱ و اصلاحات بعدی آن است.

➤ تبصره ۲- در صورت توقیف وسیله نقلیه به علت فقدان بیمه نامه پس از طی فرآیند این ماده برای رانندگان وسایل نقلیه عمومی حمل مسافر و بار، دارنده و

مؤسسه یا شرکت مربوط موظفند به نحو مطمئن و مناسب نسبت به انتقال مسافران یا بار تا مقصد و همچنین جبران خسارات وارد شده اقدام نمایند.

ماده ۵) به کارگیری وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه معتبر شخص ثالث توسط شرکت ها و مؤسسات حمل و نقل بار و مسافر ممنوع است. در صورت احراز تخلف، پلیس مکلف است مراتب را در اسرع وقت مطابق ماده (۳۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹ جهت اعمال قانون به مراجع ذی ربط اعلام نماید.

ماده ۶) رفع هرگونه توقیف از وسایل نقلیه، مستلزم احراز دارا بودن بیمه نامه معتبر شخص ثالث است.

ماده ۷) مراجع ذی ربط موظفند در مبادی ورودی و خروجی مرزهای جمهوری اسلامی ایران نسبت به نظارت و احراز دارا بودن بیمه نامه وسایل نقلیه اقدام و در صورت فقدان بیمه نامه نسبت به توقیف وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه معتبر شخص ثالث، با رعایت ماده (۷) قانون اقدام نمایند.

ماده ۸) وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور) موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا در بارنامه وسایل نقلیه باربری و صورت وضعیت مسافری، شماره بیمه نامه معتبر شخص ثالث و تاریخ انقضای آن درج گردد.

آیین نامه اجرائی ماده ۳ قانون بیمه شخص ثالث

هیأت وزیران در جلسه بیست و هشتم تیرماه سال ۱۳۹۶ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تصویب شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۳) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵ - آیین نامه اجرائی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرائی ماده (۳) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (بیمه حوادث راننده مسبب حادثه)

ماده ۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات مندرج در این آیین نامه، تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) است:

الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵)

ب - بیمه گذار: دارنده وسیله نقلیه (اعم از مالک یا متصرف) هر کدام که بیمه نامه موضوع این آیین نامه را تحصیل کند، بیمه گذار محسوب و تکلیف از دیگری ساقط می شود.

پ - بیمه گر: شرکت بیمه ای که مجوز فعالیت در رشته بیمه حوادث را از بیمه مرکزی دریافت کرده باشد و مشخصات آن در بیمه نامه درج گردیده و در ازای دریافت حق بیمه، جبران خسارت بدنی ناشی از حوادث تحت پوشش را طبق قانون و این آیین نامه به عهده می گیرد.

ت- راننده مسبب حادثه: فردی که بر اثر وقوع هر یک از حوادث موضوع این آیین نامه دچار خسارت بدنی شده و شخص ثالث محسوب نشود.

ماده ۲) دارنده وسیله نقلیه مکلف است همزمان با خرید بیمه نامه شخص ثالث برای پوشش خسارت های بدنی که در اثر حوادث موضوع این آیین نامه به راننده مسبب حادثه وارد می شود، حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام بیمه حوادث راننده اخذ کند.

➤ **تبصره -** زمان شروع و پایان مدت بیمه مذکور باید با زمان شروع و پایان مدت بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث یکسان باشد.

ماده ۳) بیمه گر موظف است در ازای دریافت حق بیمه مربوط، همزمان با صدور بیمه نامه شخص ثالث، بیمه نامه حوادث راننده را با رعایت این آیین نامه صادر نماید.

ماده ۴) میزان تعهد بیمه گر در هر حادثه برای جبران خسارت فوت، معادل مبلغ مندرج در بیمه نامه و برای جبران خسارت جرح و یا صدمه بدنی، برابر با حاصل ضرب درصد دیه یا ارزش تعیین شده در مبلغ مندرج در بیمه نامه است که حداقل به میزان دیه مرد مسلمان در ماه غیرحرام خواهد بود. هزینه معالجه بیمه شده نیز بر اساس تعرفه های مصوب هیأت وزیران و با رعایت ماده (۳۵) قانون تحت پوشش بیمه می باشد. در هر حال مجموع خسارت بدنی قابل پرداخت به راننده مسبب حادثه در هر حادثه از مبلغ بیمه مندرج در بیمه نامه بیشتر نخواهد بود.

➤ **تبصره -** بیمه گر مکلف است در ایفای تعهدات موضوع این بیمه نامه، خسارت وارده به راننده مسبب حادثه را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف مبلغ مندرج در بیمه نامه پرداخت نماید.

ماده ۵) چنانچه راننده مسبب حادثه از محل بیمه نامه شخص ثالث یا صندوق تأمین خسارت های بدنی غرامت دریافت نماید، تعهد بیمه گر به میزان درصد تقصیر تعیین شده خواهد بود.

ماده ۶) کسر بخشی از خسارت یا عدم پرداخت خسارت وارده به راننده مسبب حادثه به استناد تقصیر، قصور یا اشتباه بیمه گر یا نماینده وی در تنظیم و صدور بیمه نامه مجاز نمی باشد.

ماده ۷) خسارت های خارج از تعهد بیمه گر، موارد مندرج در مواد (۱۵) و (۱۷) قانون می باشد.

ماده ۸) هر گاه در مدت بیمه، در کاربری وسیله نقلیه تغییری به وجود آید که موجب تشدید خطر گردد، بیمه گذار موظف است حداکثر ظرف دو هفته از تاریخ تغییر کاربری، بیمه گر را آگاه سازد. در این صورت بیمه گر می تواند با صدور الحاقیه تغییر کاربری، حق بیمه مربوط را حسب مورد افزایش دهد و بیمه گذار موظف است حق بیمه اضافی را پرداخت کند. چنانچه بیمه گذار مراتب را به بیمه گر اعلام نکند و موضوع بعد از وقوع حادثه معلوم شود، خسارت وارده به نسبت حق بیمه پرداختی به حق بیمه واقعی محاسبه و پرداخت می گردد.

ماده ۹) در صورت وقوع حادثه، بیمه گذار موظف است ظرف شصت روز مراتب را به بیمه گر اعلام نماید. در صورت اطلاع بیمه گر از وقوع حادثه به هر طریقی از جمله اعلام بیمه شده و یا وراثت یا نماینده قانونی وراثت، این تکلیف از بیمه گذار ساقط می شود. چنانچه بیمه گر نزد مراجع قضائی اثبات نماید عدم انجام تکلیف فوق در مهلت مقرر موجب خسارتی برای او شده است می تواند خسارت وارده را از مبلغ قابل پرداخت کسر

نماید، مگر این که بیمه گذار اثبات کند به علتی خارج از اراده خود قادر به انجام تکلیف یاد شده نبوده است.

ماده ۱۰) برای پرداخت خسارت بدنی ارائه اصل یا تصویر برابر با اصل مدارک زیر لازم است:

الف - بیمه نامه یا هر گونه مدرک دال بر دارا بودن پوشش بیمه موضوع این آیین نامه.

ب - گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی یا گزارش مقامات انتظامی یا نظریه کارشناس یا هیأت کارشناسی منتخب مراجع قضائی حسب مورد.

پ - گواهینامه رانندگی راننده مسبب حادثه یا هر گونه مدرک دال بر داشتن گواهینامه رانندگی متناسب با وسیله نقلیه مربوط.

ت - مدرک شناسایی راننده مسبب حادثه.

ث - خلاصه پرونده بالینی راننده مسبب حادثه در صورتی که در مراکز درمانی بستری شده یا تحت معالجه قرار گرفته باشد.

ج - گواهی پزشکی قانونی در خصوص نوع و درصد صدمه بدنی وارد شده به راننده مسبب حادثه.

چ - گواهی فوت یا جواز دفن صادره یا تأیید شده توسط پزشکی قانونی و شناسنامه باطل شده متوفی در صورت فوت راننده مسبب حادثه.

ح - گواهی انحصار وراثت در صورت فوت راننده مسبب حادثه.

➤ **تبصره ۱-** در صورت توافق راننده مسبب حادثه و بیمه گر در مورد نوع و درصد

صدمه بدنی با رعایت ماده (۱۱) قانون، ارائه گواهی پزشکی قانونی الزامی نیست.

➤ **تبصره ۲-** پزشکی قانونی مکلف است با درخواست بیمه گر مربوط، نوع و درصد

صدمه بدنی وارد شده به راننده مسبب حادثه را بدون لحاظ جنسیت و دین وی

تعیین و به بیمه گر اعلام کند. در صورت مراجعه مستقیم راننده مسبب حادثه به

پزشکی قانونی، پزشکی قانونی موظف است ضمن اخذ گزارش موضوع

بند (ب) این ماده، نوع و درصد صدمات بدنی وارده به راننده را تعیین و مراتب را به بیمه گر مربوط اعلام و رونوشت گزارش خود را به راننده مسبب حادثه ارائه نماید.

➤ **تبصره ۳-** مأموران راهنمایی و رانندگی و یا مقامات انتظامی مکلفند با اطلاع از وقوع حوادث موضوع این آیین نامه با حضور در صحنه نسبت به تهیه گزارش مبنی بر شرح و علت وقوع حادثه و مشخص نمودن راننده مسبب حادثه در هنگام وقوع حادثه و ارائه گزارش مذکور به راننده مسبب حادثه یا ذی‌نفع اقدام نمایند.

➤ **تبصره ۴-** در مواردی که بین طرفین حادثه در خصوص تعیین مقصر و یا میزان تقصیر اختلاف نظر باشد و یا در صورت عدم امکان تعیین راننده مسبب حادثه توسط پلیس راهنمایی و رانندگی، خسارت بر اساس رأی مرجع قضائی پرداخت خواهد شد.

ماده (۱۱) بیمه گر مکلف است حداکثر ظرف بیست روز از تاریخ تکمیل مدارک، مبلغ خسارت را حسب مقررات این آیین نامه پرداخت نماید.

➤ **تبصره ۱-** چنانچه علی‌رغم کامل بودن مدارک، بیمه گر خسارت را پرداخت نکند مکلف است علاوه بر اصل خسارت، به ازای هر روز تأخیر معادل نیم در هزار مبلغ خسارت را به ذی‌نفع پرداخت نماید.

➤ **تبصره ۲-** در صورت فوت بیمه شده، خسارت به وراثت قانونی بیمه شده یا نماینده قانونی آنها و به نسبت سهم الارث پرداخت می‌گردد.

ماده (۱۲) نرخ حق بیمه سالانه به ازای هر هزار ریال تعهد بیمه نامه برای انواع وسایل نقلیه به شرح زیر می‌باشد:

الف- سواری شخصی: (۷/۰) ریال

ب- اتوکار (استیشن، ون، مینی بوس و اتوبوس): (۱) ریال

پ- بارکش: (۲ / ۱) ریال

ت- موتورسیکلت و وسایل نقلیه ریلی: (۳۷ / ۰) ریال

➤ تبصره - بیمه‌گر می‌تواند تا ۲/۵ درصد کمتر از نرخ‌های مذکور را ملاک عمل خود قرار دهد. اعمال تخفیف بیشتر از ۲/۵ درصد توسط بیمه‌گر، منوط به کسب مجوز از بیمه مرکزی است.

ماده ۱۳ نحوه تخفیف یا افزایش در حق بیمه موضوع این آیین نامه و نحوه انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت آن و نحوه فسخ بیمه نامه، تابع مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث می‌باشد.

ماده ۱۴ چنانچه فردی که راننده وسیله نقلیه بوده، در زمان وقوع حوادث موضوع این آیین نامه خارج از وسیله نقلیه بوده و دچار صدمات بدنی شود، در حکم شخص ثالث بوده و خسارت وارده حسب مورد از محل بیمه شخص ثالث یا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پرداخت می‌شود و در غیر این صورت خسارت از محل بیمه نامه حوادث راننده جبران خواهد شد.

ماده ۱۵ از تاریخ انتقال مالکیت وسیله نقلیه، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد بیمه موضوع این آیین نامه به انتقال‌گیرنده منتقل می‌شود و انتقال‌گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه‌گذار محسوب می‌شود. ضوابط مربوط به انتقال تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث تابع آیین نامه اجرائی تبصره ماده (۶) قانون می‌باشد.

ماده ۱۶ چنانچه مشخص شود که وسیله نقلیه تحت پوشش بیمه نامه حوادث راننده برای همان مدت نزد بیمه‌گر دیگری نیز بیمه شده است، بیمه نامه بعدی باطل خواهد بود و حق بیمه دریافتی مربوط پس از کسر ۱۰ درصد آن بابت هزینه‌های بیمه‌گری به بیمه‌گذار مسترد می‌شود.

آیین نامه اجرائی ماده ۳۰ قانون بیمه شخص ثالث

هیأت وزیران در جلسه هشتم مردادماه سال ۱۳۹۶ به پیشنهاد شماره ۶۲/۱۳۰۷۱۲ مورخ بیست و هشتم مهرماه سال ۱۳۹۵ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) آیین نامه اجرائی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرائی ماده (۳۰) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می رود و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) است:

الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵)

ب - زیان دیده: هر شخصی که به سبب حوادث موضوع قانون دچار خسارت بدنی و یا مالی شود به استثنای راننده مسبب حادثه.

پ - بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و هر شرکت بیمه غیردولتی دارای مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی.

ت - بیمه نامه شخص ثالث: سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه، متعلق به وسیله نقلیه موضوع ماده (۲) قانون، میان دارنده وسیله نقلیه و بیمه گر که دارای تاریخ اعتبار باشد.

ث - ذی نفع: زیان دیده یا اولیای دم یا قائم مقام متوفی و یا نماینده قانونی وی حسب مورد.

ج - راننده مسبب حادثه: شخصی که مطابق قوانین و مقررات مربوط، مسئول جبران خسارت های وارده شناخته می شود.

ماده ۲) برای دریافت خسارت بدنی، ذی نفع حق دارد با ارائه اصل یا تصویر برابر اصل مدارک زیر به طور مستقیم، حسب مورد به بیمه گر مربوط یا صندوق مراجعه نماید:

الف- گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی یا مقامات انتظامی و یا گزارش کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (در حوادث ریلی) یا نظریه قطعی کارشناس یا هیأت کارشناسی منتخب مراجع قضائی.

ب- مدرک شناسایی معتبر، گذرنامه یا هرگونه مدرک صادره از سوی مراجع ذیصلاح برای اتباع خارجی.

پ- جواز دفن یا گواهی فوت یا شناسنامه باطل شده متوفی.

ت- نظریه پزشکی قانونی در صورت نیاز.

ث- رأی مرجع قضائی در صورت نیاز.

ج- گواهی انحصار وراثت در صورت فوت زیان دیده.

چ- اوراق بالینی بیمارستانی، کاربرگ (فرم) مراقبت های اورژانس، اظهارات شهود حسب مورد و شماره حساب ذی نفع (صرفاً برای ارائه به صندوق).

➤ **تبصره ۱-** راننده مسبب حادثه می تواند با ارائه مدارک موضوع این ماده برای تشکیل و تکمیل پرونده پرداخت خسارت بدنی به زیان دیده حسب مورد به بیمه گر یا صندوق مراجعه کند.

➤ **تبصره ۲-** راهنمایی و رانندگی موظف است استعلام های مربوط به گواهینامه رانندگی از سوی بیمه گر مربوط را ظرف دو هفته پاسخ دهد. در هر صورت پرداخت خسارت به زیان دیده موقوف به پاسخ راهنمایی و رانندگی نیست.

➤ **تبصره ۳-** در حوادث رانندگی منجر به فوت، در صورت مطالبه قائم مقام قانونی یا درخواست راننده مسبب حادثه، بیمه گر مربوط یا صندوق حسب مورد

می تواند بدون نیاز به رأی مرجع قضائی و با رعایت ماده (۳۶) قانون، خسارت بدنی را پرداخت نماید.

➤ **تبصره ۴-** در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت، در صورت مطالبه زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی، بیمه گر مربوط یا صندوق حسب مورد مکلف است بلافاصله (حداکثر تا پانزده روز) حداقل پنجاه درصد دیه تقریبی را پرداخت نماید و باقی مانده آن را پس از معین شدن میزان قطعی دیه با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) قانون بپردازد.

ماده ۳) برای دریافت خسارت مالی، زیان دیده یا نماینده قانونی وی حق دارد با ارائه اطلاعات و اصل یا تصویر برابر اصل مدارک زیر به طور مستقیم به بیمه گر مربوط مراجعه نماید:

الف - بیمه نامه شخص ثالث یا هرگونه مدرک دیگری که حاکی از بیمه بودن وسیله نقلیه مسبب حادثه در زمان وقوع حادثه باشد.

ب - گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا گزارش کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن (در حوادث ریلی) یا نظریه قطعی کارشناس یا هیأت کارشناسی منتخب مراجع قضائی.

پ - مدرک شناسایی راننده مسبب حادثه.

➤ **تبصره -** راننده مسبب حادثه می تواند با ارائه مدارک موضوع این ماده جهت تشکیل و تکمیل پرونده پرداخت خسارت مالی به زیان دیده به بیمه گر مراجعه کند.

ماده ۴) در اجرای ماده (۴۰) قانون، بیمه گر مکلف است در صورت وجود شرایط زیر با دریافت مدارک موضوع ماده (۳) این آیین نامه بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی خسارت مالی زیان دیده را پرداخت نماید:

الف - وسایل نقلیه طرفین در زمان وقوع حادثه دارای بیمه نامه شخص ثالث معتبر باشند.

ب - به نحو مطمئنی از جمله مراجعه همزمان مقصر و زیان دیده به همراه وسیله نقلیه مربوط یا مراجعه مستقیم کارشناس ارزیاب احراز شود که بین طرفین در خصوص راننده مسبب حادثه اختلافی نباشد.

پ - خسارت مالی وارده یا مطالبه شده از سوی زیان دیده حداکثر تا سقف تعهد مالی اجباری مندرج در ماده (۴۰) قانون باشد.

ماده ۵ صندوق یا بیمه گر حسب مورد مکلفند در اولین مراجعه زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی‌نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها، ضمن اعلام کتبی فهرست مدارک مندرج در مواد (۲) و (۳) این آیین نامه، کاربرگ (فرم) اعلام خسارت را با درج تاریخ و امضاء از ایشان اخذ و ثبت نموده و رسید یا شناسه (کد) رهگیری مربوط را به ایشان تحویل نماید.

➤ **تبصره ۱-** در صورت وجود نقص در مدارک ارائه شده، بیمه گر یا صندوق موظف است مراتب را ظرف سه روز کاری پس از دریافت مدارک به صورت کتبی به زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی‌نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها اعلام نماید.

➤ **تبصره ۲-** صندوق یا بیمه گر حسب مورد مکلفند بلافاصله پس از تکمیل مدارک پرونده رسیدی مبنی بر تکمیل پرونده به زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی‌نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها تحویل نمایند.

ماده ۶ بیمه گر موظف است در مواردی که خسارت بدنی زیان دیده بیشتر از سقف تعهدات بدنی مندرج در بیمه نامه شخص ثالث باشد قبل از پرداخت کل خسارت بدنی، بلافاصله مراتب را به همراه مدارک موضوع ماده (۲) این آیین نامه از طریق سامانه

الکترونیک موضوع ماده (۵۵) قانون یا سایر سامانه های مورد تأیید بیمه مرکزی برای صندوق و بیمه مرکزی ارسال نماید. صندوق موظف است ظرف پانزده روز کاری پس از اعلام مراتب و ارسال مدارک مذکور نتیجه را به بیمه گر و بیمه مرکزی اعلام نماید. عدم اعلام نتیجه در مهلت یاد شده به منزله پذیرش تعهد از جانب صندوق خواهد بود.

ماده ۷) بیمه گر موظف است در ارزیابی خسارت مالی وارد شده به وسیله نقلیه زیان دیده، علاوه بر هزینه های جایگزینی قطعات آسیب دیده و اجرت تعمیر وسیله نقلیه، مالیات بر ارزش افزوده و هزینه پرداخت شده برای نجات و یا انتقال وسیله نقلیه خسارت دیده به نزدیک ترین محل مناسب برای تعمیر را در نظر گیرد و نسبت به پرداخت این موارد تا سقف تعهدات مالی مندرج در بیمه نامه شخص ثالث با رعایت تبصره (۳) ماده (۸) قانون اقدام نماید.

➤ **تبصره ۱ -** در صورت تخلف بیمه گر از مفاد این ماده، بیمه مرکزی موظف است ظرف پانزده روز به درخواست زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها رسیدگی و در مورد آن اتخاذ تصمیم نماید. تصمیم بیمه مرکزی برای بیمه گر لازم الاجراء می باشد. در صورت عدم تمکین بیمه گر به تصمیم مذکور مطابق ماده (۵۷) قانون اقدام خواهد شد.

➤ **تبصره ۲ -** اجرای این ماده نافی حق مراجعه مستقیم زیان دیده یا راننده مسبب حادثه یا ذی نفع یا نماینده قانونی هر یک از آنها به مرجع قضائی یا سایر مراجع صلاحیت دار و طرح دعوی علیه بیمه گر یا صندوق نخواهد بود.

نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده ۶ قانون بیمه شخص ثالث

هیأت وزیران در جلسه پانزدهم مهرماه سال ۱۳۹۷ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد تبصره ماده (۶) قانون بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) آیین نامه اجرائی نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرائی نحوه انتقال تخفیفات حاصل از نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده (۶) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) که در این آیین نامه به اختصار "قانون" نامیده می شود، است.

الف - بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ب - بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران یا هر یک از شرکت های بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث را از بیمه مرکزی دریافت نموده باشد.

پ - بیمه نامه: سند بیمه اجباری جهت پوشش خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه و سند بیمه حوادث راننده به ترتیب مقرر در مواد (۲) و (۳) قانون.

ت - انتقال دهنده: مالک وسیله نقلیه که در مدت اعتبار بیمه نامه مالکیت وسیله نقلیه خود را بر اساس ماده (۴) این آیین نامه به انتقال گیرنده منتقل کرده است.

ث - انتقال گیرنده: شخصی که مالکیت وسیله نقلیه در مدت اعتبار بیمه نامه با توجه به ماده (۴) این آیین نامه به صورت قطعی به وی منتقل شده است.

ج - سابقه تخفیف عدم خسارت: کلیه تخفیفاتی که به واسطه نداشتن حوادث منجر به خسارت بدنی یا مالی در بیمه نامه اعمال شده باشد.

چ - سامانه جامع حوادث رانندگی: سامانه موضوع ماده (۴۱) قانون.

ح - سامانه الکترونیک: سامانه موضوع ماده (۵۵) قانون.

ماده ۲) در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه، سابقه تخفیف عدم خسارت متعلق به انتقال دهنده است. انتقال دهنده میتواند سابقه تخفیف مذکور را همزمان با انتقال مالکیت به انتقال گیرنده منتقل نماید یا هر زمان پس از آن سابقه مذکور را به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به وی یا متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه وی باشد منتقل نماید.

➤ تبصره ۱ - چنانچه انتقال دهنده سابقه تخفیف عدم خسارت را با رعایت ضوابط

این آیین نامه به وسیله نقلیه متعلق به همسر، والدین یا اولاد بلاواسطه خود انتقال دهد، سابقه مذکور صرفاً متعلق به یکی از این اشخاص است.

➤ تبصره ۲ - در صورت عدم انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به انتقال گیرنده

یا وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به انتقال دهنده یا همسر، والدین یا

اولاد بلاواسطه وی باشد، بیمه گر موظف است گواهی داشتن سابقه تخفیف عدم خسارت را برای وی صادر کند.

➤ **تبصره ۳** - انواع وسایل نقلیه موضوع این آیین نامه که انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت آنها به یکدیگر مجاز است، به شرح زیر می باشد:

الف - انواع موتورسیکلت (اعم از گازی و دنده ای)

ب - انواع سواری

پ - اتو کار (استیشن، ون، مینی بوس و اتوبوس)

ت - انواع وسایل نقلیه حمل بار (بارکش)

➤ **تبصره ۴** - چنانچه انتقال دهنده شخص حقوقی باشد سابقه تخفیف عدم خسارت فقط به وسیله نقلیه دیگر از همان نوع که متعلق به همان شخص باشد، قابل انتقال است.

ماده ۳ در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه و عدم انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت توسط انتقال دهنده، خسارت هایی که بیمه گر از محل بیمه نامه برای حوادث بعد از زمان انتقال مالکیت وسیله نقلیه تا پایان مدت اعتبار بیمه نامه پرداخت می کند، سابقه بیمه ای انتقال گیرنده محسوب می شود و در سابقه تخفیف عدم خسارت انتقال دهنده منظور نخواهد شد.

ماده ۴ مبنای احراز انتقال مالکیت وسیله نقلیه در این آیین نامه، اطلاعات مندرج در سند مالکیت وسیله نقلیه است. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است همزمان با تعویض پلاک وسیله نقلیه، مشخصات مالک جدید را در سامانه جامع حوادث رانندگی درج کند.

ماده ۵) در صورت فوت مالک وسیله نقلیه و انتقال مالکیت آن، سابقه تخفیف عدم خسارت متعلق به آن با رعایت ضوابط این آیین نامه به انتقال گیرنده منتقل می شود.

ماده ۶) سابقه تخفیف عدم خسارت وسایل نقلیه از رده خارج شده و همچنین سابقه تخفیف عدم خسارت وسایل نقلیه ای که به موجب احکام مراجع قضائی با اجرای ثبت انتقال مالکیت می یابند، با رعایت ضوابط این آیین نامه قابل انتقال بوده و مشمول حکم ماده (۳) این آیین نامه می باشد.

ماده ۷) انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به بیش از یک وسیله نقلیه مجاز است.

ماده ۸) بیمه گر موظف است در اجرای ضوابط این آیین نامه، اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - اطلاعات بیمه نامه های صادره را از طریق سامانه الکترونیک به بیمه مرکزی ارسال نماید.

ب - سابقه تخفیف عدم خسارت را به همراه شماره ملی یا شناسه ملی بیمه گذار در بیمه نامه وسیله نقلیه درج نماید.

پ - در زمان انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت به وسیله نقلیه دیگر، سابقه تخفیف عدم خسارت انتقال دهنده را از سامانه الکترونیک استعلام نماید.

ت - بیمه نامه انتقال گیرنده را در زمان تمدید، بر اساس سوابق بیمه ای وی صادر نماید.

ماده ۹) بیمه مرکزی موظف است از طریق سامانه الکترونیک امکان ثبت و استعلام سابقه تخفیف عدم خسارت، بر اساس شماره ملی یا شناسه ملی بیمه گذار برای بیمه گر و امکان استعلام سابقه تخفیف عدم خسارت را برای بیمه گذار فراهم نماید.

ماده ۱۰) احکام این آیین نامه شامل بیمه حوادث راننده موضوع ماده (۳) قانون نیز می باشد.

آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه ی تخفیف، افزایش یا تقسیط آن موضوع ماده ۱۸ قانون شخص ثالث

هیأت وزیران در جلسه بیست و ششم مهرماه سال ۱۳۹۶ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه سلامت کشور و به استناد ماد(۱۸) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش یا تقسیط آن را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تعیین سقف حق بیمه شخص ثالث ونحوه تخفیف،افزایش یا تقسیط آن

ماده ۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) است:

الف - قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه(مصوب ۱۳۹۵)

ب - بیمه شخص ثالث: بیمه موضوع ماده (۲) قانون

پ - بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و یا هر شرکت بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی را داشته باشد.

ت - بیمه گذار: هر شخص حقیقی یا حقوقی اعم از مالک وسیله نقلیه یا متصرف آن که قرارداد بیمه شخص ثالث را با بیمه گر منعقد می کند.

ث - حق بیمه پایه: حق بیمه ای که قبل از اعمال هر گونه افزایش یا کاهش بابت مواردی از قبیل نوع کاربری و سابقه رانندگی و بیمه ای دارنده برای یک نوع وسیله نقلیه تعیین می شود.

ج - هزینه خسارت واقع شده: خسارت پرداختی در هر سال مالی به اضافه خسارت معوق پایان آن سال منهای خسارت معوق ابتدای آن سال.

ماده ۲) سقف نرخ های حق بیمه پایه بیمه شخص ثالث از حاصل جمع ارقام هزینه ای منهای درآمد سرمایه گذاری به علاوه حاشیه سود به شرح زیر تعیین می شود.

الف - ارقام هزینه ای:

۱- هزینه خسارت شامل مجموعه هزینه خسارت واقع شده و هزینه های رسیدگی و ارزیابی خسارت بیمه شخص ثالث است.

۲- هزینه اداری و عمومی شامل سهم بیمه شخص ثالث از کل هزینه های اداری و عمومی بیمه گران است و به نسبت سهم حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث از کل حق بیمه صادره بیمه گران محاسبه می شود. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، شش درصد حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث است.

۳- هزینه کارمزد فروش و صدور شامل کارمزد و هزینه صدور پرداختی به نمایندگان یا کارگزاران رسمی بیمه بابت شخص ثالث است. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، شش درصد حق بیمه صادره بیمه شخص ثالث است.

۴- هزینه های قانونی موضوع بند (الف) ماده (۲۴) قانون، ماده (۳۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (مصوب ۱۳۹۳) و مبالغی که بر اساس قوانین مربوط توسط بیمه گران به حساب خزانه واریز می شود تا در اختیار دستگاه اجرائی ذی ربط قرار گیرد.

ب - درآمد سرمایه گذاری:

سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه شخص ثالث که از حاصل ضرب کل سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه های غیرزندگی در نسبت سهم ذخایر فنی این بیمه از کل ذخایر فنی بیمه های غیرزندگی به شرح زیر محاسبه می شود و از ارقام هزینه ای کسر می گردد:

(ذخایر فنی بیمه شخص ثالث \times کل سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی) = درآمد سرمایه گذاری کل ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی
 پ - حاشیه سود:

سودی که پس از محاسبات فوق (کسر هزینه ها و درآمد سرمایه گذاری های موضوع بندهای (الف) و (ب) این ماده) بابت سرمایه گذاری و خطرپذیری سهامداران شرکت بیمه در محاسبات مربوط به تعیین حق بیمه شخص ثالث منظور می شود. حداکثر سودی که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود، حداکثر ده درصد حق بیمه صادره است.

➤ **تبصره ۱-** ارقام هزینه ای و درآمد سرمایه گذاری موضوع این ماده بر اساس تلفیق اطلاعات آخرین صورت های مالی سالانه حسابرسی شده کل بیمه گزارانی که در بیمه شخص ثالث فعالیت داشته اند و سایر اطلاعات مورد تأیید بیمه مرکزی از قبیل آمار حوادث رانندگی و تعداد وسایل نقلیه، برای سال مورد نظر محاسبه می شود.

➤ **تبصره ۲-** در اجرای بند (پ) ماده (۱۸) قانون، حداکثر سود موضوع بند (پ) این ماده برای خودروهای سواری ارزان قیمت اقشار متوسط و ضعیف پنج درصد و برای موتور سیکلت سه درصد حق بیمه صادره تعیین می شود. مصادیق خودروهای سواری ارزان قیمت در نرخ نامه موضوع تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون مشخص می شود.

➤ **تبصره ۳-** نرخ های حق بیمه پایه که مطابق این ماده و با رعایت فرایند مندرج در ماده (۳) این آیین نامه توسط شورای عالی بیمه سلامت کشور محاسبه و ابلاغ می شود در سقف نرخ های مقرر در تصویب نامه شماره ۳۴۶۰۸ / ت / ۱۵۷۴ ک مورخ ۱۹ / ۰۲ / ۱۳۹۰ مجاز است.

ماده ۳) بیمه مرکزی قبل از شروع هر سال، نرخ حق بیمه پایه هر یک از انواع وسایل نقلیه را با رعایت سقف ها و الزامات مقرر در ماده (۲) این آیین نامه محاسبه و به عنوان نرخ نامه حق بیمه موضوع تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون به شورای عالی بیمه سلامت کشور پیشنهاد

می نماید و پس از تعیین نرخ حق بیمه پایه توسط شورای یاد شده، حق بیمه پایه انواع وسایل نقلیه را براساس نرخ نامه مصوب آن شورا محاسبه و به بیمه گر ابلاغ می نماید. بیمه گر و نمایندگان وی مکلفند جدول مبالغ حق بیمه را در معرض دید متقاضیان قرار دهند.

ماده ۴) حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه ای که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده افزایش می یابد:

ردیف	مصادیق افزایش حق بیمه پایه	درصد افزایش حق بیمه پایه
۱	وسایل نقلیه سواری با کاربری آژانس و تاکسی و مسافر کش شخصی، درون شهری	۱۰
۲	وسایل نقلیه سواری تاکسی و مسافرکش شخصی برون شهری	۲۰
۳	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد سوختی مایع و گازی شکل	۲۵
۴	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد منفجره و خطرناک	۵۰
۵	وسایل نقلیه مورد استفاده در تعلیم و آزمون رانندگی	۱۵
۶	وسایل نقلیه که برای مسابقات رانندگی به کار می روند.	۵۰
۷	موتورسیکلت هایی که برای مسابقات رانندگی به کار می روند.	۲۰
۸	وسایل نقلیه ای که حسب مقررات، ملزم به داشتن معاینه فنی بوده و فاقد آن می باشند.	۵
۹	وسایل نقلیه که مجاز به اتصال یدک اضافی باشند، بابت اتصال هر یدک اضافی	۱۵
۱۰	وسایل نقلیه ای که بیش از ۱۵ سال از سال ساخت آنها گذشته باشد.	به ازای هر سال مزاد بر ۱۵ سال، ۲ درصد (حداکثر ۲۰ درصد)

به ازای هر نمره منفی در زمان خرید بیمه نامه ۱ درصد (حداکثر ۲۰ درصد)	وسایل نقلیه ای که دارنده آن طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای نمره منفی باشد.	۱۱
به ازای هر تخلف حادثه ساز ثبت شده در دوره اعتبار بیمه نامه قبلی نیم درصد (حداکثر تا ۲ درصد)	وسایل نقلیه ای که طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای تخلفات حادثه ساز ثبت شده باشند.	۱۲

ماده ۵- به حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده تخفیف تعلق می گیرد.

درصد تخفیف حق بیمه پایه	مصادیق تخفیف حق بیمه پایه	ردیف
۵	وسایل نقلیه که برای اولین بار شماره گذاری می شوند.	۱
۵۰	وسایل عمومی شهری حمل مسافر با ظرفیت بیش از ۶ نفر شامل اتوبوس، مینی بوس، ون و استیشن	۲
۱۰	وسایل نقلیه ای که دارنده آن وفق آیین نامه موضوع تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون دارای گواهینامه معتبر طی دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر باشد.	۳

ماده ۶- در صورتی که خسارتی از محل بیمه نامه پرداخت نشود، بیمه گر موظف است پس از اعمال تخفیفات موضوع ماده (۵) این آیین نامه، از سال دوم به بعد هنگام تجدید بیمه نامه به ازای هر سال پنج درصد و حداکثر هفتاد درصد تخفیف عدم خسارت در حق بیمه پایه موضوع ماده (۳) این آیین نامه اعمال نماید. این تخفیف در جدول موضوع تبصره (۲) این ماده به عنوان واحد محسوب می شود.

➤ **تبصره ۱-** مادامی که درصد تخفیف عدم خسارتی که به موجب مقررات قبلی به دارنده تعلق گرفته است بیش از درصدهای متعلقه طبق این آیین نامه باشد، هنگام تجدید بیمه نامه درصد تخفیف قبلی ملاک عمل قرار می گیرد.

➤ **تبصره ۲-** درصد تخفیف عدم خسارت آن دسته از دارندگانی که در مدت اعتبار بیمه نامه موجب پرداخت خسارت از محل بیمه نامه شوند، هنگام تجدید بیمه نامه به تناسب نوع و تعداد خسارت، به شرح جدول زیر کاهش می یابد:

جدول کاهش تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث			
تعداد خسارت نوع خسارت	یک بار	دو بار	سه بار و بیشتر
خسارت مالی	۲۰ واحد	۳۰ واحد	۴۰ واحد
خسارت بدنی	۳۰ واحد	۷۰ واحد	۱۰۰ واحد

➤ **تبصره ۳-** در صورتی که در طول مدت اعتبار بیمه نامه، در یک حادثه بیمه گر هم خسارت مالی و هم خسارت بدنی پرداخت نموده باشد، صرفاً واحدهای مقرر برای خسارت های بدنی ملاک محاسبه خواهند بود.

➤ **تبصره ۴-** در صورتی که دارنده فاقد تخفیف باشد یا کاهش میزان تخفیف وی براساس جدول فوق بیش از درصد تخفیف سال های قبل باشد، حق بیمه پایه موضوع ماده (۳) این آیین نامه معادل مابه التفاوت آنها افزایش خواهد یافت.

ماده ۷- حق بیمه پایه ای که با رعایت ماده (۳) این آیین نامه تعیین می شود، برای بیمه نامه های با مدت یک سال است و چنانچه مدت بیمه نامه کمتر از یک سال باشد، حق بیمه پایه آن به شرح جدول زیر محاسبه خواهد شد:

مدت بیمه	حق بیمه پایه بر مبنای حق بیمه یکساله
تا پنج روز	۵ درصد
از شش روز تا پانزده روز	۱۰ درصد
از شانزده روز تا سی روز	۱۵ درصد
از سی و یک روز تا شصت روز	۲۵ درصد
از شصت و یک روز تا نود روز	۳۰ درصد
از نود و یک روز تا صد و بیست روز	۴۰ درصد
از صد و بیست و یک روز تا صد و پنجاه روز	۵۰ درصد
از صد و پنجاه و یک روز تا صد و هشتاد روز	۶۰ درصد
از صد و هشتاد و یک روز تا دویست و هفتاد روز	۸۰ درصد
از دویست و هفتاد و یک روز تا سیصد و شصت و پنج روز	۱۰۰ درصد

ماده ۸- بیمه گر مجاز است با رعایت شرایط زیر حق بیمه شخص ثالث بیمه نامه های یک ساله را به صورت اقساطی دریافت نماید:

الف - در صورتی که شخص حقوقی متعهد شود که اقساط حق بیمه وسایل نقلیه متعلق به خود یا کارکنان خود و یا والدین، همسر و یا اولاد کارکنان را از حقوق آنها کسر و در وجه بیمه گر پرداخت نماید، باید حداقل بیست و پنج درصد مبلغ حق بیمه همزمان با صدور بیمه نامه دریافت گردد و باقیمانده حق بیمه به نحوی تقسیط شود که کل حق بیمه حداکثر در شش ماه اول اعتبار بیمه نامه وصول شود.

ب - برای سایر اشخاص حقیقی در صورتی که حداقل پنجاه درصد مبلغ حق بیمه همزمان با صدور بیمه نامه دریافت گردد و باقیمانده حق بیمه به نحوی تقسیط شود که کل حق بیمه حداکثر در شش ماه اول اعتبار بیمه نامه وصول شود.

➤ **تبصره ۱-** بیمه گر موظف است در بیمه نامه قسطی مبلغ هر قسط و سررسید آن را درج نماید.

➤ **تبصره ۲-** در صورت انتقال مالکیت وسیله نقلیه به دیگری، انتقال گیرنده مسئول پرداخت اقساط باقیمانده حق بیمه (اعم از سررسید شده یا سررسید نشده) خواهد بود.

➤ **تبصره ۳-** تأخیر در پرداخت یا عدم پرداخت اقساط حق بیمه رافع مسئولیت بیمه گر در قبال زیان دیدگان و سایر اشخاص ذی‌نفع نیست و بیمه گر موظف به ایفای تعهدات قانونی مربوط است.

ماده ۹- چنانچه بیمه گذار، بیمه گر جدیدی را برای تجدید بیمه شخص ثالث انتخاب نماید، بیمه گر جدید موظف است با توجه به سوابق قبلی وی طبق مفاد این آیین نامه، حق بیمه مربوط را با اعمال تخفیفات و اضافه نرخ های وی محاسبه و دریافت نماید.

ماده ۱۰- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف سه ماه پس از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، امکان دسترسی بیمه مرکزی و صندوق تأمین خسارت های بدنی را به سوابق تخلفات و تصادفات رانندگان و نمرات منفی ثبت شده فراهم نماید تا در اختیار بیمه گر قرار گیرد.

ماده ۱۱- نحوه اجرای این آیین نامه در خصوص ثبت اطلاعات و بیمه نمودن خودروهای نیروهای مسلح و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سازمان های وابسته و

خودروهای متعلق به دستگاه های امنیتی طبق دستورالعمل مشترکی خواهد بود که توسط بیمه مرکزی و وزارتخانه های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و اطلاعات تهیه و ابلاغ می شود.

آیین نامه اجرائی ماده ۵ قانون بیمه شخص ثالث

هیأت وزیران در جلسه شانزدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۷ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۵) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵ آیین نامه اجرائی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرائی ماده (۵) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده (۱) در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون است:

الف- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵

ب- بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پ- شرکت بیمه: هر یک از شرکت های بیمه در حال فعالیت یا در شرف تأسیس که تقاضای مجوز فعالیت در رشته شخص ثالث را از بیمه مرکزی دارند.

ت- مجوز فعالیت: اجازه کتبی بیمه مرکزی برای فعالیت شرکت بیمه در رشته شخص ثالث که بر اساس این آیین نامه صادر می شود.

ث- توانگری مالی: نسبت توانگری مالی شرکت بیمه که بر اساس مصوبات شورای عالی بیمه تعیین می شود.

ماده ۲) شرکت بیمه متقاضی فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث جهت اخذ مجوز فعالیت در این رشته باید به تشخیص بیمه مرکزی واجد شرایط زیر باشد:

الف- داشتن حداقل سرمایه پرداخت شده مطابق با آخرین مصوبه هیأت وزیران، موضوع ماده (۳۶) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری - مصوب ۱۳۵۰

ب- کفایت ذخایر بیمه ای رشته شخص ثالث برای شرکت های در حال فعالیت، بر اساس ضوابط موضوع ماده (۵۸) قانون.

پ- دارا بودن حداقل توانگری مالی در سطح (۲) آیین نامه مصوب شورای عالی بیمه.

ت- داشتن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری و سامانه های اطلاعاتی لازم برای صدور بیمه نامه و پرداخت خسارت و تبادل اطلاعات و امکان فروش الکترونیکی بیمه نامه شخص ثالث براساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

ث- داشتن نیروی انسانی واجد صلاحیت به تعداد مورد نیاز در امور صدور بیمه نامه و کارشناس پرداخت خسارت متناسب با برنامه های اجرایی شرکت بر اساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

ج- داشتن سابقه مناسب پرداخت خسارت بر اساس عواملی نظیر پرداخت به موقع خسارت، رعایت حقوق بیمه گذاران و زیان دیدگان در رشته بیمه شخص ثالث برای شرکت های در حال فعالیت بر اساس دستورالعمل ابلاغی بیمه مرکزی.

ماده ۳) شرکت بیمه متقاضی فعالیت در رشته شخص ثالث، باید تقاضای فعالیت در این رشته را به همراه مدارک و مستندات لازم برای احراز شرایط مندرج در ماده (۲) این آیین نامه به بیمه مرکزی تسلیم نماید.

ماده ۴) بیمه مرکزی موظف است پس از دریافت کلیه مدارک و اطلاعات موضوع ماده (۲) این آیین نامه ظرف (۴۰) روز در صورت احراز شرایط، مجوز فعالیت را صادر و در غیر این صورت نظر خود را با ذکر دلایل عدم احراز شرایط به شرکت بیمه متقاضی اعلام نماید.

➤ تبصره ۵- بررسی مجدد درخواست شرکت بیمه پس از رفع نواقص امکان پذیر است.

ماده ۵) در صورتی که شرکت بیمه طبق تشخیص بیمه مرکزی هر یک از شرایط مندرج در این آیین نامه را از دست بدهد موظف است در مهلت زمانی که بیمه مرکزی تعیین می نماید (حداکثر یک سال) وضعیت خود را با ضوابط این آیین نامه منطبق نماید. در غیر این صورت بیمه مرکزی مطابق مفاد ماده (۵۷) قانون و آیین نامه آن عمل خواهد کرد.

ماده ۶) بیمه مرکزی موظف است ضوابط و اطلاعات مربوط به صدور، لغو، تعلیق یا ابطال مجوز فعالیت هر یک از شرکت های بیمه در رشته شخص ثالث را به صورت مستمر در پایگاه اطلاع رسانی خود جهت اطلاع عمومی منتشر نماید.

آیین نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه موضوع ماده ۱۲ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه

هیأت وزیران در جلسه بیستم خردادماه سال ۱۳۹۷ به پیشنهاد وزارت کشور (با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران) و به استناد ماده (۱۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) آیین نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه موضوع ماده (۱۲) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

ماده ۱) در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند و سایر اصطلاحات تابع تعاریف مندرج در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) که در این آیین نامه به اختصار "قانون" نامیده می شود، است:

الف- بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران یا هر شرکت بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث موضوع ماده (۲) قانون، از بیمه مرکزی را داشته باشد.

ب- کارت مشخصات: کارتی که مشخصات مالک و وسیله نقلیه موتوری زمینی شماره گذاری شده در آن ثبت و از سوی پلیس راهنمایی و رانندگی صادر و به مالک وسیله نقلیه تسلیم می گردد.

پ- کاربری: مورد استفاده وسیله نقلیه بر اساس مشخصات ظاهری و فنی.

ت- نوع: طبقه بندی انواع وسایل نقلیه بر اساس آیین نامه راهنمایی و رانندگی.

ث- وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واگن متصل یا غیرمتصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آنها.

ج- وسیله نقلیه زمینی: هر نوع وسیله نقلیه دارای چرخ، موتور و سامانه انتقال قدرت که برای حمل بار یا انسان یا هر دو به کار می رود.

چ- وسیله نقلیه ریلی: هر نوع وسیله حمل و نقل دارای موتور و سامانه انتقال قدرت که شامل لوکوموتیو، واگن متصل یا غیرمتصل بوده و برای حمل بار یا انسان یا هر دو به کار می رود و بر روی ریل حرکت می کند.

ح- ظرفیت مجاز: ظرفیت تعداد سرنشین (ایستاده و نشسته) با احتساب راننده که وسیله نقلیه مجاز به حمل آن می باشد.

➤ **تبصره -** ملاک تعهدات بیمه گر در خصوص ظرفیت مجاز داخل وسیله نقلیه، تعداد سرنشینان مجاز به استثنای راننده مسبب حادثه می باشد.

ماده ۲) وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرفیت مجاز وسیله نقلیه زمینی را بر اساس نوع یا کاربری یا توأمان جهت درج در کارت مشخصات، به راهنمایی و رانندگی اعلام نماید.

➤ **تبصره -** در خصوص وسایل نقلیه بارکش علاوه بر میزان بار، تعداد سرنشین نیز مشخص می شود.

ماده ۳) مبنای ظرفیت مجاز کلیه وسایل نقلیه زمینی، کارت مشخصات با احتساب راننده می باشد. برای مواردی که دارای اختلاف بوده و یا ظرفیت مجاز سرنشین درج نشده است بر اساس نوع و کاربری به شرح زیر تعیین می گردد:

الف - در صورت تفاوت در ظرفیت مجاز در کارت های صادره، برای همان وسیله نقلیه (غیر از موتورسیکلت) مبنای ظرفیت مجاز و تعهدات بیمه گر، بالاترین ظرفیت مندرج در کارت مشخصات همان وسیله نقلیه می باشد.

ب - ظرفیت مجاز موتورسیکلت های دو چرخ (فاقد یدک پهلو (سایدکار) جمعاً دو نفر و در موتورسیکلت های سه چرخ (دارای یدک پهلو (سایدکار)، ظرفیت یدک پهلو (سایدکار) نیز به آن اضافه می شود.

پ - ظرفیت مجاز سرنشین انواع وسایل نقلیه بارکش به شرح زیر تعیین می شود:

۱- وسایل نقلیه باربری تک کابین با ظرفیت تا (۵ / ۳) تن، جمعاً دو نفر.

۲- وسایل نقلیه باربری با ظرفیت بیش از (۵ / ۳) تن، جمعاً سه نفر.

ماده ۴ ظرفیت مجاز سرنشین نشسته و ایستاده اتوبوس ها و مینی بوس های درون شهری و برون شهری و وسایل نقلیه ریلی درون شهری و برون شهری بر اساس ظرفیت مندرج در کارت مشخصات و یا سند وسیله نقلیه که توسط کارخانه سازنده یا در سند رسمی صادر شده است، تعیین می شود.

ماده ۵ ظرفیت مجاز وسایل نقلیه زمینی فاقد کارت مشخصات، بر اساس مندرجات سند وسیله نقلیه که توسط کارخانه سازنده صادر شده است، تعیین می شود.

ماده ۶ نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در مأموریت های نظامی، انتظامی و رزمایش می توانند از کاربری وسایل نقلیه زمینی بارکش، به عنوان نفربر استفاده نمایند.

ماده ۷ سازمان مدیریت بحران کشور می تواند در سوانح غیرمترقبه مجوز کتبی دارای محدودیت زمانی و مکانی معین، مبنی بر عدم رعایت کاربری و ظرفیت مسافر را به دارندگان وسیله نقلیه ابلاغ نماید.

آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه موضوع ماده ۵۷ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه

هیأت وزیران در جلسه هشتم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۸ به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و به استناد ماده (۵۷) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵) آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه نحوه رسیدگی به قصور یا تخلف شرکت های بیمه موضوع ماده (۵۷) قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه)

- ماده ۱)** در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- الف -** قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه (مصوب ۱۳۹۵)
- ب -** بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- پ -** بیمه گر: شرکت سهامی بیمه ایران و یا هر شرکت بیمه غیردولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث از بیمه مرکزی را داشته باشد.
- ت -** بیمه گذار:
- هر شخص حقیقی یا حقوقی اعم از مالک وسیله نقلیه یا متصرف آن که قرارداد بیمه شخص ثالث را با بیمه گر منعقد می کند.
- ث -** صندوق: صندوق تأمین خسارت های بدنی.

- ج - قصور: ارتکاب سهوی و غیر عمدی هر یک از اقدامات خلاف قانون اعم از فعل یا ترک فعل مندرج در ماده (۲) این آیین نامه.
- چ - تخلف: ارتکاب عمدی و آگاهانه هر یک از اقدامات خلاف قانون اعم از فعل یا ترک فعل مندرج در ماده (۲) این آیین نامه.
- ح - قصور یا تخلف مالی: هر اقدام خلاف قانون موضوع ماده (۲) این آیین نامه که متضمن اضرار مالی مستقیم به بیمه گذار، زیان دیده، ذی نفع یا بیمه شده و صندوق و بیمه گر باشد.
- خ - تعدد قصور یا تخلف: ارتکاب همزمان یا غیرهمزمان دو یا چند اقدام خلاف قانون یا ارتکاب بیش از یک بار عمل خلاف واحد.
- د - تکرار قصور یا تخلف: ارتکاب یک نوع اقدام خلاف قانون برای بار دوم یا بیشتر پس از محکومیت به قصور یا تخلف قبلی.
- ذ - تخفیف مجازات: تقلیل جریمه نقدی موضوع بند (ت) ماده (۵۷) قانون به درجه خفیف تر از همان نوع یا نوع خفیف تر یا تبدیل مجازات در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف موضوع ماده (۱۲) این آیین نامه.
- ر - مرجع رسیدگی کننده: حسب مورد بیمه مرکزی و شورای عالی بیمه.
- ز - مدیران بیمه گر: هر یک از افراد موضوع بند (ب) ماده (۵۷) قانون.
- ژ - سلب صلاحیت حرفه ای: برکناری موقت یا دائمی مدیران بیمه گر از سمت خود بنا به تصمیم بیمه مرکزی و تأیید شورای عالی بیمه.
- س - کمیسیون: کمیسیون موضوع تبصره (۵) ماده (۵۷) قانون.
- ش - مرجع رسیدگی به اعتراض بیمه گر: حسب مورد کمیسیون یا مرجع قضائی ذی صلاح.
- ص - زیان دیده ثالث: هر شخصی که به سبب حوادث ناشی از وسیله نقلیه دچار خسارت بدنی و یا مالی شده اعم از اینکه داخل وسیله نقلیه باشد یا خارج از آن به استثنای راننده مسبب حادثه.

ض - ذی نفع: در صورت فوت زیان دیده ثالث یا بیمه شده، وراثت قانونی آنان و در سایر خسارت های زیان دیده بیمه شده و در خسارت های مالی زیان دیده ثالث.

ماده ۲) مصادیق قصور یا تخلف موضوع این آیین نامه به شرح زیر است:

الف - عرضه بیمه بدون مجوز یا امتناع از عرضه بیمه توسط بیمه گر و عدم رعایت مقررات مربوط به آن شامل موارد زیر:

۱- مبادرت بیمه گر به فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث و فروش بیمه نامه بدون کسب مجوز موضوع ماده (۵) قانون.

۲- عدم اخذ مجوز از بیمه مرکزی برای اعمال تخفیفات بیشتر از دو و نیم درصد نرخ نامه حق بیمه مصوب شورای عالی بیمه موضوع تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون.

۳- امتناع از عرضه بیمه موضوع مواد (۲) و (۳) قانون یا امتناع از عرضه پوشش مازاد خسارت های مالی موضوع تبصره (۱) ماده (۸) قانون توسط بیمه گر دارای مجوز.

ب- تخلفات مربوط به فرآیند صدور بیمه نامه و تنظیم شروط آن و اخذ حق بیمه شامل موارد زیر:

۱- اخذ حق بیمه های موضوع قانون بدون رعایت آیین نامه های اجرائی مربوط.

۲- اخذ حق بیمه حوادث راننده مسبب حادثه مازاد بر تعرفه مصوب هیأت وزیران موضوع ماده (۳) قانون.

۳- عدم رعایت ضوابط مصوب بیمه مرکزی در تعیین تعرفه حق بیمه موضوع تبصره (۱) ماده (۸) قانون.

۴- اعطای تخفیف مربوط به نداشتن حوادث منجر به خسارت یا انتقال آن بدون رعایت ضوابط مقرر در آیین نامه های اجرائی آنها و عدم اعمال کلیه تخفیفات مربوط به نداشتن حوادث منجر به خسارت موضوع تبصره ماده (۶) قانون.

۵- عدم رعایت آیین نامه مربوط به تعیین سقف حق بیمه و تخفیف، افزایش و یا تقسیط حق بیمه موضوع ماده (۱۸) قانون و یا عدم رعایت ضوابط مربوط به اعطای تخفیف به

رانندگانی که دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر را سپری نموده و گواهینامه مربوط را ارائه داده اند موضوع تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون.

۶- درج هرگونه شرط تقلیل دهنده مزایای بیمه گذار یا زیان دیده و یا تعهدات بیمه گر از مزایای مندرج در قانون و یا درج هرگونه شرط تعلیق تعهدات بیمه گر در قرارداد بیمه. پ- تخلفات مربوط به فرآیند تشخیص و پرداخت خسارت شامل موارد زیر:

۱- خودداری از پرداخت تمام یا بخشی از خسارت بیمه موضوع مواد (۲) و (۳) قانون و یا عدم پرداخت کامل خسارت به دلیل جنسیت و دین موضوع تبصره (۲) ماده (۸) و ماده (۱۰) قانون یا عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه یا کاربری آن موضوع ماده (۱۲) قانون و یا نداشتن پوشش بیمه ای کافی وسیله نقلیه یا به هر دلیل دیگر مربوط به ماده (۱۳) قانون و تبصره آن.

۲- عدم پرداخت خسارت در مهلت های قانونی مقرر در مواد (۳۱) و (۳۲) قانون.

۳- عدم تودیع خسارت بدنی نزد صندوق و یا عدم تحویل قبض واریز به مرجع قضائی طبق ماده (۳۲) قانون.

۴- اخذ هرگونه رضایت نامه از زیان دیده دایر بر رضایت به پرداخت خسارت کمتر از مزایای مندرج در قانون و یا موکول نمودن پرداخت خسارت به هرگونه قید و شرط و اخذ تضمین در موارد مندرج در مواد (۱۴) و (۱۵) قانون.

۵- خودداری از پذیرش اشخاص ثالث زیان دیده که با ارائه مدارک لازم برای دریافت خسارت به طور مستقیم به بیمه گر مراجعه کرده اند. همچنین خودداری از پذیرش مسبب حادثه که با ارائه مدارک لازم جهت تشکیل پرونده خسارت، به بیمه گر مراجعه کرده است موضوع ماده (۳۰) قانون.

۶- تأخیر در پرداخت حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از دیده تقریبی به اشخاص ثالث زیان دیده در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیراز فوت به رغم مطالب زیان دیده و دریافت گزارش کارشناس راهنمایی رانندگی یا پلیس راه یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۱۳۸۴

(در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) و پزشکی قانونی موضوع ماده (۳۴) قانون.

۷- عدم رعایت الزامات مقرر در ماده (۳۹) قانون و تبصره آن.

۸- عدم پرداخت یا موکول کردن پرداخت خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع قانون به دریافت گزارش مقامات انتظامی در مواردی که وسایل نقلیه مسبب و زیان دیده در زمان حادثه دارای بیمه نامه معتبر بوده و بین طرفین اختلافی وجود نداشته باشد موضوع ماده (۴۰) قانون.

ت - سایر تخلفات

۱- دریافت مازاد پرداختی به زیان دیده خسارت بدنی ناشی از افزایش مبلغ دیه از صندوق، در مواردی که افزایش مبلغ دیه ناشی از تأخیر بیمه گر در پرداخت دیه باشد موضوع قسمت اخیر ماده (۱۳) قانون.

۲- عدم اجرای رأی هیأت موضوع ماده (۲۹) قانون از سوی شرکت بیمه.

۳- عدم پرداخت حقوق قانونی صندوق و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از سوی بیمه گر.

۴- فراهم نکردن امکان شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث برای پلیس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه موضوع ماده (۴۳) قانون.

۵- فراهم نکردن امکان دسترسی بیمه مرکزی به کلیه اطلاعات مورد نیاز در رابطه با بیمه نامه های صادره و خسارت های مربوط به صورت برخط در مهلت مقرر قانونی.

۶- عدم رعایت دستورالعمل بیمه مرکزی در خصوص ثبت ذخایر تأیید شده از سوی بیمه مرکزی در دفاتر و صورت های مالی خود موضوع قسمت اخیر ماده (۵۸) قانون.

۷- عدم پرداخت جریمه تأخیر روزانه موضوع ماده (۳۳) قانون.

۸- خودداری یا تأخیر در اجرای تصمیم قطعی بیمه مرکزی و یا عدم اجرای رأی قطعی مرجع رسیدگی به اعتراض بیمه گر موضوع ماده (۵۷) قانون.

۹- عدم معرفی اعضای هیأت مدیره جایگزین در مهلت های مقرر.

۱۰- عدم اجرای سایر تکالیف مندرج در قانون که در این آیین نامه پیش بینی نشده است به تشخیص مرجع رسیدگی کننده.

ماده ۳ (مجازات اقدامات خلاف قانون موضوع ماده (۲) این آیین نامه به ترتیب درجات زیر است:

الف - توبیخ کتبی مدیران متخلف بیمه گر.

ب - سلب صلاحیت حرفه ای مدیران بیمه گر به طور موقت به شرح زیر:

۱- سلب صلاحیت از یک ماه تا شش ماه.

۲- سلب صلاحیت بیش از شش ماه تا یک سال.

۳- سلب صلاحیت بیش از یک سال تا سه سال.

۴- سلب صلاحیت بیش از سه سال تا پنج سال.

پ- سلب صلاحیت حرفه ای مدیران بیمه گر به طور دائم.

ت - محکوم نمودن بیمه گر به پرداخت جریمه نقدی به شرح زیر:

۱- محکومیت بیمه گر از دو و نیم درصد تعهدات بدنی تا مبلغ پنج برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۲- محکومیت بیمه گر به بیش از پنج برابر تا مبلغ ده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۳- محکومیت بیمه گر به بیش از ده برابر تا مبلغ پانزده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

۴- محکومیت بیمه گر به بیش از پانزده برابر تا مبلغ بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی.

ث - تعلیق فعالیت در یک یا چند رشته به شرح زیر:

۱- تعلیق فعالیت از پانزده روز تا سه ماه.

۲- تعلیق فعالیت بیش از سه ماه تا شش ماه.

- ۳- تعلیق فعالیت بیش از شش ماه تا یک سال.
 ج- لغو دائمی پروانه فعالیت به شرح زیر:
 ۱- لغو دائمی پروانه فعالیت در یک رشته بیمه.
 ۲- لغو دائمی پروانه فعالیت در چند رشته بیمه.

ماده ۴) مجازات مدیران بیمه گر یا بیمه گرانی که مرتکب قصور یا تخلف مالی می شوند حسب میزان مالی قصور یا تخلف به شرح زیر است:

الف - در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف تا ده برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات های مندرج در بند (الف) یا اجزاء (۱) و (۲) بند (ب) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

ب - در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف از ده برابر تا بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات های موضوع اجزاء (۳) و (۴) بند (ب) یا اجزاء (۳) و (۴) بند (ت) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

پ - در صورتی که میزان مالی قصور یا تخلف بیش از بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) قانون در زمان رسیدگی باشد، حسب تشخیص مرجع رسیدگی کننده یکی از مجازات های موضوع بند (پ) یا اجزاء (۳) و (۴) بند (ت) یا بند (ث) یا بند (ج) ماده (۳) این آیین نامه اعمال خواهد شد.

➤ **تبصره -** برآورد میزان اثر مالی تخلف بر اساس گزارش بیمه مرکزی انجام خواهد شد که بر مبنای گزارش یا شکایات واصله یا تخلفات از شرکت ها به دست می آید.

ماده ۵) مدیران بیمه گر یا بیمه گرانی که مرتکب قصور یا تخلف غیرمالی می شوند، حسب نوع اقدام و نحوه ارتکاب آن (قصور یا تخلف) بنا به تشخیص مرجع رسیدگی کننده به یکی از مجازات های موضوع ماده (۳) این آیین نامه محکوم می شوند.

ماده ۶) در صورتی که فعل یا ترک فعل واحد مصداق دو یا چند عنوان تخلف مندرج در این آیین نامه قرار گیرد، مجازات عنوانی در نظر گرفته می شود که شدیدتر است.

ماده ۷) در صورتی که قصور یا تخلف ارتكابی متعدد باشد (اعم از قصور یا تخلف مشابه یا غیرمشابه) مرجع رسیدگی کننده متناسب با تعداد، اهمیت قصور یا تخلفات و آثار اجتماعی و اقتصادی آنها، نسبت به اعمال مجازات شدیدتر اقدام می کند.

ماده ۸) هرگاه ظرف پنج سال پس از محکومیت، قصور یا تخلفی از همان نوع قبلی ارتکاب یابد، مجازات درجه بالاتر نسبت به محکومیت قبلی اعمال می گردد.

ماده ۹) در موارد اعمال مجازات های موضوع بندهای (ت)، (ث) و (ج) ماده (۳) این آیین نامه، مرجع تصمیم گیرنده می تواند علاوه بر مجازات های قبلی، مجازات های موضوع بندهای (الف) یا (ب) و (پ) ماده مذکور را نیز به صورت جمع مجازات ها اعمال نماید.

ماده ۱۰) اعمال مجازات های موضوع بندهای (ب)، (پ)، (ث) و (ج) ماده (۳) این آیین نامه با تأیید شورای عالی بیمه خواهد بود.

ماده ۱۱) در مورد مجازات های موضوع بندهای (ت)، (ث) و (ج) ماده (۳) این آیین نامه، بیمه مرکزی قبل از اتخاذ تصمیم، نظر مشورتی و تخصصی اتحادیه بیمه گران را اخذ می کند.

چنانچه اتحادیه مذکور ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت نامه بیمه مرکزی نظر کتبی خود را اعلام نکند، بیمه مرکزی رأساً اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۲) مرجع رسیدگی کننده می تواند در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف به شرح زیر، مجازاتی را که به حال مرتکب مناسب تر است اعمال نماید:

الف - انصراف کتبی ذی نفع از شکایت.

ب - میزان تخلف مالی صورت گرفته کمتر از یک درصد پرتفوی (سبد) شرکت بیمه در رشته ثالث و حوادث راننده باشد.

پ - همکاری مؤثر مرتکب با مرجع تصمیم گیرنده.

ت - حسن سابقه.

ث - کوشش برای تقلیل و جبران آثار قصور یا تخلف و زیان ناشی از آن.

➤ **تبصره -** بیمه مرکزی باید جهات تخفیف را در تصمیم خود قید کند و اعمال

تخفیف حداکثر تا دو مرتبه از همان نوع یا نوع دیگر مجاز است.

ماده ۱۳) اعمال مجازات های موضوع قانون و این آیین نامه نافی ضرورت جبران خسارت ذی نفعان نیست.

ماده ۱۴) بیمه مرکزی در صورت شکایت زیان دیده ثالث، بیمه گذار، ذی نفع و بیمه شده و یا وصول گزارش قصور یا تخلف مدیران بیمه گر یا بیمه گر از سوی مراجع قانونی شروع به رسیدگی می کند.

ماده ۱۵) بیمه مرکزی می تواند به منظور تسریع در تهیه، جمع آوری و تکمیل مدارک و اطلاعات مورد نیاز از کارشناس یا هیأت کارشناسی استفاده نماید. کلیه مدیران و کارمندان بیمه گر، نمایندگی ها و کارگزاری های بیمه و کارکنان آنها موظفند با کارشناس

یا هیأت کارشناسی همکاری لازم را به عمل آورده و اسناد و اطلاعات درخواستی را در مهلت تعیین شده از سوی مرجع رسیدگی کننده در اختیار آنها قرار دهند.

ماده ۱۶) بیمه مرکزی پس از انجام بررسی های لازم، موارد قصور یا تخلف را به بیمه گر به صورت کتبی از طریق سامانه الکترونیکی مربوط ابلاغ و (۱۰) روز مهلت برای پاسخ به موارد اعلامی تعیین خواهد نمود. این مهلت با تقاضای کتبی بیمه گر و موافقت بیمه مرکزی تا (۱۰) روز دیگر قابل تمدید است. عدم وصول پاسخ کتبی در مواعد مقرر، مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

➤ **تبصره -** در صورتی که بیمه گر بنا به معاذیر موجه به تشخیص بیمه مرکزی، امکان دفاع در موعد مقرر را از دست داده باشد، بیمه مرکزی تا یک ماه از پایان موعد یاد شده مجاز به پذیرش لایحه دفاعی بیمه گر خارج از موعد تعیین شده خواهد بود.

ماده ۱۷) در صورت تقاضای بیمه گر و شاکای مبنی بر حضور در جلسه رسیدگی، مرجع رسیدگی کننده در صورت تشخیص، حداقل سه روز قبل از جلسه از بیمه گر و شاکای برای حضور در جلسه رسیدگی دعوت می کند. عدم حضور هر یک از آنها مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۱۸) تصمیم مرجع رسیدگی کننده باید مستند به قانون و مقررات مربوط بوده و به بیمه گر ابلاغ و به نحو مقتضی به اطلاع شاکای یا شاکیان می رسد.

ماده ۱۹) بیمه گر می تواند ظرف مهلت (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ تصمیم مرجع رسیدگی کننده از طریق سامانه الکترونیکی مربوط نسبت به تصمیم متخذه دایر بر اعمال مجازات های موضوع ماده (۵۷) قانون (به جز بند الف) در کمیسیون اعتراض کند. در

صورت عدم اعتراض بیمه گر در مهلت یاد شده رأی مذکور قطعی و لازم الاجراء خواهد بود.

➤ **تبصره** - در صورتی که بنا به معاذیر موجه به تشخیص مرجع رسیدگی، بیمه گر نتواند در موعد مقرر نسبت به رأی صادره اعتراض کند، مرجع رسیدگی کننده می تواند اعتراض بیمه گر در خارج از موعد را بپذیرد.

ماده ۲۰) کمیسیون می تواند از بیمه گر و بیمه مرکزی برای حضور در جلسه رسیدگی دعوت نماید.

ماده ۲۱) کمیسیون موظف است ظرف سه ماه نسبت به رسیدگی به ادله ابرازی و اسناد و مدارک موجود در پرونده و استماع اظهارات طرفین و اعلام ختم رسیدگی اقدام و رأی مقتضی را ظرف (۱۵) روز صادر کند. رأی کمیسیون باید مستند به قانون و اصولی باشد که بر اساس آن صادر شده است.

➤ **تبصره** - کمیسیون می تواند مهلت یاد شده جهت رسیدگی را برای سه ماه دیگر تمدید کند. در هر حال کمیسیون مکلف به صدور رأی است.

ماده ۲۲) رأی کمیسیون با اکثریت آرای اعضا، معتبر و لازم الاجراء است و ظرف (۲۰) روز از تاریخ ابلاغ قابل اعتراض در مرجع قضائی ذیصلاح خواهد بود.

ماده ۲۳) کلیه ابلاغ ها و اخطارها به بیمه گر از طریق سامانه الکترونیکی انجام می شود. عدم وصول پاسخ در مواعد مقرر مانع از رسیدگی و اتخاذ تصمیم نخواهد بود.

ماده ۲۴) تصمیمات قطعی بیمه مرکزی و همچنین رأی لازم الاجرای کمیسیون به استثنای بندهای (الف) و (ت) ماده (۵۷) قانون باید از سوی محکوم علیه ظرف هفت روز کاری اجرا شود. تأخیر در اجراء یا خودداری و ممانعت از اجراء، تخلف محسوب می شود و

مرتکب به ترتیب به مجازات اشد از نوع مجازات مورد تصمیم یا رأی یا انواع دیگر محکوم خواهد شد.

ماده ۲۵) در صورت اعمال مجازات موضوع بندهای (ب) و (پ) ماده (۵۷) قانون، افراد موضوع بندهای یاد شده حسب مورد از زمان قطعیت رأی یا ابلاغ رأی قطعی از تصدی سمت های مذکور در بند یاد شده در همان شرکت یا شرکت های بیمه حسب مورد به طور موقت یا دائم ممنوع خواهند بود.

ضوابط کلی تعیین حق بیمه پوشش بیمه خسارت های مالی مازاد بر حداقل تعیین شده در قانون، آیین نامه تبصره ۱ ماده ۸ قانون بیمه شخص ثالث

هیأت عامل بیمه مرکزی ج.ا.ایران در اجرای تبصره ۱ ماده ۸ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه "ضوابط کلی تعیین حق بیمه پوشش بیمه خسارت های مالی مازاد بر حداقل تعیین شده در قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه را مشتمل بر ۵ ماده به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱) حق بیمه پایه موضوع این ضوابط از جمع ارقام هزینه ای منهای درآمد سرمایه گذاری به علاوه حاشیه سود به شرح زیر تعیین می گردد:

الف - ارقام هزینه ای:

- ۱- هزینه خسارت شامل مجموع هزینه خسارت واقع شده بیمه موضوع این ضوابط و هزینه های رسیدگی و ارزیابی خسارت های این بیمه است.
- ۲- هزینه اداری و عمومی شامل سهم بیمه موضوع این ضوابط از کل هزینه های اداری و عمومی مؤسسه بیمه است و به نسبت سهم حق بیمه صادره این بیمه از کل حق بیمه صادره مؤسسه بیمه محاسبه می شود. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود (۶درصد) حق بیمه صادره بیمه موضوع این ضوابط است.
- ۳- هزینه کارمزد فروش و صدور شامل کارمزد و هزینه صدور پرداختی به نمایندگان بیمه یا کارگزاران رسمی بیمه بابت بیمه موضوع این ضوابط است. حداکثر این هزینه که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود (۶درصد) حق بیمه صادره بیمه موضوع این ضوابط است.

۴- هزینه قانونی معادل (۱۰ درصد) حق بیمه موضوع این ضوابط طبق ماده (۳۰) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) (مصوب ۱۳۹۲) پرداختی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ب- درآمد سرمایه گذاری: سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه موضوع این ضوابط که از حاصل ضرب سود حاصل از سرمایه گذاری ذخایر فنی بیمه های غیرزندگی مؤسسه بیمه در نسبت سهم ذخایر فنی این بیمه از کل ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی مؤسسه بیمه به شرح زیر محاسبه میشود و از ارقام هزینه ای کسر می گردد:

ذخایر فنی بیمه شخص ثالث کل سود حاصل از سرمایه گذاری

کل ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی × ذخایر فنی بیمه های غیر زندگی = درآمد سرمایه گذاری

ج- حاشیه سود: سودی است که پس از محاسبات فوق (کسر هزینه ها و درآمد سرمایه گذاری های موضوع بند (الف) و (ب) این ماده) بابت سرمایه گذاری و خطرپذیری سهامداران مؤسسه بیمه در محاسبات مربوط به تعیین حق بیمه پوشش بیمه موضوع این ضوابط منظور می شود. حداکثر سودی که می تواند در تعیین حق بیمه منظور شود ده درصد (۱۰ درصد) حق بیمه صادره است.

تبصره: ارقام هزینه ای و درآمد سرمایه گذاری موضوع این ماده، براساس اطلاعات آخرین صورت های مالی سالانه حسابرسی شده مؤسسه بیمه برای سال مورد نظر محاسبه می شود.

ماده ۲) مؤسسه بیمه مکلف است نرخ حق بیمه پایه پوشش بیمه موضوع این ضوابط را با رعایت مفاد ماده (۱) این ضوابط و وفق آیین نامه مقررات تعیین حق بیمه انواع رشته های بیمه ای (آیین نامه شماره ۸۱) و اصلاحات بعدی آن تعیین نماید.

ماده ۳) ضوابط مربوط به تخفیف و افزایش حق بیمه پایه موضوع این ضوابط و نحوه تقسیط و انتقال سابقه تخفیف عدم خسارت، تابع ضوابط مربوط به پوشش بیمه شخص ثالث اجباری موضوع ماده ۲ قانون " بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه " می باشد.

ماده ۴) مؤسسه بیمه موظف است اطلاعات مربوط به صدور و پرداخت پوشش بیمه موضوع این ضوابط را به صورت جداگانه از پوشش بیمه شخص ثالث اجباری آن مؤسسه بیمه تهیه و از طریق سامانه نظارت و هدایت الکترونیکی بیمه (سنهاب) برای بیمه مرکزی ج.ا.ایران ارسال نمایند.

ماده ۵) در صورت تخلف از مقررات این ضوابط، بیمه مرکزی ج.ا.ایران، مطابق مفاد ماده ۵۷ قانون و آیین نامه اجرائی آن عمل خواهد کرد.

دستورالعمل تعیین میزان، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی مبلغ موضوع بند (ب) ماده ۲۴ - (جریمه نداشتن بیمه نامه)

مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده صندوق تأمین خسارت های بدنی بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد بند (ب) ماده ۲۴ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه، "دستورالعمل تعیین میزان، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی مبلغ موضوع بند (ب) ماده ۲۴ قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه"، را به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱) در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مقابل مربوط به کار می روند:

- ۱- قانون: قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه مصوب ۱۳۹۵
- ۲- بیمه مرکزی: بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۳- شرکت بیمه: شرکت سهامی بیمه ایران و هریک از شرکت های بیمه غیر دولتی که مجوز فعالیت در رشته بیمه شخص ثالث را از بیمه مرکزی دریافت نموده باشد.
- ۴- صندوق: صندوق تأمین خسارت های بدنی
- ۵- بیمه موضوع قانون: بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه موضوع ماده ۲ قانون
- ۶- وسیله نقلیه: وسیله نقلیه موضوع بند (ث) ماده (۱) قانون
- ۷- دارنده: اعم از مالک و یا متصرف وسیله نقلیه

۸- حق بیمه متعلقه: حق بیمه ای که پس از اعمال تخفیف یا افزایش در آن براساس سوابق بیمه ای بیمه گذار باید از وی اخذ شود.

ماده ۲) دارندگان وسایل نقلیه که از انجام بیمه موضوع قانون خودداری کنند، موظفند طبق بند (ب) ماده ۲۴ قانون، هنگام بیمه نمودن وسیله نقلیه خود، علاوه بر حق بیمه متعلقه، مبلغی معادل حق بیمه مدتی که وسیله نقلیه آنها فاقد پوشش بیمه ای بوده است را بر اساس ضوابط پیش بینی شده در این دستورالعمل بپردازند.

مبلغ مذکور بر مبنای حق بیمه متعلقه بیمه گذار در زمان صدور بیمه نامه محاسبه و از معادل حق بیمه یکسال وسیله نقلیه مورد بیمه تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۳) شرکت های بیمه موظفند هنگام صدور بیمه نامه، شماره بیمه نامه سال قبل وسیله نقلیه را در بیمه نامه جدید درج نموده و چنانچه دارنده وسیله نقلیه مورد بیمه، فاقد بیمه نامه باشد با توجه به مقررات قانون و آیین نامه های اجرائی آن مبلغ مذکور در ماده (۲) این دستورالعمل را مطابق مقررات این دستورالعمل محاسبه و در بیمه نامه درج نمایند.

ماده ۴) شرکت های بیمه موظفند در صورت وصول نقدی حق بیمه متعلقه، مبلغ موضوع ماده (۲) این دستورالعمل را نقداً و در صورت صدور بیمه نامه اقساطی، مبلغ مذکور را پس از وصول هر قسط از بیمه گذار، در وجه صندوق پرداخت نمایند. صدور بیمه نامه شخص ثالث به صورت اقساطی تابع ضوابط مقرر در آیین نامه اجرائی موضوع ماده ۱۸ قانون خواهد بود.

تبصره- به منظور ترغیب شرکت های بیمه و کارگزاران بیمه جهت تسریع در وصول کامل و دقیق مبالغ موضوع این دستورالعمل، صندوق موظف است حداکثر سه درصد از مبالغ وصولی موضوع این دستورالعمل را به عنوان کارمزد به شرکت بیمه گر پرداخت نماید. چنانچه صدور بیمه نامه توسط شبکه فروش غیر مستقیم شرکت باشد، بیمه گر موظف است کارمزد موضوع این تبصره را دروجه عامل صدور یا فروش (نمایندگان و کارگزاران) پرداخت کند.

ماده ۵) شرکت های بیمه موظفند مبالغ دریافتی موضوع ماده (۲) این دستورالعمل را حداکثر ظرف یک هفته پس از پایان همان ماه به حساب صندوق واریز نمایند.

ماده ۶) شرکت های بیمه موظفند در صورت درخواست صندوق امکان دسترسی به اسناد، دفاتر و مدارک خود را برای صندوق فراهم نمایند.

ماده ۷) تخفیف و بخشودگی مبلغ موضوع ماده (۲) این دستورالعمل در موارد زیر امکان پذیر خواهد بود:

۱- بخشودگی تمام یا بخشی از مبلغ با پیشنهاد رئیس کل بیمه مرکزی و موافقت رئیس مجمع عمومی صندوق در شرایط و مناسبت های خاص برای عموم یا گروه های خاص.

۲- در صورتی که براساس اسناد و مدارک مثبت و معتبر احراز گردد وسیله نقلیه مورد نظر در تمامی مدتی که بیمه نشده است به علت سرقت و یا توقیف وسیله نقلیه توسط مراجع قانونی و یا تعلیق بیمه نامه با موافقت بیمه گر، مورد استفاده قرار نگرفته است، دارنده وسیله نقلیه از پرداخت مبلغ موضوع ماده (۲) این دستورالعمل معاف خواهد بود.

در این صورت شرکت بیمه ذی‌ربط موظف است در صورت درخواست صندوق، اسناد و مدارک ارائه شده توسط بیمه گذار را به صندوق ارسال نماید.

ماده ۸) بیمه مرکزی امکان دسترسی صندوق به اطلاعات مورد نیاز را از طریق سامانه موضوع ماده ۵۵ قانون فراهم نماید.

ماده ۹) در صورت عدم رعایت مفاد این دستورالعمل یا هرگونه تخلف توسط شرکت های بیمه، طبق مفاد ماده ۵۷ قانون اقدام خواهد شد.

این دستورالعمل در (۹) ماده و (۱) تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۰۲/۱۰ مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده صندوق تصویب و از تاریخ مزبور لازم الاجراء و جایگزین مصوبه مورخ ۱۳۸۸/۰۵/۱۳ مجمع عمومی در این خصوص خواهد شد.

پرستش و پاسخ

بخش اول پرسش و پاسخ های کاربردی

از متن قانون بیمه شخص ثالث

۱- در تصادف یک خودرو با عابر پیاده (شخص ثالث) علاوه بر خسارت جانی وارده، گوشی تلفن همراه و لپ تاپ زیان دیده نیز در اثر برخورد شکسته می شود آیا شرکت بیمه تنها خسارت جانی (دیه) پرداخت می کند و یا این که خسارت مالی وارده را نیز پرداخت می کند؟

پاسخ: به استناد بند (الف) و (ب) ماده (۱) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت بیمه علاوه بر پرداخت خسارت بدنی وارده، خسارت مالی وارد شده بابت شکست گوشی تلفن همراه و لپ تاپ زیان دیده را نیز پرداخت می کند.

لازم به ذکر است در صورتیکه خسارت وارده بیش از سقف تعهدات اجباری ثالث (۲/۵ درصد دیه ماه حرام هر سال) باشد حتماً کروکی پلیس لازم است و اموال خسارت دیده باید توسط مقامات انتظامی در صورت جلسه یا کروکی قید شود.

۲- آیا در بیمه نامه شخص ثالث، شرکت های بیمه در صورت حرکت وسیله نقلیه به صورت دنده عقب و بروز حادثه، خسارت احتمالی را پرداخت می کنند؟

پاسخ: بله؛ از آنجایی که بر اساس قانون، تعریف حادثه عبارت است از هرگونه سانحه ناشی از وسایل نقلیه موضوع بند (ث) ماده (۱) و محمولات آنها از قبیل تصادم، تصادف، سقوط، واژگونی، آتش سوزی، انفجار و یا هر نوع سانحه

ناشی از وسایل نقلیه بر اثر حوادث غیرمترقبه؛ در نتیجه خسارت‌های ناشی از حرکت با دنده عقب هم جزو تعهدات شرکت بیمه است اما در بسیاری از مواقع برای تعیین مقصر حادثه می‌بایست گزارش پلیس راهنمایی و رانندگی وجود داشته باشد.

با عنایت به اینکه در خسارات ناشی از دنده عقب احتمال تقلب و تبانی است بایستی کروکی تنظیم شده یا مقامات انتظامی صحت حادثه را تأیید نمایند.

۳- آیا خرید بیمه نامه شخص ثالث اتومبیل اجباری است؟

-۳

پاسخ: بله، به استناد ماده (۲) قانون بیمه شخص ثالث، کلیه دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون اعم از اینکه اشخاص حقیقی یا حقوقی باشند مکلفند وسایل نقلیه خود را در قبال خسارت بدنی و مالی که در اثر حوادث وسایل نقلیه مذکور به اشخاص ثالث وارد می‌شود حداقل به مقدار مندرج در ماده (۸) این قانون نزد شرکت بیمه‌ای که مجوز فعالیت در این رشته را از بیمه مرکزی داشته باشد، بیمه کنند.

۴- آیا حتماً باید بیمه‌نامه شخص ثالث خودرو به نام مالک خودرو خریداری

-۴

و ثبت شده باشد؟

پاسخ: خیر به استناد تبصره (۱) ماده (۲) قانون بیمه شخص ثالث، دارنده از نظر این قانون اعم از مالک و یا متصرف وسیله نقلیه است و هر کدام که بیمه‌نامه موضوع این ماده را خریداری کنند تکلیف از دیگری ساقط می‌شود. مشخصات خریدار بیمه به عنوان بیمه گذار و مشخصات مالک وسیله نقلیه به عنوان مالک در بیمه نامه درج خواهد شد.

جهت اطمینان و جلوگیری از سوء استفاده برخی متقلبین حوادث رانندگی ساختگی توصیه می شود بیمه نامه های شخص ثالث بنام مالک وسیله نقلیه صادر گردد.

۵- در صورت برخورد یک خودرو به شخص ثالث و متواری شدن مقصر حادثه، آیا خسارت جانی (دیه) و هزینه پزشکی فرد زیان دیده قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، به استناد بند (ب) ماده (۴) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه، کلیه خسارت های بدنی وارده توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می گردد.

همچنین به استناد ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث یکی از موارد تعهد صندوق تأمین خسارت های بدنی شناخته نشدن وسیله نقلیه مسبب حادثه می باشد.

لذا در صورتی که شماره انتظامی وسیله نقلیه مسبب حادثه اثبات شود شرکت بیمه صادر کننده بیمه نامه مکلف به پرداخت خسارات مالی و بدنی ناشی از وسیله نقلیه می باشد ولو اینکه راننده شناسایی نگردد.

۶- اگر وسیله نقلیه ای فاقد بیمه نامه شخص ثالث باشد در صورت بروز حادثه پرداخت خسارت به چه صورت انجام می پذیرد؟

پاسخ: به استناد بند (ب) ماده (۴) قانون بیمه شخص ثالث، در صورتی که وسیله نقلیه ای فاقد بیمه نامه شخص ثالث باشد تنها خسارت بدنی وارده توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی رسیدگی و به زیان دیده پرداخت

می شود و سپس از راننده مسبب حادثه به استناد بند (پ) ماده (۲۴) قانون بیمه شخص ثالث مبلغ پرداخت شده در صورت توافق مقصر حادثه و صندوق تأمین خسارت های بدنی به صورت اقساطی باز یافت می گردد و در صورت عدم توافق و درخواست صندوق تأمین خسارت های بدنی مطابق با رأی دادگاه باز یافت می گردد.

۷- اگر وسیله نقلیه ی فاقد بیمه نامه شخص ثالث را در اختیار کسی قرار دهیم چه عواقبی دارد؟

پاسخ: به استناد بند (پ) ماده (۴) قانون بیمه شخص ثالث، در صورتی که خودرو، فاقد بیمه نامه موضوع این قانون بوده و وسیله نقلیه با اذن مالک در اختیار راننده مسبب حادثه قرار گرفته باشد، در صورتی که مالک، شخص حقوقی باشد، به جزای نقدی معادل بیست درصد و در صورتی که مالک شخص حقیقی باشد به جزای نقدی معادل ده درصد مجموع خسارات بدنی وارد شده محکوم می شود. مبلغ مذکور به حساب درآمدهای اختصاصی صندوق تأمین خسارت های بدنی نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود.

۸- آیا شرکت های بیمه می توانند از صدور بیمه نامه شخص ثالث برای وسایل نقلیه خودداری نمایند؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۵) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه دارای مجوز فعالیت از بیمه مرکزی در رشته بیمه شخص ثالث مکلف هستند طبق مقررات این قانون و آیین نامه های مربوط به آن با دارندگان وسایل نقلیه موضوع این قانون قرارداد بیمه منعقد نمایند.

لازم به توضیح می باشد در صورت مواجه شدن با چنین مواردی بیمه گذاران می توانند با مراجعه به وب سایت رسمی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران قسمت سامانه شکایات نسبت به ثبت و پیگیری شکایت خود به صورت الکترونیکی اقدام نمایند.

۹- آیا در صورت خرید خودرو جدید، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از

قرارداد بیمه نامه شخص ثالث خودرو به مالک جدید انتقال می یابد؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۶) قانون بیمه شخص ثالث، از تاریخ انتقال مالکیت وسیله نقلیه، کلیه حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد بیمه موضوع این قانون به انتقال گیرنده منتقل می شود و انتقال گیرنده تا پایان مدت قرارداد بیمه، بیمه گذار محسوب می شود.

۱۰- آیا تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث خودرو پس از فروش و انتقال

وسيله نقلیه، به مالک جدید منتقل می گردد؟

پاسخ: خیر، به استناد تبصره ماده (۶) قانون بیمه شخص ثالث، کلیه تخفیفاتی که به واسطه «نداشتن حوادث منجر به خسارت» در قرارداد بیمه موضوع این قانون اعمال شده باشد، متعلق به انتقال دهنده (فروشنده) است؛ و حتی در صورت توافق بین فروشنده و خریدار خودرو تخفیفات قابل انتقال نیستند.

۱۱- آیا هنگام فروش خودرو، حفظ و انتقال تخفیف های عدم خسارت

بیمه نامه شخص ثالث به خودروی دیگر امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، به استناد تبصره ماده (۶) قانون بیمه شخص ثالث، کلیه تخفیفاتی که به واسطه «نداشتن حوادث منجر به خسارت» در قرارداد بیمه موضوع این قانون اعمال شده باشد، متعلق به انتقال دهنده است. فروشنده خودرو می تواند تخفیف های عدم خسارت بیمه نامه خود را به وسیله نقلیه دیگری از همان نوع (سواری به سواری، بارکش به بارکش، اتوکار به اتوکار و موارد مشابه) که متعلق به خودش و یا متعلق به همسر، والدین و یا فرزندانش باشد، انتقال دهد.

۱۲- مسافران خارجی که قصد ورود به کشور ایران با وسیله نقلیه شخصی

خود را دارند باید چه نوع بیمه نامه ای تهیه نمایند؟

پاسخ: به استناد ماده (۷) قانون بیمه شخص ثالث، دارندگان وسیله نقلیه موتوری زمینی که از خارج وارد ایران می شوند در صورتی که خارج از کشور وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث ناشی از آن به موجب بیمه نامه ای که از طرف بیمه مرکزی معتبر شناخته می شود بیمه نکرده باشند، مکلفند هنگام ورود به مرز ایران وسیله نقلیه خود را در قبال خسارت های بدنی و مالی که در اثر حوادث نقلیه مزبور یا محمولات آنها به اشخاص ثالث وارد می شود حداقل به میزان مندرج در ماده (۸) و نیز بیمه حوادث راننده موضوع ماده (۳) این قانون بیمه کنند. در غیر این صورت از تردد وسایل مزبور توسط مراجع ذی ربط جلوگیری می شود.

مسافرانی که قصد خارج شدن از کشور ایران با وسیله نقلیه شخصی

خود را دارند باید چه نوع بیمه نامه ای تهیه کنند؟

پاسخ: به استناد ماده (۷) قانون بیمه شخص ثالث، دارندگان وسیله نقلیه ایرانی که از کشور خارج می‌شوند موظفند هنگام خروج با پرداخت حق بیمه مربوط، وسیله نقلیه خود را در مقابل خساراتی که بر اثر حوادث نقلیه مذکور در خارج از کشور به اشخاص ثالث ایرانی وارد شود را بیمه نماید. لازم به توضیح است که قانون بیمه شخص ثالث در مرز جغرافیایی کشور معتبر است و هموطنان باید در کشورهای همسایه به محض ورود، بیمه‌نامه شخص ثالث متبوع را تهیه نمایند.

بیمه نامه کارت سبز فقط در کشورهایی که عضو کنوانسیون کارت سبز می باشند اعتبار دارد. و طبق مصوبه ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ شورای عالی بیمه خسارت های بدنی وارده به اشخاص ثالث ایرانی توسط وسایل نقلیه ایرانی در خارج از کشور در صورتی که وسیله نقلیه فاقد پوشش بیمه نامه موضوع ماده (۷) قانون بیمه اجباری خسارت وارده به شخص ثالث باشد، مصداق فقدان بیمه نامه بوده و جبران این گونه خسارت ها بر عهده صندوق تأمین خسارت های بدنی است.

و همچنین در صورت داشتن بیمه نامه بدنه بایستی پوشش خارج از کشور (ترانزیت) را به مجموعه پوشش های بیمه نامه بدنه خودرو خود اضافه کنند. و در صورت بروز حادثه باید کروکی و گزارش مقامات انتظامی را تهیه نمایند.

۱۴- حداقل تعهدات جانی و مالی بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه که

بیمه‌گذار از شرکت بیمه می‌تواند خریداری نماید به چه میزانی است؟
پاسخ: به استناد ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث، حداقل مبلغ بیمه (تعهدات) موضوع این قانون در بخش خسارت بدنی وارده معادل حداقل ریالی دیه یک مرد مسلمان در ماههای حرام با رعایت تبصره ماده (۹) این قانون است و در هر حال بیمه‌گذار موظف به اخذ الحاقیه نمی‌باشد. همچنین حداقل مبلغ بیمه (تعهدات) موضوع این قانون در بخش خسارت مالی معادل دو و نیم درصد تعهدات بدنی (در ماه حرام) است. و بیمه‌گذار میتواند برای جبران خسارت‌های مالی بیش از حداقل مزبور، در زمان صدور بیمه‌نامه یا پس از آن، درخواست افزایش تعهدات مالی بیمه نامه خود را از شرکت بیمه مربوطه بنماید.

۱۵- آیا بیمه‌گذار می‌تواند متقاضی افزایش تعهدات مالی و پوشش بدنی

حوادث راننده در زمان خرید بیمه نامه و یا در طول مدت بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه خود باشد؟

پاسخ: بله، به استناد تبصره (۱) ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث، در صورتی که بیمه‌گذار در خصوص خسارت‌های مالی تقاضای پوشش بیمه ای بیش از سقف مندرج در این ماده را داشته باشد بیمه‌گر مکلف به انعقاد قرارداد بیمه تکمیلی با بیمه‌گذار می‌باشد. و همچنین مطابق با ماده (۳) قانون بیمه شخص ثالث حداقل تعهدات پوشش حوادث راننده برابر با دیه ماه غیر حرام می‌باشد که در صورت افزایش مبلغ دیه، بیمه‌گذار می‌تواند به شرکت بیمه مربوطه جهت خرید و اخذ گواهی افزایش تعهدات نیز مراجعه نماید.

۱۶-

اگر راننده خودرو پراید در تصادف با یک خودرو پورشه باعث سقوط پورشه به دره و از بین رفتن کامل آن شود و قیمت خودرو پورشه ده میلیارد تومان باشد حداکثر خسارت مالی که راننده پراید بابت جبران خسارت به عمل آمده پرداخت می کند چقدر می باشد؟

پاسخ: به استناد تبصره (۳) ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث، در این صورت اگر ارزش خودرو پورشه ده میلیارد تومان باشد، مالک پورشه فقط تا سقف نصف دیه یک مرد مسلمان در ماه حرام، حق مطالبه خسارت در دادگاه را دارد و الباقی آن را نمی تواند از راننده پراید مطالبه کند.

برای مثال: اگر دیه ماه حرام در سال جاری، ۶,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال باشد. راننده پراید حداکثر مبلغ ۳,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال خسارت پرداخت می کند و راننده خودرو پورشه حق شکایت و مراجعه به مراجع قضائی را ندارد.

سؤالی که در اینجا مطرح می شود این است که، راننده پورشه الباقی مبلغ خسارت خود را از چه محلی باید جبران کند؟

تنها راه چاره این است که دارندگان خودروی گران قیمت باید بیمه نامه بدنه متناسب با وسیله نقلیه خود را قبل از وقوع حادثه به صورت کامل از شرکت های بیمه خریداری نمایند تا الباقی مبلغ خسارت وارده را از محل بیمه نامه بدنه جبران کنند. اگرچه این موضوع خلاف قاعده لاضرر در فقه اسلام است لیکن قانون گذار برای حمایت از اقشار ضعیف تر جامعه و کاهش آسیب های ناشی از فاصله شدید طبقاتی، اقدام به وضع این قانون کرده است.

۱۷-

منظور از خودروهای متعارف و خودروهای غیر متعارف چیست؟

پاسخ: به استناد تبصره (۴) ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث، منظور از خودروی متعارف خودرویی است که قیمت آن کمتر از پنجاه درصد سقف تعهدات بدنی (ماه حرام) که در ابتدای هر سال مشخص می‌شود، باشد. و خودروهایی که قیمت آنها بیش از پنجاه درصد سقف تعهدات بدنی (ماه حرام) باشد خودروهای غیر متعارف می‌نامند.

۱۸-

اگر در یک تصادف رانندگی، مسبب حادثه به بیش از یک دیه محکوم شود یعنی فرد زیان دیده هم بینایی کامل خود را از دست بدهد و هم دچار قطع نخاع شود آیا بیمه نامه شخص ثالث تمام دیه را پرداخت می‌کند یا این که فقط یک دیه کامل پرداخت کرده و مابقی را مقصر حادثه پرداخت می‌کند؟

پاسخ: به استناد تبصره ماده (۹) قانون بیمه شخص ثالث، در صورتی که در یک حادثه، مسئول آن به پرداخت بیش از یک دیه به هر یک از زیان دیدگان محکوم شود، بیمه‌گر مکلف به پرداخت کل خسارات بدنی است، اعم از اینکه مبلغ مازاد بر دیه، کمتر از یک دیه کامل یا بیشتر از آن باشد. طبق رویه شرکت های بیمه اگر دیه شخصی بالاتر از صد در صد دیه کامل باشد به اصطلاح «تعدد دیه» بکار می‌رود. در این صورت شرکت بیمه مربوطه مبلغ دیه‌ی زیان دیده حادثه را محاسبه می‌کند اگر مبلغ دیه بالاتر از سقف تعهدات بیمه نامه باشد، بیمه‌گر تا سقف تعهدات بیمه نامه دیه را پرداخت می‌کند و الباقی مبلغ دیه توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می‌شود.

۱۹- آیا در بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه، میزان دیه تعلق یافته به مرد و زن یکسان است؟

پاسخ: بله، به استناد تبصره (۴) ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه مکلف هستند در ایفاء تعهدات مندرج در این قانون خسارت وارده به زیان دیدگان را بدون لحاظ جنسیت و دین تا سقف تعهدات بیمه نامه پرداخت کنند.

۲۰- آیا قرار دادن هر گونه شرط و شروط در بیمه نامه شخص ثالث توسط شرکت های بیمه مجاز است؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۱۱) قانون بیمه شخص ثالث، درج هرگونه شرط در بیمه نامه که برای بیمه گذار یا زیان دیده مزایای کمتر از مزایای مندرج در این قانون مقرر کند، یا درج شرط تعلیق تعهدات بیمه گر در قرارداد به هر نحوی، باطل و بلا اثر است. بطلان شرط سبب بطلان بیمه نامه نمی شود.

۲۱- آیا شرکت بیمه می تواند به جهت پرداخت خسارت کمتر، از زیان دیده حادثه رضایت نامه کتبی دریافت کرده باشد؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۱۱) قانون بیمه شخص ثالث، اخذ هرگونه رضایت نامه از زیان دیده توسط شرکت های بیمه و صندوق تأمین خسارت های بدنی مبنی بر رضایت به پرداخت خسارت کمتر از مزایای مندرج در این قانون ممنوع است و چنین رضایت نامه ای بلا اثر است.

۲۲-

اگر بیش از ظرفیت خودرو مسافر سوار کنیم، در صورت وقوع حادثه و فوت سرنشینان داخل خودرو، شرکت بیمه خسارت را به چه صورتی پرداخت می کند؟

پاسخ: به استناد ماده (۱۲) قانون بیمه شخص ثالث، تعهد ریالی بیمه‌گر در قبال زیان‌دیدگان داخل وسیله نقلیه مسبب حادثه، برابر حاصل ضرب ظرفیت مجاز وسیله نقلیه در سقف تعهدات بدنی بیمه‌نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون است.

در مواردی که به علت عدم رعایت ظرفیت مجاز وسیله نقلیه، مجموع خسارات بدنی زیان‌دیدگان وسیله نقلیه مقصر حادثه بیش از سقف مذکور باشد؛ مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه‌گر به نسبت خسارت وارده به هر یک از زیان‌دیدگان بین آنان تسهیم می‌گردد و مابه‌التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان‌دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت‌های بدنی وفق مقررات مربوط پرداخت و مطابق مقررات این قانون از مسبب حادثه باز یافت می‌شود.

میزان ظرفیت مجاز وسایل نقلیه با توجه به نوع و کاربری آن‌ها به موجب آیین‌نامه‌ای تعیین می‌گردد که توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و راه و شهرسازی و بیمه مرکزی تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

توضیح اینکه آیین‌نامه تعیین میزان ظرفیت مجاز وسیله نقلیه موضوع ماده (۱۲) قانون بیمه اجباری خسارت‌های وارده به شخص ثالث در مورخه بیستم خردادماه سال ۱۳۹۷ به تصویب هیأت وزیران رسیده است.

۲۳-

آیا کودکان زیر ۲ سال و جنین داخل شکم مادر به میزان ظرفیت مجاز وسیله نقلیه اضافه می‌شوند؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۱۲) قانون بیمه شخص ثالث، کودکان زیر دو سال و جنین داخل شکم مادر به ظرفیت مجاز خودرو اضافه می‌شوند.

برای مثال اگر ظرفیت مجاز وسیله نقلیه ای ۴ نفر باشد و همچنین در داخل خودرو کودک زیر دو سال و یا خانم باردار باشد ظرفیت مجاز خودرو از ۴ نفر به ۶ نفر افزایش می یابد و شرکت بیمه مبنای پرداخت خسارت را برای ۶ نفر در نظر می گیرد.

۲۴-

حداکثر سقف تعهدات شرکت های بیمه در صورت بروز خسارت بدنی در قبال زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه، به چه میزانی بوده؟ و اگر در تصادف یک کامیون با اتوبوس تمامی (۴۰) نفر سرنشینان اتوبوس فوت کرده باشند با فرض بر مقصر بودن کامیون، بیمه نامه شخص ثالث به چند نفر خسارت پرداخت خواهد کرد؟

پاسخ: به استناد تبصره ماده (۱۲) قانون بیمه شخص ثالث، حداکثر تعهد ریالی شرکت بیمه در قبال زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه ده برابر سقف تعهدات بدنی بیمه نامه با رعایت تبصره ماده (۹) و ماده (۱۳) این قانون می باشد. در مواردی که مجموع خسارات بدنی زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه مسبب حادثه بیش از سقف مذکور باشد مبلغ خسارت مورد تعهد بیمه گر به نسبت خسارت وارد شده به هر یک از زیان دیدگان بین آنان تسهیم می گردد و مابه التفاوت خسارت بدنی هر یک از زیان دیدگان توسط صندوق تأمین خسارت های بدنی وفق مقررات مربوطه پرداخت می شود.

لازم به توضیح می باشد طبق بند (۳) تبصره (۱) ماده (۲۵) قانون بیمه شخص ثالث در این صورت دیگر صندوق تأمین خسارت های بدنی جهت باز یافت مبالغ دیه پرداختی به مسبب حادثه مراجعه نمی کند.

در صورت بروز خسارت بدنی به شخص ثالث و همچنین افزایش دیات توسط مراجع قضائی آیا شرکت بیمه حداکثر تا تعهدات مندرج در بیمه نامه خریداری شده، خسارت را پرداخت می کند؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۱۳) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی مکلفند خسارت بدنی تعلق گرفته به شخص ثالث را به قیمت یوم‌الاداء (روز پرداخت) و با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط پرداخت کنند. بیمه‌گر، در صورتی که خسارت بدنی که به زیان دیده پرداخت نموده بیشتر از تعهد وی، مندرج در ماده (۸) این قانون باشد، می‌تواند نسبت به مازاد پرداختی، به صندوق رجوع یا در صورت موافقت صندوق در حسابهای فی مابین منظور کند مشروط بر اینکه افزایش مبلغ قابل پرداخت بابت دیه منتسب به تأخیر بیمه‌گر نباشد.

با عنایت به اینکه یکی از موارد تعهدات صندوق تأمین خسارت های بدنی طبق ماده (۲۱) پرداخت کسری پوشش تعهدات بدنی بیمه نامه های شخص ثالث ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه می باشد. در عمل شرکت های بیمه طبق ماده (۲۱) و ماده (۱۳) به تعهدات قانونی خود تا سقف مندرج در بیمه نامه اقدام می‌کنند و برای پرداخت مابقی مبلغ دیه پرونده خسارت را به صندوق تأمین خسارت های بدنی ارسال می نمایند و صندوق نسبت به پرداخت مابقی مبلغ دیه اقدام می کند.

۲۶- در حوادث رانندگی منجر به جرح یا فوت که به استناد گزارش کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه، علت اصلی وقوع تصادف یکی از تخلفات رانندگی حادثه‌ساز باشد، آیا شرکت های بیمه خسارت وارده را پرداخت می کنند؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۱۳) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه مکلف هستند خسارت زیان‌دیده را بدون هیچ شرط و اخذ تضمین پرداخت کند و پس از آن می‌تواند به شرح زیر برای بازیافت به مسبب حادثه مراجعه کند:

- الف- در اولین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز راننده مسبب در طول مدت بیمه‌نامه، معادل دو و نیم درصد از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت شده
- ب- در دومین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز راننده مسبب در طول مدت بیمه‌نامه، معادل پنج درصد از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت‌شده
- پ- در سومین حادثه ناشی از تخلف حادثه‌ساز و حوادث بعد از آن در طول مدت بیمه‌نامه، معادل ده درصد از خسارت‌های بدنی و مالی پرداخت شده

۲۷- منظور از تخلفات حادثه ساز چیست؟

پاسخ: مصادیق و عناوین تخلفات رانندگی حادثه ساز به موجب ماده (۷) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۸ تعیین می‌شود و به شرح ذیل می باشد:

- هر گونه حرکت نمایشی مانند دور زدن درجا و یا حرکت موتورسیکلت بر روی یک چرخ
- تجاوز از سرعت مجاز (بیش از ۵۰ کیلومتر در ساعت)

- سبقت غیر مجاز در راههای دو طرفه
- عبور از چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی
- حرکت به طور ماریج
- حرکت با دنده عقب در آزادراه ها و بزرگراه ها
- رانندگی در حالت مستی و مصرف داروهای روان گردان و افیونی
- تجاوز از سرعت مجاز (بیش از ۳۰ تا ۵۰ کیلومتر در ساعت)
- عبور از محل ممنوع
- تجاوز به چپ از محور راه
- عبور وسایل نقلیه از پیاده رو
- عدم رعایت حق تقدم
- دور زدن در محل ممنوع
- استفاده از تلفن همراه و وسایل ارتباطی مشابه در حین رانندگی در سرعت بالای ۶۰ کیلومتر
- نقص فنی مؤثر یا نقص در سامانه (سیستم) روشنایی شب
- عدم رعایت مقررات ایمنی حمل و نقل جاده ای مواد خطرناک
- رانندگی با وسایل نقلیه عمومی بیش از زمان مجاز
- عدم رعایت شرایط مندرج در گواهینامه از قبیل استفاده از عینک، سمک یا تجهیزات خاص
- عدم توجه به فرمان ایست یا پرچم مراقبین عبور و مرور محصلین یا پلیس مدرسه
- عدم رعایت مقررات حمل بار

۲۸- آیا در صورتی که مشخص گردد سبب ایجاد حادثه عمدی می‌باشد خسارت قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، به استناد بند (الف) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت اثبات عمد مسبب در ایجاد حادثه نزد مراجع قضائی، شرکت بیمه خسارت را پرداخت می‌کند و پس از آن به شخصی که موجب خسارت شده است از طریق مراجع قضائی برای بازیافت تمام یا بخشی از مبلغ خسارت پرداخت شده مراجعه می‌کند.

و همچنین به استناد تبصره (۱) ماده (۱۵): در صورت وجود اختلاف میان بیمه‌گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

۲۹- در صورتی که راننده مسبب حادثه به علت مستی، استفاده از مواد مخدر و یا روان گردان باعث بروز حادثه گردد، آیا بیمه‌گر خسارت وارده را پرداخت می‌کند؟

پاسخ: بله، به استناد بند (ب) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روان گردان مؤثر در وقوع حادثه که به تأیید نیروی انتظامی یا پزشکی قانونی یا دادگاه رسیده باشد. شرکت بیمه خسارت را پرداخت می‌کند و پس از آن به قائم مقام زیان دیده (راننده مست) از طریق مراجع قضائی برای بازیافت تمام یا بخشی از مبلغ خسارت پرداخت شده مراجعه می‌کند. همچنین به استناد تبصره (۱) ماده (۱۵) در صورت وجود اختلاف میان بیمه‌گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

۳۰- در صورتی که راننده مسبب حادثه، فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد، آیا خسارت وارده توسط شرکت بیمه قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، به استناد بند(پ) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت بیمه خسارت را پرداخت می کند و پس از پرداخت با مراجعه به مقصر حادثه از طریق مراجع قضائی برای بازیافت تمام یا قسمتی از مبلغ خسارت پرداخت شده اقدام می کند. همچنین به استناد تبصره (۱) ماده (۱۵) در صورت وجود اختلاف میان بیمه گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

۳۱- اگر راننده مسبب حادثه، وسیله نقلیه را سرقت کرده و یا از مسروقه بودن آن، آگاه باشد در صورت بروز حادثه، آیا خسارت وارده از طرف شرکت بیمه قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، به استناد بند (ت) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت بیمه خسارت را پرداخت می کند و پس از آن به قائم مقام زیان دیده از طریق مراجع قضائی برای بازیافت تمام یا بخشی از مبلغ خسارت پرداخت شده (به شخصی که موجب خسارت شده است) مراجعه می کند. همچنین به استناد تبصره (۱) ماده (۱۵) در صورت وجود اختلاف میان بیمه گر و مسبب حادثه، اثبات موارد فوق در مراجع قضائی صالح صورت خواهد گرفت.

۳۲- در مواردی که طبق قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه حق رجوع به مسبب حادثه یا قائم مقام قانونی وی را دارند، آیا شرکت های بیمه می توانند مطالبات خود را از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور وصول نمایند؟

پاسخ: به استناد تبصره (۲) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، اسناد پرداخت خسارت از سوی شرکت های بیمه در حکم اسناد لازم الاجراء است و از طریق دوائر اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک کشور قابل مطالبه و وصول می باشد.

۳۳- آیا در صورتی که راننده فاقد گواهینامه باشد و حادثه در حین آموزش رانندگی توسط مراکز مجاز یا آزمون اخذ گواهینامه رخ دهد شرکتهای بیمه از محل بیمه نامه شخص ثالث خسارت وارده را پرداخت می کنند؟

پاسخ: به استناد تبصره (۳) ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث، در صورتی که حادثه در حین آموزش رانندگی توسط مراکز مجاز یا آزمون اخذ گواهینامه رخ بدهد خسارت پرداخت شده به وسیله شرکت بیمه از آموزش گیرنده یا آزمون دهنده قابل بازیافت نخواهد بود و حسب مورد آموزش دهنده یا آزمون گیرنده راننده محسوب می شود.

۳۴- آیا معلولین، امکان استفاده از خدمات بیمه نامه شخص ثالث را در هنگام رانندگی و بروز خسارت دارند؟

پاسخ: چنانچه معلولین موفق به دریافت گواهینامه ویژه معلولین شده باشند و در زمان وقوع حادثه شرایط مندرج در گواهینامه را از قبیل ترمز دستی، کلاج دستی، دنده دستی و موارد مشابه داشته باشند خسارت وارده به

زیان دیدگان پرداخت می شود. اما در صورت عدم رعایت شرایط مندرج در گواهینامه در حوادث منجر به جرح یا فوت، شرکت بیمه مطابق بند (پ) ماده (۱۵) پس از پرداخت خسارت زیان دیده، جهت بازیافت مبلغ خسارت پرداختی به مسبب حادثه مراجعه می کند و همچنین به علت انجام تخلف حادثه ساز اقدام به اخذ جریمه مطابق ماده (۱۴) قانون بیمه شخص ثالث می نماید.

۳۵- در صورت عدم ثبت مشخصات گواهینامه راننده خودرو در بیمه نامه شخص ثالث، آیا شرکت بیمه خسارت وارده را پرداخت می نماید؟

پاسخ: بر خلاف اطلاعات غلط منتشر شده در فضای مجازی عدم درج و ثبت مشخصات گواهینامه راننده مقصر حادثه، در زمان خرید بیمه نامه شخص ثالث هرگز مانعی برای دریافت خسارت از شرکت های بیمه نمی باشد.

به استناد تبصره (۱) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث: بیمه مرکزی موظف است با همکاری نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ کند که حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله ششم توسعه (پایان سال ۱۴۰۰)، امکان صدور بیمه نامه شخص ثالث براساس ویژگی های «راننده» فراهم شود. لذا شرکت های بیمه به درخواست بیمه مرکزی و به منظور آماده سازی و فراهم کردن زیر ساخت و جمع آوری اطلاعات لازم از بهمن ۱۳۹۹ اقدام به ثبت گواهینامه راننده در بیمه نامه شخص ثالث کردند. اما این اقدام هرگز به این معنی نیست که اگر راننده دیگری که مشخصات گواهینامه وی در بیمه نامه شخص ثالث ثبت نشده با وسیله نقلیه تصادف کند، شرکت های بیمه خسارت پرداخت نخواهند کرد.

بیمه مرکزی در تاریخ پنجم اسفند ۱۳۹۹ با هدف رفع نگرانی از جامعه بیمه گذاران در وب سایت خود و در یک اطلاعیه اعلام کرد که عدم انطباق

مشخصات راننده و بیمه گذار مانع دریافت خسارت از محل بیمه نامه شخص ثالث نمی شود.

۳۶- چنانچه اثبات شود عواملی نظیر نقص راه، نقص علائم رانندگی، نقص تجهیزات مربوطه، عیب ذاتی وسیله نقلیه، ایجاد مانع توسط دستگاه های اجرائی و یا هر شخص حقیقی یا حقوقی دیگر که در وقوع خسارت موثر باشد آیا شرکت بیمه خسارت وارده را پرداخت می کند؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۱۶) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه و صندوق تأمین خسارت های بدنی پس از پرداخت خسارت زیان دیده می توانند برای بازیافت مبلغ پرداختی به نسبت درجه تقصیر که درصد آن در حکم دادگاه مشخص می شود به مسببان ذی ربط مراجعه کنند.

۳۷- استثنائات و مواردی که خارج از تعهدات موضوع قانون بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه موتوری زمینی می باشد کدامند؟

پاسخ: به استناد ماده (۱۷) قانون بیمه شخص ثالث، موارد زیر از شمول بیمه موضوع این قانون خارج است:

الف - خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و محمولات آن

ب - خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم ناشی از تشعشعات اتمی و رادیواکتیو

پ - جریمه یا جزای نقدی

ت - اثبات قصد زیان دیده در ایراد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط

جنین و نظایر آن و نیز اثبات هر نوع خدعه و تباخی نزد مراجع قضائی

تبصره- در صورتی که در موارد بندهای (الف) و (ب) اختلافی وجود داشته باشد، معترض می تواند به مرجع قضائی صالح رجوع کند.

۳۸- در صورت بروز حادثه، آیا خسارت وارده به خود وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا محمولات آن، از محل بیمه نامه شخص ثالث قابل جبران است؟

پاسخ: خیر، به استناد بند (الف) ماده (۱۷) قانون بیمه شخص ثالث، خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه و همچنین محمولات آن خارج از تعهدات شرکت های بیمه بوده و خسارتی پرداخت نمی گردد. فقط در صورت داشتن بیمه نامه بدنه خسارت وارده به وسیله نقلیه مسبب حادثه از محل بیمه نامه بدنه قابل پرداخت می باشد. و همچنین در صورت داشتن بیمه نامه باربری خسارت محمولات آنها نیز پرداخت می شود.

۳۹- در صورت اثبات قصور زیان دیده در مورد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نظایر آن، آیا شرکت های بیمه خسارت بدنی وارده را پرداخت می کنند؟

پاسخ: خیر، به استناد بند (ث) ماده (۱۷) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت اثبات هر گونه قصد یا تقلب زیان دیده برای ایجاد صدمه به خود مانند خودکشی، اسقاط جنین و نیز اثبات هر گونه خدعه و تبانی نزد مراجع قضائی به جهت اخذ خسارت من غیر حق از مشمول موضوع قانون بیمه شخص ثالث

خارج است و طبق ماده (۶۱) قانون فوق بیمه‌گر حق شکایت و تعقیب کیفری را دارد.

۴۰- آیا مبالغ جریمه های وسایل نقلیه صادر شده توسط پلیس و یا دوربین های مدار بسته پلیس راهنمایی رانندگی و یا سایر مراجع قانونی از محل بیمه نامه شخص ثالث قابل پرداخت است؟

پاسخ: خیر، به استناد بند (پ) ماده (۱۷) قانون بیمه شخص ثالث، هیچ گونه جریمه و یا جزای نقدی از محل بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه قابل پرداخت نیست.

۴۱- اگر کسی دو یا سه مورد تصادف (مالی یا جانی) داشته باشد، آیا در زمان تمدید و خرید بیمه نامه جدید مشمول جریمه می شود؟

پاسخ: به استناد تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت وقوع حوادث مالی یا جانی در طول مدت بیمه نامه بر اساس جدول زیر از تخفیف های بیمه‌نامه شخص ثالث کسر می‌گردد.

جدول کاهش تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث			
در طول مدت بیمه نامه	یک بار	دو بار	سه بار و بیشتر
خسارت مالی	۲۰ درصد	۳۰ درصد	۴۰ درصد
خسارت بدنی	۳۰ درصد	۷۰ درصد	۱۰۰ درصد

در صورتی که خودروی مورد بیمه فاقد تخفیف عدم خسارت باشد و یا از میزانی که باید کسر گردد کمتر باشد، به همان اندازه باقی مانده به حق بیمه پایه اضافه می‌گردد.

به عنوان مثال فرض کنید یک دستگاه پراید ده درصد تخفیف عدم خسارت دارد و در اثر یک حادثه منجر به خسارت مالی از بیمه‌نامه خود به عنوان مقصر حادثه استفاده می‌کند. در چنین شرایطی در زمان تمدید بیمه‌نامه می‌بایست بیست درصد از تخفیف‌ها کسر گردد اما از آنجایی که پراید مذکور تنها مشمول ده درصد تخفیف بوده است، لذا ضمن از بین رفتن ده درصد تخفیف، ده درصد دیگر به حق بیمه پایه و معمولی اضافه می‌شود و از بیمه‌گذار دریافت خواهد شد. لازم به ذکر است اگر در یک حادثه هم خسارت مالی و هم خسارت جانی اتفاق افتاده باشد، مبنای محاسبه خسارت جانی است و میزان جریمه دو خسارت با هم جمع نمی‌شود.

۴۲- حق بیمه های اعلامی بیمه نامه شخص ثالث توسط کدام ارگان ها مورد بررسی و تأیید قرار می گیرد؟

پاسخ: به استناد تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث، نرخ نامه حق بیمه موضوع این قانون در ابتدای هر سال با رعایت آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران به وسیله بیمه مرکزی محاسبه و پس از تأیید شورای عالی بیمه، ابلاغ می‌شود. در جلسات شورای عالی بیمه برای تعیین نرخ نامه موضوع این تبصره دبیرکل اتحادیه (سندیکای) بیمه‌گران و دو نفر صاحب نظر به انتخاب اتحادیه (سندیکای) بیمه‌گران ایران با حق رأی شرکت می‌کنند. همچنین رئیس کل بیمه مرکزی در جلسات مذکور حق رأی دارد.

-۴۳

حداکثر تخفیفاتی که شرکت های بیمه علاوه بر تخفیفات عدم خسارت

بیمه نامه مجاز به ارائه می باشند به چه میزان درصدی است؟

پاسخ: به استناد تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث، شرکتهای بیمه می توانند تا دو و نیم درصد کمتر از نرخ های مصوب شورای عالی بیمه را ملاک عمل خود قرار دهند. اعمال تخفیف بیشتر از دو و نیم درصد توسط شرکت های بیمه، منوط به کسب مجوز از بیمه مرکزی است.

و همچنین به استناد تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه موظفند در چهارچوب ضوابط مربوط نسبت به اعطای تخفیف به رانندگانی که دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر را سپری نموده و موفق به اخذ گواهینامه مربوط شده اند، اقدام کنند. آیین نامه مربوط به این تبصره به پیشنهاد بیمه مرکزی و نیروی انتظامی به تصویب هیأت وزیران می رسد.

-۴۴

در صورتی که فردی بیمه نامه شخص ثالثی را از نماینده مجاز

شرکت بیمه ای خریداری و مبلغ حق بیمه مربوطه را با نماینده تسویه کرده باشد و نماینده مبلغ حق بیمه را به حساب شرکت بیمه پرداخت نکرده باشد آیا بیمه نامه صادره معتبر است؟

پاسخ: به استناد ماده (۱۹) قانون بیمه شخص ثالث، هرگونه قصور یا تقصیر شرکت بیمه یا نماینده وی در صدور بیمه نامه موضوع این قانون رافع مسئولیت شرکت بیمه نیست.

۴۵- آیا بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه فقط در محدوده جغرافیایی کشور جمهوری اسلامی ایران پوشش دارد و یا در خارج از کشور هم پوشش دارد؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۲۰) قانون بیمه شخص ثالث، پوشش‌های بیمه موضوع این قانون محدود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران است مگر آنکه در بیمه‌نامه به نحو دیگری توافق شده باشد. لذا خودروهایی که قصدخروج از کشور ایران را دارند می‌بایست نسبت به خرید کارت سبز یا بیمه نامه شخص ثالث بین‌المللی اقدام نمایند.

۴۶- منظور از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی در قانون بیمه شخص ثالث چیست؟

پاسخ: به استناد ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث، کلیه خسارت‌های بدنی که خارج از تعهدات قانونی شرکت‌های بیمه مطابق مقررات این قانون است به‌استثنای موارد مصرح در ماده (۱۷)، توسط صندوق مستقلی به نام «صندوق تأمین خسارت‌های بدنی» جبران می‌شود.

مطابق ماده (۵) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران در سال ۱۳۵۰ اداره صندوق تأمین خسارت‌های بدنی از وظایف بیمه مرکزی بوده و این نهاد عمومی وابسته به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

۴۷- در صورتی که شرکت بیمه ای از محل بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه مسبب حادثه به دلیل فقدان، انقضاء و یا بطلان قرارداد بیمه خسارت وارده را پرداخت ننماید، آیا مسبب حادثه و یا مالک خودرو خودش باید نسبت به پرداخت دیه اقدام کند؟

پاسخ: به استناد ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث، به منظور حمایت از زیان دیدگان حوادث ناشی از وسایل نقلیه، خسارت‌های بدنی وارد به اشخاص ثالث که به علت فقدان یا انقضای بیمه‌نامه و بطلان قرارداد از محل بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه قابل پرداخت نباشد توسط صندوق مستقلی به نام (صندوق تأمین خسارت‌های بدنی) به زیان دیده خسارت بدنی پرداخت می شود؛ و سپس به مسبب حادثه جهت باز یافت مبلغ خسارت پرداختی مراجعه می کنند.

۴۸- در صورت بروز حادثه منجر به خسارت بدنی و متواری شدن مسبب حادثه و همچنین شناخته نشدن وسیله نقلیه آیا زیان دیده می تواند مبلغ دیه خود را مطالبه نماید؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث، به منظور حمایت از زیان دیدگان حوادث ناشی از وسایل نقلیه، و با توجه به متواری شدن مسبب حادثه و شناخته نشدن وسیله نقلیه، جهت پرداخت دیه از محل بیمه نامه شخص ثالث می توان با مراجعه به صندوق مستقلی به نام (صندوق تأمین خسارت‌های بدنی) خسارت وارده شده به زیان دیده را دریافت نمود.

لازم به توضیح است که در صورت احراز شماره انتظامی وسیله نقلیه مسبب حادثه طبق قانون بیمه شخص ثالث خسارت های مالی و بدنی از محل بیمه نامه اتومبیل پرداخت می گردد.

۴۹- جریمه های پرداختی توسط بیمه گذاران بابت تأخیر در زمان تمدید بیمه نامه شخص ثالث به حساب کدام ارگان یا سازمانی واریز می گردد؟
پاسخ: به استناد بند (ب) ماده (۲۴) قانون بیمه شخص ثالث، جرائم دریافتی از بیمه گذاران توسط شرکت های بیمه به طور کامل به حساب صندوق تأمین خسارت های بدنی واریز می گردد.

۵۰- در صورت تعلیق و یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه در رشته بیمه نامه شخص ثالث، پرداخت خسارت به چه نحوی خواهد بود؟
پاسخ: به استناد ماده (۲۲) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه در رشته بیمه شخص ثالث و ناتوانی آن از پرداخت خسارت به زیان دیدگان، به تشخیص بیمه مرکزی یا شورای عالی بیمه، یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی آن به وسیله دادگاه صالح، صندوق، خسارت بدنی را که به موجب صدور بیمه نامه های موضوع این قانون به عهده بیمه گر است پرداخت، پس از آن به قائم مقامی زیان دیدگان به شرکت های بیمه مراجعه می کند.

تبصره (۱) - دادگاه مکلف است نسبت به صدور حکم انتقال اموال و دارایی های شرکت بیمه مذکور تا میزان مبالغ پرداختی و خسارت وارده به صندوق اقدام کند.

تبصره (۲) - در صورت تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه، پرداخت خسارات مالی که برعهده شرکت بیمه مذکور است مشمول ماده (۴۴) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۰۳/۳۰ خواهد بود.

طبق ماده (۴۴) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران، در صورتیکه پروانه مؤسسه بیمه‌ای برای یک یا چند رشته بطور دائم لغو شود بیمه مرکزی ایران با تصویب شورای عالی بیمه کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات (پرتفوی) مؤسسه مزبور را به شرکت سهامی بیمه ایران انتقال می‌دهد و یا ترتیب خاص دیگری را که متضمن منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها باشد خواهد داد.

۵۱-

منابع درآمد صندوق تأمین خسارت های بدنی کدامند؟

پاسخ: به استناد ماده (۲۴) قانون بیمه شخص ثالث، منابع مالی صندوق تأمین خسارت های بدنی به شرح زیر است:

الف - هشت درصد از حق بیمه اجباری موضوع این قانون بر مبنای نرخ نامه مذکور در تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون بیمه شخص ثالث.

ب - مبلغی معادل حداکثر یک سال حق بیمه اجباری که از دارندگان وسیله نقلیه‌ای که از انجام بیمه موضوع قانون بیمه شخص ثالث خودداری کنند وصول می‌شود. میزان مبلغ مذکور، نحوه وصول، تخفیف، تقسیط و بخشودگی آن به پیشنهاد بیمه مرکزی به تصویب مجمع عمومی صندوق می‌رسد.

پ - مبالغ بازیافتی از مسببان حوادث، دارندگان وسایل نقلیه، بیمه‌گران و سایر اشخاصی که صندوق پس از جبران خسارت زیان‌دیدگان مطابق مقررات قانون بیمه شخص ثالث حسب مورد دریافت می‌کند.

ت - درآمد حاصل از سرمایه‌گذاری وجوه صندوق با رعایت ماده (۲۷) قانون بیمه شخص ثالث.

ث - بیست درصد از جریمه‌های وصولی راهنمایی و رانندگی در کل کشور.

ج - بیست درصد از کل هزینه‌های دادرسی و جزای نقدی وصولی توسط قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی.

چ - جریمه‌های موضوع بند (پ) ماده (۴)، ماده (۴۴) و بند (ت) ماده (۵۷) قانون بیمه شخص ثالث.

ح - کمک‌های اعطائی از سوی اشخاص حقیقی یا حقوقی.

۵۲- برای پرداخت خسارت توسط صندوق تأمین خسارت‌های بدنی، آیا

ارائه تضمین توسط زیان دیده و یا مسبب حادثه الزامی است؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۲۵) قانون بیمه شخص ثالث، صندوق تأمین خسارت‌های بدنی مکلف است بدون اخذ تضمین از زیان‌دیده یا مسبب زیان، خسارت زیان‌دیده را پرداخت نماید.

۵۳- در کدام موارد صندوق تأمین خسارت‌های بدنی نمی‌تواند برای بازیافت

خسارت‌های پرداختی به مسبب حادثه رجوع کند؟

پاسخ: به استناد تبصره (۱) ماده (۲۵) قانون بیمه شخص ثالث، در موارد زیر صندوق تأمین خسارت‌های بدنی نمی‌تواند برای بازیافت خسارت پرداختی به مسبب حادثه رجوع کند:

۱- در موارد جبران کسری پوشش بیمه‌نامه ناشی از افزایش مبلغ ریالی دیه «پرداخت خسارت به استناد ماده (۱۳) این قانون»

۲- تعلیق یا لغو پروانه فعالیت شرکت بیمه یا صدور حکم توقف یا ورشکستگی بیمه‌گر موضوع ماده (۲۲) این قانون.

۳- در مواردی که زیان دیدگان خارج از وسیله نقلیه بیش از سقف تعهدات بیمه‌گر موضوع تبصره ماده (۱۲) این قانون باشند.

۴- در مواردی که صندوق به موجب قانون معادل دیه مرد مسلمان را به زیان دیده یا قائم مقام قانونی وی پرداخت می‌کند برای بازپرداخت مابه‌التفاوت دیه شرعی با دیه مرد مسلمان.

۵۴- آیا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی می‌تواند در زمان بازیافت خسارت‌های پرداختی از مسبب حادثه به صورت اقساطی و یا ارائه تخفیف اقدام نماید؟

پاسخ: بله، به استناد تبصره (۲) ماده (۲۵) قانون بیمه شخص ثالث، صندوق مجاز است با در نظر گرفتن شرایط و وضعیت وقوع حادثه، علت نداشتن بیمه‌نامه، سوابق بیمه‌ای مسبب حادثه، وضعیت مالی و معیشتی مسبب حادثه و سایر اوضاع و احوال مؤثر در وقوع حادثه نسبت به تقسیط یا تخفیف در بازیافت خسارت از مسبب حادثه اقدام کند.

۵۵- آیا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی می‌تواند برای مطالبه و بازیافت خسارت‌های پرداختی مسبب حادثه از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک اقدام نماید؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۲۶) قانون بیمه شخص ثالث، اسناد مربوط به مطالبات و پرداخت‌های خسارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی در حکم اسناد لازم‌الاجراء است و از طریق دواير اجرای سازمان ثبت اسناد و املاک قابل مطالبه و وصول می‌باشد.

۵۶- محل اصلی صندوق تأمین خسارت های بدنی در کجا می باشد و برای

اقامه دعوی علیه صندوق به کجا باید مراجعه شود؟

پاسخ: به استناد بند (ث) ماده (۲۸) قانون بیمه شخص ثالث، مرکز اصلی صندوق تأمین خسارت های بدنی در استان تهران می باشد و برای اقامه دعوی علیه صندوق علاوه بر شعبه اصلی می توان به سایر شعب یا نمایندگی های صندوق در مراکز استان ها مراجعه کرد.

لازم به توضیح است که در اکثر مراکز استان ها در سطح کشور صندوق شعبه ایجاد نموده است.

۵۷- اختلافات ناشی از اجرای قانون بیمه شخص ثالث ما بین صندوق تأمین

خسارت های بدنی و شرکت های بیمه از چه طریقی حل و فصل می گردد؟

پاسخ: به استناد ماده (۲۹) قانون بیمه شخص ثالث، کلیه اختلافات بین صندوق و شرکت های بیمه که ممکن است در اجرای این قانون به وجود آید به وسیله هیأتی مرکب از دو نفر حقوقدان آشنا با حقوق بیمه به انتخاب وزیر دادگستری و سه متخصص بیمه به انتخاب بیمه مرکزی، صندوق و اتحادیه (سندیکای)، بیمه گران (هرکدام یک نفر) حل و فصل می شود. ملاک تصمیم گیری، رأی اکثریت اعضای هیأت است و رأی صادر شده لازم الاجراء می باشد. هریک از طرفین می تواند ظرف مدت بیست روز از ابلاغ رأی در مرجع قضائی ذی صلاح اقامه دعوی کند.

۵۸- آیا جهت تشکیل پرونده خسارت و ارائه مدارک لازم برای دریافت خسارت حتماً باید زیان دیده حادثه به شرکت بیمه یا صندوق تأمین خسارت های بدنی مراجعه کند و یا مسبب حادثه؟

پاسخ: فرقی ندارد، به استناد ماده (۳۰) قانون بیمه شخص ثالث، اشخاص ثالث زیان دیده حق دارند با ارائه مدارک لازم برای دریافت خسارت به طور مستقیم حسب مورد به شرکت بیمه مربوط و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی مراجعه کنند. همچنین مسبب حادثه می تواند با ارائه مدارک لازم جهت تشکیل پرونده پرداخت خسارت به زیان دیده حسب مورد به بیمه گر یا صندوق مراجعه کند.

۵۹- شرکت های بیمه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی حداکثر تا چند روز پس از دریافت مدارک مورد نیاز، مکلفند خسارت متعلقه را پرداخت کنند؟

پاسخ: به استناد ماده (۳۱) قانون بیمه شخص ثالث، بیمه گر و صندوق تأمین خسارت های بدنی حسب مورد مکلفند حداکثر پانزده روز پس از دریافت مدارک مورد نیاز، خسارت متعلقه را پرداخت کنند.

۶۰- در صورت عدم مراجعه زیان دیده، اولیای دم و یا وراث قانونی در مهلت مقرر جهت تکمیل مدارک به منظور دریافت خسارت، شرکت بیمه مبلغ دیه را به کدام حساب واریز می نماید؟

پاسخ: به استناد ماده (۳۲) قانون بیمه شخص ثالث، در حوادث منجر به خسارت بدنی، زیان دیده، اولیای دم یا وراث قانونی موظفند پس از قطعی شدن مبلغ خسارت برای تکمیل مدارک به منظور دریافت خسارت، به بیمه‌گر مراجعه کنند. بیمه‌گر مکلف است حداکثر ظرف مدت بیست روز از تاریخ قطعی شدن مبلغ خسارت، آن را به زیان دیده پرداخت و در صورت عدم مراجعه وی در مهلت مذکور نزد صندوق تأمین خسارت های بدنی تودیع و قبض واریز را به مرجع قضائی مربوط تحویل دهد. در این صورت تعهد بیمه‌گر و مسبب حادثه، ایفاء شده تلقی می‌شود. صندوق تأمین خسارت های بدنی مکلف است بلافاصله پس از درخواست زیان دیده مبلغ مذکور را عیناً به وی پرداخت نماید.

۶۱- ملاک قطعی شدن مبلغ خسارت دیه برای ارائه به شرکت های بیمه کدام مرجع است؟

پاسخ: به استناد تبصره (۳) ماده (۳۲) قانون بیمه شخص ثالث، ملاک قطعی میزان خسارت بدنی وارده به اشخاص ثالث در حوادث نقلیه موتوری، قطعیت حکم دادگاه می باشد.

۶۲- در صورتی که شرکت بیمه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی با وجود کامل بودن مدارک نسبت به پرداخت خسارت در مهلت مقرر اقدام ننمایند، آیا محکوم به پرداخت جریمه به شخص زیان دیده می باشند؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۳۳) قانون بیمه شخص ثالث، چنانچه بیمه گر یا صندوق به رغم کامل بودن مدارک، تکلیف مقرر در ماده (۳۱) این قانون را انجام ندهند و در پرداخت خسارت تأخیر کنند و یا بیمه گر تکلیف مقرر در ماده (۳۲) این قانون را انجام ندهد، به پرداخت جریمه ای معادل نیم در هزار به ازای هر روز تأخیر در حق زیان دیده یا قائم مقام وی محکوم می شود.

۶۳- در حوادث رانندگی منجر به خسارت های بدنی غیر از فوت، در صورت درخواست زیان دیده مبنی بر دریافت قسمتی از مبلغ خسارت تحت عنوان علی الحساب، شرکت های بیمه به چه صورتی اقدام می نمایند؟

پاسخ: به استناد ماده (۳۴) قانون بیمه شخص ثالث، در حوادث رانندگی منجر به خسارت بدنی غیر از فوت، در صورت مطالبه زیان دیده، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه و یا کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی مصوب ۱۳۸۴/۰۷/۰۶ (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) و پزشکی قانونی، شرکت بیمه وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی، حسب مورد مکلفند بلافاصله حداقل پنجاه درصد از دیه تقریبی را به اشخاص ثالث زیان دیده

پرداخت کرده و باقی مانده آن را پس از معین شدن میزان قطعی دیه با رعایت مواد (۳۱) و (۳۲) این قانون بپردازند.

۶۴- آیا هزینه‌های پزشکی وارده به اشخاص ثالث (زیان‌دیده) و یا راننده مسبب حادثه توسط شرکت های بیمه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۳۵) قانون بیمه شخص ثالث، هزینه‌های معالجه اشخاص ثالث زیان‌دیده و راننده مسبب حادثه در صورتی که مشمول قانون دیگری نباشد، با لحاظ ماده (۳۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) حسب مورد برعهده شرکت بیمه مربوط یا صندوق تأمین خسارت های بدنی است.

با عنایت به اینکه (۱۰ درصد) حق بیمه های شخص ثالث به حساب وزارت بهداشت و درمان واریز می شود حسب قانون تنظیم بخشی از درآمد های دولت، وزارت بهداشت مکلف به پذیرش و درمان رایگان مصدومین حوادث ترافیکی می باشد در حال حاضر تمامی بیمارستان های دولتی هنگام ترخیص مصدومین با اخذ کروکی حادثه بدون دریافت هزینه‌های درمانی، بیماران را مرخص می‌نمایند. اگر فردی در بیمارستان خصوصی بابت درمان حادثه ترافیکی هزینه پرداخت کند مابه‌التفاوت هزینه بیمارستان دولتی از طریق معاونت درمان و وزارت کشور جبران می‌گردد.

در صورت بروز حادثه رانندگی منجر به فوت، آیا شرکت های بیمه می توانند با دریافت مدارک مثبت به بدون اخذ رأی دادگاه نسبت به پرداخت مبلغ دیه اقدام نمایند؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۳۶) قانون بیمه شخص ثالث، در حوادث منجر به فوت، در صورت مطالبه اولیای دم یا قائم مقام متوفی یا درخواست مسبب حادثه بدون نیاز به رأی مراجع قضائی، پس از دریافت گزارش کارشناس راهنمایی و رانندگی، کمیسیون جلوگیری از سوانح راه آهن موضوع تبصره (۲) ماده (۲) قانون دسترسی آزاد به شبکه حمل و نقل ریلی (در خصوص حوادث مربوط به قطارهای شهری و بین شهری) یا پلیس راه و در صورت لزوم گزارش سایر مقامات انتظامی و پزشکی قانونی شرکت بیمه وسیله نقلیه مسبب حادثه و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی حسب مورد می توانند خسارت بدنی را به ورثه قانونی متوفی با رعایت ماده (۳۱) این قانون بپردازند.

در صورت عدم مطالبه نیز، شرکت بیمه مسبب حادثه می تواند بدون نیاز به رأی مرجع قضائی، خسارت بدنی را مطابق ماده (۳۲) این قانون به صندوق تودیع کند.

نکته: در متن قانون اشاره شده شرکت های بیمه می توانند نسبت به پرداخت خسارت اقدام نمایند؛ ولی تأکیدی بر اینکه مکلف یا موظف به پرداخت خسارت بدون رأی مراجع قضائی باشند نشده است. در این راستا اگر شرکت بیمه ای پرداخت خسارت را موکول به ارائه رأی دادگاه کند به استناد تبصره ماده (۳۶) قانون بیمه مکلف به پرداخت خسارت بدنی به قیمت یوم الاداء بوده و نیز شرکت بیمه نمی تواند بابت مابه التفاوت خسارت بدنی و

میزان تعهدات وی (موضوع ماده ۱۳ این قانون) به صندوق تأمین خسارت های بدنی رجوع کند.

لازم به توضیح می باشد با عنایت به تبصره ماده (۳۶) قانون بیمه شخص ثالث، اگر شرکت بیمه‌ای پرداخت خسارت بدنی را موکول به رأی دادگاه کند (موارد فوتی) و پس از صدور رأی سقف تعهد بیمه نامه تکافوی دیه نرخ روز را ننماید مابه‌التفاوت افزایش نرخ دیه بر عهده صندوق تأمین خسارت های بدنی نمی باشد در عمل نوعی تکلیف به شرکت های بیمه‌گر می باشد و شرکت های بیمه جهت حفظ حقوق خود در موارد فوتی بدون رأی دادگاه اقدام به پرداخت دیه فوت به وراثت و یا صندوق تأمین خسارت های بدنی می نمایند.

۶۶- در صورتی که زیان دیده حادثه نسبت به دریافت قسمتی از مبلغ دیه خود به صورت علی الحساب از شرکت بیمه، صندوق تأمین خسارت های بدنی و یا مسبب حادثه اقدام نماید، آیا می تواند بعد از قطعی شدن مبلغ دیه توسط پزشک قانونی و صدور رأی دادگاه مجدداً به میزان مبلغ دیه دریافتی خود (علی الحساب) اعتراض نموده و شکایت نماید؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۳۷) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه، صندوق تأمین خسارت های بدنی و یا مسبب حادثه به میزان درصد دیه‌ای که به زیان دیده پرداخت شده یا مطابق ماده (۳۲) این قانون و تبصره آن به صندوق تودیع شده است، بری‌الذمه هستند.

به عبارتی در صورتی که مصدوم حادثه اقدام به اخذ چند درصد از دیه خود به صورت علی الحساب از شرکت بیمه مربوطه بنماید. بعد از قطعی شدن مبلغ

دیه توسط پزشک قانونی و صدور رأی دادگاه و افزایش دیه در سال آتی منجر به ادعای جدید نخواهد شد. و به صورت ذیل محاسبه می‌شود.

برای مثال:

• دریافت ۱۰ درصد دیه به صورت علی الحساب در سال ۱۳۹۹

$۳۳۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال = ۱۰% میزان درصد علی الحساب دیه $\times ۳,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال (دیه ماه عادی)

• قطعی شدن مبلغ دیه توسط پزشک قانونی به میزان پانزده درصد و صدور رأی دادگاه در سال ۱۴۰۰

۵% (الباقی درصد دیه) = ۱۰% (میزان درصد دیه پرداختی علی الحساب در سال ۱۳۹۹) - ۱۵% (کل میزان دیه)

$۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال = $۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰$ ریال (مبلغ ریالی دیه ماه عادی در سال ۱۴۰۰) $\times ۵\%$ (الباقی درصد دیه)

۶۷- در صورتی که زیان دیده حادثه بعد از ارائه مدارک مثبتته از شرکت بیمه و یا صندوق تأمین خسارت‌های بدنی مبلغی را تحت عنوان علی الحساب دریافت نماید و بعداً به موجب حکم قطعی، مسبب حادثه مسئول پرداخت مبلغ خسارت شناخته نشده باشد، تکلیف مبلغ پرداخت شده به زیان دیده چه خواهد شد؟

پاسخ: به استناد ماده (۳۸) قانون بیمه شخص ثالث، هرگاه پس از اینکه بیمه‌گر یا صندوق به موجب این قانون خسارتی را پرداخت کند و به موجب حکم قطعی، برای پرداخت تمام یا بخشی از خسارت مسئول شناخته نشود، بیمه‌گر یا صندوق می‌تواند به همان میزان به محکوم‌علیه حکم قطعی، رجوع کند.

۶۸- در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی و عدم توافق طرفین (شرکت بیمه و زیان دیده) در خصوص میزان مبلغ خسارت وارده و قابل پرداخت، آیا شرکت بیمه می تواند وسیله نقلیه خسارت دیده را تعمیر بنماید؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۳۹) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت عدم توافق طرفین در خصوص میزان خسارت وارده و قابل پرداخت، در صورت تقاضای زیان دیده، شرکت بیمه وسیله نقلیه خسارت دیده را در تعمیرگاه مجاز و یا تعمیرگاهی که مورد قبول زیان دیده باشد تعمیر می نماید و هزینه های تعمیر را تا سقف تعهدات مالی مندرج در بیمه نامه مذکور پرداخت می کند.

۶۹- آیا شرکت بیمه می تواند در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی، مبلغ خسارت وارده را به صورت چک مدت دار در وجه زیان دیده پرداخت نماید؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۳۹) قانون بیمه شخص ثالث: در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی، پرداخت مبلغ خسارت به صورت نقدی و با توافق زیان دیده و شرکت بیمه مربوطه صورت می گیرد.

۷۰- در حوادث رانندگی منجر به خسارت مالی در صورت عدم توافق و بروز اختلاف بین شرکت بیمه و زیان‌دیده بابت میزان مبلغ خسارت پرداختی، اختلاف از چه طریقی قابل حل و فصل است؟

پاسخ: به استناد تبصره ماده (۳۹) قانون بیمه شخص ثالث، موضوع به یک ارزیاب خسارت (دارای مجوز ارزیابی خسارت از بیمه مرکزی) به انتخاب و هزینه زیان‌دیده ارجاع می‌شود. هریک از طرفین ظرف مدت بیست روز از تاریخ اعلام نظر کتبی ارزیاب می‌توانند در مرجع صالح، اقامه دعوی کنند. در صورت عدم طرح دعوی توسط طرفین در مهلت مقرر نظر ارزیاب خسارت، قطعی و لازم‌الاجراء است.

۷۱- در صورت بروز حادثه رانندگی منجر به خسارت مالی، شرکت های بیمه در چه شرایطی بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی (کروکی) خسارت را پرداخت می‌کنند؟

پاسخ: به استناد ماده (۴۰) قانون بیمه شخص ثالث، شرکت های بیمه مکلفند خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی موضوع این قانون را در مواردی که وسایل نقلیه مسبب و زیان‌دیده در زمان حادثه دارای بیمه‌نامه معتبر بوده و بین طرفین حادثه اختلافی وجود نداشته باشد، حداکثر تا سقف تعهدات مالی مندرج در ماده (۸) (دو و نیم درصد) تعهدات بدنی (ماه حرام) این قانون بدون اخذ گزارش مقامات انتظامی پرداخت کنند.

به عبارتی در صورت وقوع تصادف بین وسایل نقلیه با شرایط ذیل شرکت های بیمه به راحتی و بدون دریافت کروکی و گزارش عوامل انتظامی خسارت وارده را پرداخت می‌کنند:

- مبلغ خسارت مالی وارده، کمتر از سقف تعهدات اجباری بیمه نامه شخص ثالث باشد. (دو و نیم درصد تعهدات بدنی ماه حرام) که در سال ۱۴۰۰ حداقل مبلغ تعهدات مالی بیمه نامه شخص ثالث ۱۶ میلیون تومان می باشد.
 - هر دو وسیله نقلیه بیمه نامه شخص ثالث معتبر داشته باشند.
 - طرفین قبول نمایند که مقصر حادثه کدام یک است.
- در چنین مواردی مقصر و زیان دیده حادثه می توانند بدون توقف وسایل نقلیه خود در خیابان و یا جاده به شرکت بیمه مقصر حادثه مراجعه نمایند؛ البته توجه داشته باشیم هیچ یک از عوامل حادثه نسبت به تعمیر و بازسازی وسیله نقلیه خود اقدام ننماید و هر دو وسیله نقلیه باید به رؤیت شرکت بیمه برسد.

۷۲- آیا حرکت وسایل نقلیه موتوری زمینی بدون داشتن بیمه نامه شخص ثالث ممنوع است؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۴۲) قانون بیمه شخص ثالث، حرکت وسایل نقلیه موتوری زمینی بدون داشتن بیمه نامه موضوع این قانون ممنوع است. کلیه دارندگان وسایل مزبور مکلفند سند حاکی از انعقاد قرارداد بیمه را هنگام رانندگی همراه داشته باشند و در صورت درخواست مأموران راهنمایی و رانندگی و یا پلیس راه ارائه کنند. مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند از طرق مقتضی مانند دوربین های نظارت ترافیکی ضمن شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه نسبت به اعمال جریمه های مربوط اقدام کنند. همچنین مأموران راهنمایی و رانندگی و پلیس راه موظفند در صورت احراز

فقدان بیمه‌نامه، وسایل نقلیه فاقد بیمه‌نامه موضوع این قانون را تا هنگام ارائه بیمه‌نامه مربوط در محل مطمئنی متوقف کنند.

۷۳- آیا دادن بار و یا مسافر توسط شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل باری و مسافربری درون شهری یا برون شهری به وسایل نقلیه موتوری فاقد بیمه نامه شخص ثالث مجاز است؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۴۴) قانون بیمه شخص ثالث، دادن بار یا مسافر یا ارائه هرگونه خدمات به دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث معتبر، از سوی شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل بار و مسافر درون شهری و برون شهری ممنوع است. در صورت احراز تخلف شرکت‌ها و مؤسسات مذکور توسط مراجع یادشده، پروانه فعالیت آنان از یک‌ماه تا یک‌سال معلق و در صورت تکرار تخلف یادشده برای بار چهارم به‌صورت دائم لغو می‌شود.

۷۴- آیا ارائه خدمات از قبیل (رفع توقیف توسط پلیس راهنمایی و رانندگی، تنظیم سند در دفاتر اسناد رسمی و ارائه خدمات سایر سازمان‌ها و نهاد‌های مرتبط) به وسایل نقلیه فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث مجاز است؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۴۵) قانون بیمه شخص ثالث، ارائه هرگونه خدمات به وسایل نقلیه فاقد بیمه‌نامه و رفع توقیف از آنها، توسط راهنمایی و رانندگی، دفاتر اسناد رسمی و سازمان‌ها و نهاد‌های مرتبط با امر حمل و نقل از قبیل تعویض پلاک وسیله نقلیه، تنظیم اسناد رسمی معاملات وسایل مذکور ممنوع

می‌باشد. عدم اجرای تکالیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می‌شود.

-۷۵- آیا جهت انتقال وسیله نقلیه اسقاطی به مراجع و نهاد های ذی‌ربط حتماً داشتن بیمه نامه شخص ثالث الزامی است؟

پاسخ: خیر به استناد تبصره ماده (۴۵) قانون بیمه شخص ثالث، انتقال هرگونه وسایل نقلیه اسقاطی به مراجع و نهادهای ذی‌ربط از حکم ماده (۴۵) ارائه هرگونه خدمات به وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه ممنوع است) مستثنی است.

-۷۶- آیا عقد قرارداد حمل و نقل بار یا مسافر توسط مؤسسات دولتی و نهاد های غیر دولتی و هم چنین مراکز آموزشی با دارندگان وسیله نقلیه فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث مجاز است؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۴۶) قانون بیمه شخص ثالث، عقد هرگونه قرارداد حمل و نقل بار یا مسافر از سوی دستگاه های اجرائی و مؤسسات دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و مراکز آموزشی و کلیه اشخاص حقوقی در مواردی که به موجب قوانین و مقررات مربوطه مجاز می‌باشد با دارندگان وسایل نقلیه موتورزی زمینی فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث معتبر، ممنوع است. عدم اجرای تکلیف فوق، حسب مورد تخلف اداری یا انتظامی محسوب می‌شود.

۷۷-

باتوجه به حذف نسخه فیزیکی بیمه نامه شخص ثالث حوادث نقلیه موتوری در صورت درخواست نیروهای انتظامی مبنی بر ارائه بیمه نامه شخص ثالث تکلیف چیست؟

پاسخ: به استناد ماده (۴۷) قانون بیمه شخص ثالث، نیروی انتظامی مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، کلیه واحدهای ثابت و سیار راهنمایی و رانندگی و پلیس راه را به ابزار لازم برای استعمال برخط وضعیت بیمه شخص ثالث وسایل نقلیه، تجهیز و سامانه مورد نیاز را طراحی یا تکمیل کند.

لازم به توضیح می باشد به استناد ماده (۴۳) قانون بیمه شخص ثالث، بیمه مرکزی و شرکت های بیمه موظف هستند ترتیبی اتخاذ نمایند که امکان شناسایی وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث به پلیس راهنمایی و رانندگی فراهم شود.

در حال حاضر امکان رؤیت وجود بیمه نامه شخص ثالث برای نیروی انتظامی از محل سیستم الکترونیکی بیمه مرکزی فراهم شده است.

۷۸-

آیا برای وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه شخص ثالث امکان استفاده از سهمیه سوخت و صدور کارت سوخت وجود دارد؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۴۸) قانون بیمه شخص ثالث، ستاد مدیریت حمل و نقل و سوخت مکلف است از صدور هرگونه کارت سوخت و تخصیص اولیه سهمیه یا ادامه آن برای وسایل نقلیه فاقد بیمه نامه خودداری کند.

مراجع قضائی در دعاوی مربوط به حوادث رانندگی در چه زمانی برای راننده مسبب حادثه تنها برای جنبه عمومی جرم قرار صادر می کنند؟ پاسخ: به استناد ماده (۴۹) قانون بیمه شخص ثالث، مراجع قضائی مکلفند در دعاوی مربوط به حوادث رانندگی، در صورت وجود بیمه نامه معتبر و مکفی و احراز اصالت آن، صرفاً متناسب با جنبه عمومی جرم برای راننده مسبب حادثه قرار تأمین صادر کنند.

تبصره- عدم اجرای این ماده مستوجب مجازات انتظامی درجه سه موضوع ماده (۱۳) قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۰/۰۷/۱۷ برای متخلف است. بیمه مرکزی مکلف است با رعایت مفاد ماده (۵۶) این قانون اطلاعات مربوط به بیمه نامه و بیمه گذاران را به نحوی در اختیار قوه قضائیه قرار دهد که امکان دسترسی مراجع قضائی برای بررسی اصالت بیمه نامه وجود داشته باشد.

لازم به توضیح می باشد حوادث رانندگی (۲) جنبه تخلف دارد:

(۱) جنبه عمومی جرم: یعنی اینکه قوانین راهنمایی نقص شده باشد و مطابق قانون مجازات اسلامی راننده مرتکب تخلف شده و مستلزم حبس و یا جزای نقدی است که دادگاه برای این جنبه تخلف و جرم رانندگی باید قرار تأمین مناسب مثل قرار ضمانت، کفالت و ... صادر کند.

(۲) جنبه خصوصی جرم: یعنی پرداخت مبلغ دیه و خسارت مالی که با عنایت به وجود بیمه نامه شخص ثالث و اطمینان مراجع قضائی در جبران خسارت بیمه نامه به عنوان وثیقه تلقی می گردد.

۸۰-

قوه قضائیه حداکثر تا چه زمانی باید میزان ریالی دیه را اعلام نماید؟

پاسخ: به استناد ماده (۵۲) قانون بیمه شخص ثالث، قوه قضائیه مکلف است تا پایان پانزدهم اسفند هر سال میزان ریالی دیه موضوع ماده (۵۴۹) قانون مجازات اسلامی مصوب اول اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۲ را تعیین و برای اجراء از ابتدای سال بعد اعلام کند.

۸۱-

در صورت قصور یا تخلف هر یک از شرکت های بیمه در اجرای مفاد قانون بیمه شخص ثالث چه نهادی مسئولیت نظارت و رسیدگی به این گونه تخلفات را بر عهده دارد؟

پاسخ: به استناد ماده (۵۷) قانون بیمه شخص ثالث، بیمه مرکزی بر حسن اجرای این قانون نظارت نموده و موارد زیر را متناسب با نوع قصور، یا تخلف و تعدد و تکرار خطای شرکت های بیمه اعمال می کند:

الف- توبیخ کتبی مدیران شرکت بیمه.

ب- سلب صلاحیت حرفه ای مسئول فنی یا مدیر یا معاون فنی یا مدیرعامل یا هیأت مدیره شرکت بیمه، برای حداکثر پنج سال با تأیید شورای عالی بیمه.

پ- سلب صلاحیت افراد موضوع بند(ب) به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه.

ت- محکوم نمودن شرکت بیمه به پرداخت جریمه نقدی حداکثر تا مبلغ بیست برابر حداقل تعهدات بدنی موضوع ماده (۸) این قانون در زمان پرداخت.

ث- تعلیق فعالیت شرکت بیمه در یک یا چند رشته بیمه ای برای حداکثر یک سال با تأیید شورای عالی بیمه .

ج- لغو پروانه فعالیت در یک یا چند رشته بیمه ای به طور دائم با تأیید شورای عالی بیمه.

۸۲-

در صورت سلب صلاحیت اکثریت هیأت مدیره شرکت بیمه ای بنا به اعلام بیمه مرکزی سرپرستی و مسئولیت اداره آن شرکت بیمه به عهده چه کسی است؟

پاسخ: به استناد تبصره (۲) ماده (۵۷) قانون بیمه شخص ثالث، در صورت سلب صلاحیت اکثریت هیأت مدیره شرکت بیمه حسب اعلام بیمه مرکزی، بیمه مرکزی با تأیید شورای عالی بیمه می‌تواند برای اداره امور شرکت، فرد واجد شرایطی را به عنوان سرپرست شرکت بیمه تا زمان تعیین و تأیید اعضای جدید هیأت مدیره منصوب کند. صاحبان سهام شرکت بیمه (مجمع) موظفند حداکثر ظرف مدت یک ماه اعضای هیأت مدیره جدید خود را معرفی کنند تا پس از تأیید توسط بیمه مرکزی جایگزین اعضای قبلی سلب صلاحیت شده شوند و بر اساس قانون تجارت شرکت را اداره کنند. سرپرست جدید منصوب تا زمان جایگزینی اعضای هیأت مدیره جدید دارای اختیارات هیأت مدیره شرکت است و مسئولیت کلیه اقدامات او برعهده بیمه مرکزی است. حقوق و مزایای سرپرست منصوب تا تعیین مدیرعامل که حداکثر سه ماه می‌باشد توسط بیمه مرکزی پیشنهاد و پس از تصویب مجمع شرکت به سرپرست منصوب پرداخت می‌شود.

۸۳- فروش هر نوع بیمه نامه بدون اخذ مجوز قانونی از بیمه مرکزی چه پیامد هایی را به همراه دارد؟

پاسخ: به استناد ماده (۶۰) مقررات کیفری قانون بیمه شخص ثالث، فروش هر نوع بیمه نامه یا مبادرت به عملیات بیمه گری یا نمایندگی بیمه بدون مجوز قانونی، در حکم کلاهبرداری است و مرتکب علاوه بر مجازات کلاهبرداری، ضامن جبران خسارت وارده حسب مورد به زیان دیده یا صندوق به نرخ روز می باشد.

۸۴- جزای کیفری اعمال متقلبانه (مجازات صحنه سازی صوری تصادف، تعویض پلاک یا ایجاد خسارت عمدی) بابت دریافت خسارت از محل بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه چیست؟

پاسخ: به استناد ماده (۶۱) قانون بیمه شخص ثالث، هرکس با انجام اعمال متقلبانه مانند صحنه سازی صوری تصادف، تعویض خودرو یا ایجاد خسارت عمدی، وجوهی را بابت خسارت دریافت کند، به حبس تعزیری درجه شش و جزای نقدی معادل دو برابر وجوه دریافتی محکوم می شود. شروع به جرم مندرج در این ماده علاوه بر مجازات مقرر برای شروع به جرم در قانون مجازات اسلامی، مستوجب جزای نقدی درجه پنج می باشد.

۸۵-

اگر شخصی برخلاف واقعیت خود را به عنوان راننده وسیله نقلیه مسبب حادثه که فاقد گواهینامه رانندگی بوده معرفی نماید، چه مجازاتی برایش در نظر گرفته می شود؟

پاسخ: به استناد ماده (۶۲) قانون بیمه شخص ثالث، هرگاه شخصی برخلاف واقع خود را به عنوان راننده وسیله نقلیه مسبب حادثه معرفی کند به مجازات حبس درجه هفت محکوم می شود؛ راننده نیز چنانچه در این امر تبانی کرده باشد به مجازات مذکور محکوم می شود.

مطابق آنچه که در ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ آمده است مجازات های تعزیری درجه هفت عبارتند از: حبس از نود و یک روز تا شش ماه، جزای نقدی بیش از ده میلیون ریال تا بیست میلیون ریال، شلاق از یازده تا سی ضربه و محرومیت از حقوق اجتماعی تا شش ماه.

بخش دوم پرسش و پاسخ کاربردی از آیین نامه ها و دستورالعمل های اجرایی

۸۶-

مراکز مجاز فروش بیمه نامه کجا هستند؟

پاسخ: شرکت های بیمه ای که مجوز فعالیت خود را از بیمه مرکزی گرفته باشند و نمایندگان رسمی آن ها و همچنین کارگزارانی که از بیمه مرکزی مجوز فعالیت دریافت کرده اند.

۸۷-

تفاوت دو واژه تصادف و تصادم چیست؟

پاسخ: تصادف در لغت به معنای روبرو شدن دو چیز و یا دو نفر بدون قصد قبلی است و از ریشه صَدَفَ بوده که به باب تفاعل رفته است و تصادم از مصدر صَدَمَ گرفته شده که به باب تفاعل رفته و به معنی برخورد سخت و شدید و کوفتن سخت دو چیز با یکدیگر است به عبارتی شاخ به شاخ شدن. فرق تصادف با تصادم در این است که لزوماً هر تصادفی همراه با کوفتن و خورد شدن نیست بلکه همین که شما در خیابان با دوست خود برخورد کردید می توانید بگویید تصادفاً او را دیدم ولی تصادم باید همراه با کوفتن شدید باشد.

۸۸-

دیه افراد دو جنسه با چه معیاری قابل محاسبه است؟

پاسخ: به استناد ماده (۵۵۱) قانون مجازات اسلامی، دیه افراد دوجنسه ای که بیشتر تمایل و نشانه های مردانه دارند بر اساس دیه مرد و افرادی که تمایل و نشانه های بیشتری به جنس زن دارند بر اساس دیه زن و دیه کسانی که قابل تشخیص نباشند نصف دیه مرد بعلاوه نصف دیه زن محاسبه می شود. هرچند در بیمه نامه شخص ثالث (وسایل نقلیه موتوری) دیه زن و مرد به صورت برابر محاسبه و پرداخت می گردد.

۸۹-

در صورت اتصال یدک به خودرو بارکش و وقوع حادثه، آیا بیمه نامه شخص ثالث خسارت پرداخت می کند؟

پاسخ: در صورتی که وجود اتصال یدک به اطلاع شرکت بیمه رسانیده شده و حق بیمه اضافی بابت این موضوع پرداخت شده باشد، خسارت های ناشی از حمل یدک نیز در تعهد شرکت های بیمه می باشد و خسارت وارده پرداخت می شود. در غیر این صورت مبلغ خسارت بر اساس قاعده نسبی حق بیمه پرداخت می گردد.

برای مثال: اگر فردی در زمان صدور بیمه نامه شخص ثالث برای خودرو بارکش خود، خطر اضافی (یدک دارد) را خریداری ننماید و در زمان بروز خسارت مشخص گردد که خودرو متصل به یدک بوده، در آن زمان با توجه به این که حق بیمه، بیمه نامه خریداری شده با پوشش (یدک دارد) بیشتر از حق بیمه، با پوشش (یدک ندارد) می باشد. لذا شرکت بیمه، با اعمال قاعده نسبی بخشی از خسارت را پرداخت می کند و مابقی مبلغ خسارت را باید خود راننده مسبب حادثه پرداخت نماید.

۹۰-

راننده وسیله نقلیه در هنگام رانندگی چه مدارکی را باید به همراه داشته باشد؟

پاسخ: به استناد ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، رانندگان موظفاند هنگام رانندگی گواهینامه، کارت خودرو و بیمه نامه معتبر شخص ثالث و برای خودروهایی که بیش از پنج سال از تولید آنان می گذرد برگه معاینه فنی را به همراه داشته باشند و در صورت مطالبه مأموران راهنمایی و رانندگی آن را ارائه نمایند، مأموران در صورتی مدارک رانندگان را مطالبه می کنند که شاهد تخلف از سوی راننده بوده یا تحت تعقیب قضائی یا انتظامی باشد. در صورتی که هیچ یک از مدارک فوق به همراه راننده نباشد مأموران راهنمایی و رانندگی می توانند تا زمان ارائه مدارک، خودرو را

متوقف نمایند و در صورتی که یکی از مدارک فوق یا شناسنامه یا کارت شناسایی معتبر به همراه راننده باشد مأموران مذکور موظفاند با اخذ مدرک مذکور و ارائه رسید بدون توقف وسیله نقلیه راننده را ملزم به ارائه سایر مدارک و استرداد مدرک اخذ شده نمایند. چنانچه اقامتگاه راننده شهر دیگری باشد بنا به تقاضای وی، راهنمایی و رانندگی مکلف است پس از وصول مدارک لازم نسبت به ارسال مدرک اخذ شده به راهنمایی و رانندگی محل مورد نظر وی توسط پست رسمی و ظرف مهلت (۴۸) ساعت اقدام نماید.

۹۱-

اگر در حین مسافركشی با خودرو شخصی (تاکسی های اینترنتی، تاکسی تلفنی و موارد مشابه) حادثه ای رخ بدهد، آیا شرکت های بیمه از محل بیمه نامه شخص ثالث خسارت را به طور کامل پرداخت می کنند؟

پاسخ: از آنجایی که احتمال وقوع حادثه و ریسک خودرویی که مسافركشی می کند از خودرو شخصی بیشتر است لذا حق بیمه خودرویی که مسافركشی می کند گران تر از خودرو مشابه با کاربری شخصی است.

حال اگر در زمان خرید بیمه نامه، مورد استفاده خودرو از طرف بیمه گذار (خریدار) به صورت شخصی اعلام شود و بیمه نامه بر اساس مورد استفاده شخصی محاسبه و صادر گردد در صورت وقوع حادثه و فوت مسافر، بیمه گر به استناد تبصره (۲) ماده (۸) قانون بیمه شخص ثالث مصوب سال ۱۳۹۵ مکلف است کلیه خسارت مالی و بدنی را پرداخت نماید و نمی تواند طبق ماده (۱۳) قانون بیمه شخص ثالث قاعده نسبی حق بیمه را اعمال نماید. (پرداخت کل مبلغ خسارت زیان دیده) لیکن بیمه گر طبق اصول کلی حقوق و بیمه می تواند جهت اخذ مبلغ اعمال قاعده نسبی به مقصر حادثه برای بازیافت مراجعه نماید.

مبنای محاسبه سقف حق بیمه پایه، اضافه نرخ و تخفیفات در بیمه نامه شخص ثالث چیست؟

پاسخ: به استناد تبصره (۳) ماده (۲) آیین نامه سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش و یا تقسیط موضوع ماده ۱۸ قانون بیمه شخص ثالث، نرخ های حق بیمه پایه که مطابق این ماده و با رعایت فرایند مندرج در ماده (۳) این آیین نامه توسط شورای عالی بیمه سلامت کشور محاسبه و ابلاغ می شود در سقف نرخ های مقرر در تصویب نامه ۳۴۶۰۸/ت/۴۱۵۷۴ک مورخه نوزدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۰ مجاز است.

و همچنین به استناد ماده (۳) این آیین نامه، بیمه مرکزی قبل از شروع هر سال، نرخ حق بیمه پایه هر یک از انواع وسایل نقلیه را با رعایت سقف ها و الزامات مقرر در ماده (۲) این آیین نامه محاسبه و به عنوان نرخ نامه حق بیمه موضوع تبصره (۳) ماده (۱۸) قانون به شورای عالی بیمه سلامت کشور پیشنهاد می نماید و پس از تعیین نرخ حق بیمه پایه توسط شورای یاد شده، حق بیمه پایه انواع وسایل نقلیه را بر اساس نرخ نامه مصوب آن شورا محاسبه و به بیمه گر ابلاغ می نماید. بیمه گر و نمایندگان وی مکلفند جدول مبلغ حق بیمه را در معرض دید متقاضیان قرار دهند.

حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه‌ای که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده افزایش می‌یابد.

ردیف	مصادیق افزایش حق بیمه پایه	درصد افزایش حق بیمه پایه
۱	وسایل نقلیه سواری با کاربری آژانس و تاکسی و مسافرکش شخصی درون شهری	۱۰
۲	وسایل نقلیه سواری تاکسی و مسافرکش شخصی برون شهری	۲۰
۳	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد سوختی مایع و گازی شکل	۲۵
۴	وسایل نقلیه ویژه حمل مواد منفجره و خطرناک	۵۰
۵	وسایل نقلیه مورد استفاده در تعلیم و آزمون رانندگی	۱۵
۶	وسایل نقلیه که برای مسابقات رانندگی به کار می‌روند.	۵۰
۷	موتورسیکلت‌هایی که برای مسابقات رانندگی به کار می‌روند.	۲۰
۸	وسایل نقلیه ای که حسب مقررات، ملزم به داشتن معاینه فنی بوده و فاقد آن می‌باشند.	۵
۹	وسایل نقلیه که مجاز به اتصال یدک اضافی باشند، بابت اتصال هر یدک اضافی	۱۵
۱۰	وسایل نقلیه ای که بیش از ۱۵ سال از سال ساخت آنها گذشته باشد.	به ازای هر سال مازاد بر ۱۵ سال ۲ درصد (حداکثر ۲۰ درصد)
۱۱	وسایل نقلیه ای که دارنده آن طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای نمره منفی باشند.	به ازای هر نمره منفی در زمان خرید بیمه نامه ۱ درصد (حداکثر ۲۰ درصد)
۱۲	وسایل نقلیه ای که طبق اطلاعات مندرج در سامانه راهنمایی و رانندگی دارای تخلفات حادثه ساز ثبت شده باشند.	به ازای هر تخلف حادثه ساز ثبت شده در دوره اعتبار بیمه نامه قبلی نیم درصد (حداکثر تا ۲ درصد)

به حق بیمه پایه آن دسته از وسایل نقلیه که مشمول هر یک از بندهای جدول زیر باشند، به میزان درصدهای تعیین شده تخفیف تعلق می‌گیرد.

ردیف	مصادیق تخفیف حق بیمه پایه	درصد تخفیف حق بیمه پایه
۱	وسایل نقلیه که برای اولین بار شماره گذاری می شوند.	۵
۲	وسایل عمومی شهری حمل مسافر با ظرفیت بیش از ۶ نفر شامل اتوبوس، مینی بوس، ون و استیشن	۵۰
۳	وسایل نقلیه ای که دارنده آن وفق آیین نامه موضوع تبصره (۵) ماده (۱۸) قانون دارای گواهینامه معتبر طی دوره های آموزشی رانندگی ایمن و کم خطر باشد.	۱۰

۹۳- آیا در صورت تأخیر در زمان تمدید بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه، جریمه نیز محاسبه می شود؟

پاسخ: بله، طبق قانون، داشتن بیمه نامه شخص ثالث اجباری است؛ لذا برای افرادی که قانون شکنی کرده و بدون داشتن بیمه نامه برای خود و افراد جامعه خطرآفرینی می کنند جریمه در نظر گرفته شده است. میزان این جریمه حداکثر به اندازه حق بیمه یک سال می باشد، بدیهی است در صورتی که تعداد روزهای تأخیر، کمتر از یک سال باشد میزان جریمه نیز به همان نسبت محاسبه می شود. به عنوان مثال میزان جریمه برای شش ماه تأخیر معادل یک دوم حق بیمه سالانه و میزان جریمه برای یک ماه تأخیر معادل یک

دوازدهم حق بیمه سالانه خواهد بود. جریمه خودروهایی که بیش از یک سال بیمه نبوده است معادل حق بیمه یک سال خواهد بود.

۹۴- آیا به جنین داخل رحم یک زن باردار دیه تعلق می‌گیرد؟

پاسخ: بله، به استناد ماده (۷۱۶) قانون مجازات اسلامی دیه جنین به شرح زیر است:

نطفه‌ای که در رحم مستقر شده است؛ دو درصد دیه کامل علقه که در آن جنین به صورت خون بسته در می‌آید؛ چهار درصد دیه کامل مضغه که در آن جنین به صورت توده گوشتی در می‌آید؛ شش درصد دیه کامل عظام که در آن جنین به صورت استخوان درآمده لکن هنوز گوشت روییده نشده است؛ هشت درصد دیه کامل جنینی که گوشت و استخوان بندی آن تمام شده ولی روح در آن دمیده نشده است؛ ده درصد دیه کامل دیه جنینی که روح در آن دمیده شده است، اگر پسر باشد، دیه کامل و اگر دختر باشد نصف آن و اگر مشته باشد، (۷۵ درصد) دیه کامل پرداخت می‌شود.

۹۵- آیا شرکت‌های بیمه از محل بیمه نامه شخص ثالث، خسارت ناشی از

افت قیمت خودرو پس از وقوع حادثه را پرداخت می‌کنند؟

پاسخ: خیر، شرکت‌های بیمه خسارت ناشی از افت قیمت خودرو به دلیل وقوع حادثه را پرداخت نمی‌کنند و زیان دیده حادثه جهت دریافت مبلغ افت قیمت خودروی خود باید به مراجع قضائی مراجعه نماید. و بعد از صدور رأی دادگاه خسارت ناشی از افت قیمت خودرو خود را از مقصر حادثه دریافت می‌کند. از دیدگاه برخی از حقوقدانان ها و متخصصین بیمه افت قیمت خودرو

ناشی از حادثه چون خسارت مستقیم نیست مشمول تعهد خسارت مالی بیمه‌نامه شخص ثالث نمی باشد.

۹۶- در صورت برخورد خودرویی با یک خودروی دیگر که منجر به وارد شدن خسارت مالی به خودرو و وسایل موجود در داخل و یا صندوق عقب خودرو (لپ تاپ، کامپیوتر، تلویزیون و موارد مشابه) شود و یا اینکه در صورت برخورد خودرویی با خودروی بارکش که منجر به آسیب دیدن و بروز خسارت مالی در محمولات آن و خودروی زیان دیده شود، آیا شرکت های بیمه خسارت وارده را پرداخت می کنند؟

پاسخ: بله، در صورت محرز شدن مسئولیت راننده مسبب حادثه و ارائه گزارش کارشناس پلیس راهنمایی و رانندگی خسارت وارده توسط شرکت های بیمه از محل بیمه‌نامه شخص ثالث خودروی مقصر حادثه قابل پرداخت است.

۹۷- در صورت برخورد خودرو با احشام، آیا خسارت وارده از محل بیمه‌نامه شخص ثالث قابل پرداخت است؟

پاسخ: بله، میزان مبلغ خسارت وارده از محل پوشش مالی بیمه نامه شخص ثالث خودرو تا میزان تعهدات خریداری شده توسط شرکت های بیمه قابل جبران است.

۹۸-

آیا شرکت‌های بیمه از محل بیمه‌نامه شخص ثالث، غرامت جانی وارده به راننده وسیله نقلیه را که خودش مقصر حادثه است پرداخت می‌کنند؟

پاسخ: بله، شرکت‌های بیمه غرامت جانی وارده به راننده مسبب حادثه را از محل پوشش حوادث راننده بیمه‌نامه شخص ثالث وسیله نقلیه تا سقف تعهدات خریداری شده جبران می‌نمایند.

برای مثال: اگر راننده وسیله نقلیه ای به هر علتی با گاردریل برخورد نماید و یا به دره سقوط کند که در نهایت منجر به وارد آمدن خسارت جانی (فوت یا نقص عضو) به راننده وسیله نقلیه شود؛ با توجه به این که مقصر حادثه خود راننده می‌باشد شرکت‌های بیمه خسارت جانی وارده را از محل پوشش تعهدات حوادث راننده بیمه‌نامه شخص ثالث خودرو پرداخت می‌کنند.

لازم به توضیح می‌باشد میزان تعهد شرکت بیمه برای جبران خسارت فوت معادل مبلغ مندرج در بیمه نامه (مقصر حوادث راننده) و برای جبران خسارت‌های جرحی معادل حاصل ضرب درصد دیه یا ارزش در میزان مبلغ دیه مندرج در بیمه‌نامه می‌باشد.

۹۹-

در صورتی که راننده وسیله نقلیه بارکش، به جای بار مسافر سوار کند و در اثر بروز حادثه تمامی افراد فوت نمایند، آیا خسارت جانی وارده از طرف شرکت بیمه قابل پرداخت است؟

پاسخ: طبق مصوبه شورای عالی بیمه مورخه ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ در اجرای تبصره (۲) ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث موارد خارج از تعهد بیمه گر به شرح زیر می باشد:

خسارت های بدنی وارده به اشخاص ثالث که در قسمت هایی از وسیله نقلیه مستقر شده باشد که برای استقرار انسان تعیین نشده است مصداق خسارت خارج از تعهد بیمه گر می باشد و جبران این گونه خسارت ها در تعهد صندوق تأمین خسارت های بدنی است .

لازم به توضیح می باشد با توجه به این که کاربری وسیله نقلیه مورد بیمه، بارکش می باشد و راننده مسبب حادثه مجاز به سوار نمودن افراد به جای حمل بار را نداشته است؛ در این حالت خسارت وارده از طرف صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می شود سپس صندوق تمامی مبالغ پرداختی را از راننده مسبب حادثه بازیافت می کند.

۱۰۰-

اگر فردی داخل صندوق عقب و یا بر روی خودرو سوار شود، آیا در صورت بروز حادثه خسارت جانی وارده از محل بیمه نامه شخص ثالث قابل پرداخت است؟

پاسخ: طبق مصوبه شورای عالی بیمه مورخه ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ در اجرای تبصره (۲) ماده (۲۱) قانون بیمه شخص ثالث موارد خارج از تعهد بیمه گر به شرح زیر می باشد:

خسارت های بدنی وارده به اشخاص ثالث که در قسمت هایی از وسیله نقلیه مستقر شده باشد که برای استقرار انسان تعیین نشده است مصداق خسارت خارج از تعهد بیمه گر می باشد و جبران این گونه خسارت ها در تعهد صندوق تأمین خسارت های بدنی است.

لازم به توضیح می باشد با توجه به این که راننده مسبب حادثه مجاز به سوار نمودن افراد در داخل صندوق و یا بر روی خودرو نیست؛ در این حالت خسارت وارده از طرف صندوق تأمین خسارت های بدنی پرداخت می شود؛ سپس صندوق تمامی مبالغ پرداختی را از راننده مسبب حادثه بازیافت می کند.

۱۰۱- اگر گواهینامه رانندگی فردی دارای محدودیت و شرایط خاصی باشد و راننده مسبب حادثه آن موارد را رعایت ننماید آیا شرکت بیمه خسارت وارده را پرداخت می کند؟

پاسخ: در صورتی که گواهینامه راننده مسبب حادثه دارای محدودیت خاصی مانند شرایط ذیل باشد. در صورت بروز حادثه شرکت های بیمه خسارت وارده را پرداخت می کنند سپس به راننده مسبب حادثه جهت بازیافت مبالغ پرداختی مراجعه می کنند.

- رعایت نکردن قوانین و شروط مندرج در گواهینامه از سوی دارندگان آن از قبیل: عدم استفاده از عینک طبی، سمعک و یا سایر تجهیزات خاص.
- چنانچه شخصی موفق به اخذ گواهینامه پایه سوم شود در همان سه ماهه اول دریافت می توانند در حین رانندگی یک نفر که مشمول محدودیت های گواهینامه پایه سوم نیست و یا اینکه دارای مدرک گواهینامه پایه یکم و دوم است را به همراه داشته باشد.

- از دیگر محدودیت‌های ویژه رانندگی برای دارندگان گواهینامه پایه سه، ممنوعیت رانندگی از ساعت ۲۴ شب تا ۵ صبح می باشد.
- و...

۱۰۲- جرم فرار از صحنه تصادفی که منجر به وارد آمدن خسارت جانی شده، چه می باشد؟

پاسخ: به استناد ماده (۷۱۹) قانون مجازات اسلامی، هر گاه مصدوم احتیاج به کمک فوری داشته و راننده با وجود امکان رساندن مصدوم به مراکز درمانی و یا استمداد از مأمورین انتظامی از این کار خودداری کند و یا به منظور فرار از تعقیب محل حادثه را ترک و مصدوم را رها کند حسب مورد به بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد (۷۱۴) و (۷۱۵) و (۷۱۶) محکوم خواهد شد. دادگاه نمی‌تواند در مورد این ماده اعمال کیفیت مخففه نماید.

۱۰۳- در چه شرایطی راننده وسیله نقلیه در حادثه منجر به خسارت جانی می‌تواند صحنه تصادف را ترک نماید؟

پاسخ: به استناد تبصره (۱) ماده (۷۱۹) قانون مجازات اسلامی، راننده در صورتی می‌تواند برای انجام تکالیف مذکور در این ماده وسیله نقلیه را از صحنه حادثه حرکت دهد که برای کمک رسانیدن به مصدوم توسل به طریق دیگر ممکن نباشد.

۱۰۴- در صورت اتمام مدت اعتبار گواهینامه رانندگی، آیا شرکت بیمه از محل

بیمه نامه شخص ثالث خسارت وارده را پرداخت می کند؟

پاسخ: بله، مطابق آیین نامه (۵۳) شورای عالی بیمه عدم تمدید مدت اعتبار گواهینامه به منزله بطلان گواهینامه نیست و شرکت های بیمه خسارت احتمالی وارده را پرداخت می کنند.

۱۰۵- منظور از متناسب بودن گواهینامه راننده با خودرو چیست؟

پاسخ: گواهینامه رانندگی در واقع مجوز پلیس به راننده جهت رانندگی با رعایت شرایط مندرج در گواهینامه است. به عنوان مثال کسی که گواهینامه پایه دو دارد نمی تواند با خودروهای سنگین یا اتوبوس رانندگی کند و در صورت رانندگی و وقوع حادثه، به مانند شرایط نداشتن گواهینامه با وی رفتار می شود.

۱۰۶- آیا نداشتن و یا عدم اعتبار کارنامه تاکسیرانی و یا دفترچه کار وسایل

نقلیه عمومی به منزله فقدان گواهینامه محسوب می شود؟

پاسخ: خیر، به استناد بخشنامه شماره ۶۴۶۱۱/۱۰۲/۹۹ مورخ بیست و نهم مردادماه سال ۱۳۹۹ بیمه مرکزی: نداشتن یا عدم اعتبار کارنامه تاکسیرانی و یا دفترچه کار وسایل نقلیه عمومی به منزله فقدان گواهینامه محسوب نمی شود و بیمه گر نمی تواند به استناد ماده (۱۵) قانون بیمه شخص ثالث خسارت پرداختی را باز یافت نماید و یا اینکه در بیمه نامه بدنه از پرداخت خسارت خودداری نماید.

۱۰۷- بیمه نامه کارت سبز چیست؟

پاسخ: از آنجایی که دامنه تحت پوشش بیمه شخص ثالث داخل مرزهای هر کشور می باشد برای افرادی که قصد دارند با خودرو شخصی به کشورهای دیگر سفر کنند یک بیمه نامه شخص ثالث بین المللی یا کارت سبز صادر می شود. در واقع کارت سبز یک بیمه نامه بین المللی در زمینه بیمه شخص ثالث است که برای رانندگانی که به طور موقت قصد عبور و تردد در کشورهای عضو سیستم بیمه کارت سبز را دارند صادر می شود. در حال حاضر تعداد کشورهای عضو سیستم بیمه کارت سبز ۴۵ کشور می باشد از جمله روسیه، آذربایجان، ترکیه، اکراین، عراق، تونس، مراکش، بلغارستان و بسیاری از کشورهای اروپایی دیگر که در صورت وقوع حادثه یا تصادف در این کشورها، خسارت های مالی یا جانی را پرداخت می کنند.

۱۰۸- برای تهیه و خرید بیمه نامه کارت سبز (بیمه نامه شخص ثالث بین المللی)

باید به کجا مراجعه کرد؟

پاسخ: مدیریت امور مربوط به کارت سبز توسط دفاتری انجام می شود که تحت عنوان دفاتر ملی کارت سبز در هر کشوری وجود دارد و دفتر مرکزی در کشور لندن واقع شده است، این دفاتر مسئولیت نظارت بر حسن انجام صدور و خسارت بیمه کارت سبز طبق موافقت نامه هماهنگ بین دفاتر را به عهده دارند. در حال حاضر فقط شرکت سهامی بیمه ایران عضو دفتر کارت سبز کشور جمهوری اسلامی ایران بوده و عملیات صدور و پرداخت خسارت کارت سبز را در ایران انجام می دهد. ضمناً داشتن گواهینامه بین المللی برای استفاده از خدمات بیمه کارت سبز الزامیست.

۱۰۹- مبلغ حق بیمه، بیمه نامه کارت سبز به چه میزانی است؟

پاسخ: مبلغ حق بیمه‌ی بیمه‌نامه کارت سبز به نوع خودرو، و مدت زمان بیمه نامه بستگی دارد که عوامل اصلی تعیین کننده حق بیمه هستند.

۱۱۰- اگر خودروی **A** با خودروی **B** تصادف کند و مقصر حادثه خودروی **A**

باشد و مبلغ خسارت وارده بیش از تعهدات بیمه نامه شخص ثالث خودروی **A** باشد و همچنین خودروی **B** دارای بیمه نامه بدنه باشد خسارت چگونه پرداخت خواهد شد؟

پاسخ: مبلغ خسارت وارده از محل بیمه نامه بدنه زیان دیده حادثه توسط شرکت بیمه پرداخت می‌شود. سپس شرکت بیمه مربوطه به مسبب حادثه رجوع می نماید و مبلغ پرداختی را بازیافت می کند.

لیکن رویه شرکت های بیمه در کشور ما این است که شرکت بیمه‌گر بیمه نامه بدنه، در مرحله اول بیمه گذار (زیان دیده حادثه) را راهنمایی می‌کند که به شرکت بیمه‌گر شخص ثالث مقصر حادثه مراجعه نماید و خسارت وارده را تا حداکثر سقف تعهدات بیمه نامه مقصر حادثه دریافت نماید. سپس جهت تشکیل پرونده و دریافت مابقی مبلغ خسارت مانده به شرکت صادر کننده بیمه نامه بدنه اتومبیل خود مراجعه نماید.

مطابق اصول بیمه وقتی برای جبران یک خسارت، هم بیمه نامه اموال و هم بیمه نامه مسئولیت وجود داشته باشد اولویت جهت اخذ خسارت از محل بیمه نامه مسئولیت می باشد.

۱۱۱- اگر فردی بدون داشتن گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی وسیله نقلیه

نماید، از لحاظ قانونی چه مجازاتی برای وی در نظر گرفته خواهد شد؟
پاسخ: به استناد ماده (۷۲۳) قانون مجازات اسلامی، هر کس بدون گواهینامه رسمی اقدام به رانندگی و یا تصدی وسایل نقلیه موتوری که مستلزم داشتن گواهینامه مخصوص است، بنماید و همچنین هر کس به موجب حکم دادگاه از رانندگی وسایل نقلیه موتوری ممنوع باشد به رانندگی وسایل مزبور مبادرت ورزد برای بار اول به حبس تعزیری تا دو ماه یا جزای نقدی تا یک میلیون ریال و یا هر دو مجازات و در صورت ارتکاب مجدد به دو ماه تا شش ماه حبس محکوم خواهد شد.

۱۱۲- اگر فردی در ارقام و مشخصات شماره انتظامی، شماره شاسی و یا

شماره موتور وسیله نقلیه تغییراتی انجام دهد، از لحاظ قانونی به چه مجازاتی محکوم خواهد شد؟

پاسخ: به استناد ماده (۷۲۰) قانون مجازات اسلامی، هر کس در ارقام و مشخصات پلاک وسایل نقلیه موتوری زمینی، آبی یا کشاورزی تغییر دهد و یا پلاک وسیله نقلیه موتوری دیگری را به آن الصاق نماید یا برای آن پلاک تقلبی بکار برد یا چنین وسایلی را با علم به تغییر و یا تعویض پلاک تقلبی مورد استفاده قرار دهد و همچنین هر کس به نحوی از انحاء در شماره شاسی، موتور یا پلاک وسیله نقلیه موتوری و یا پلاک های موتور و شاسی که از طرف کارخانه سازنده حک یا نصب شده بدون تحصیل مجوز از راهنمایی و رانندگی تغییر دهد و آن را از صورت اصلی کارخانه خارج کند به حبس از شش ماه تا یک سال محکوم خواهد شد.

۱۱۳- اگر راننده وسیله نقلیه در محل عبور خط عابر پیاده با شخصی برخورد کرده باشد و یا حین بروز حادثه مست باشد و با سرعت غیر مجاز حرکت کند از لحاظ قانونی چه مجازاتی برای وی در نظر گرفته خواهد شد؟

پاسخ: به استناد ماده (۷۱۸) قانون مجازات اسلامی، در مورد مواد فوق هرگاه راننده یا متصدی وسایل موتوری در موقع وقوع جرم مست بوده یا پروانه نداشته یا زیادتر از سرعت مقرر حرکت می‌کرده است یا آن که دستگاه موتوری را با وجود نقص و عیب مکانیکی موثر در تصادف به کار انداخته یا در محل‌هایی که برای عبور پیاده‌رو علامت مخصوص گذارده شده است، مراعات لازم ننماید و یا از محل‌هایی که عبور از آن ممنوع گردیده است رانندگی نماید. به بیش از دو سوم حداکثر مجازات مذکور در مواد فوق محکوم خواهد شد. دادگاه می‌تواند علاوه بر مجازات فوق، مرتکب را برای مدت یک تا پنج سال از حق رانندگی یا تصدی وسایل موتوری محروم نماید.

۱۱۴- تخفیف عدم خسارت بیمه‌نامه شخص ثالث هر سال چند درصد است و در صورت بروز خسارت، آیا کلیه تخفیفات بیمه‌نامه از بین می‌رود؟

پاسخ: خیر، به استناد ماده (۶) آیین نامه سقف حق بیمه شخص ثالث و نحوه تخفیف، افزایش و یا تقسیط آن (۱۳۹۶/۰۸/۱۵) :

تخفیف عدم خسارت بیمه‌نامه شخص ثالث برای هر سال پنج درصد است که پس از چهارده سال به حداکثر مقدار خود یعنی هفتاد درصد می‌رسد و متوقف می‌شود. ضمناً پس از هر بار خسارت، فقط بخشی از تخفیف‌ها طبق جدول ذیل

از بین می‌رود؛ یعنی کل تخفیفات حذف نمی‌گردد. این در حالی است که در گذشته با یک تصادف تمام تخفیف‌های بیمه‌نامه شخص ثالث از بین می‌رفت.

جدول کاهش تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث			
در طول مدت بیمه نامه	یک بار	دو بار	سه بار و بیشتر
خسارت مالی	۲۰ درصد	۳۰ درصد	۴۰ درصد
خسارت بدنی	۳۰ درصد	۷۰ درصد	۱۰۰ درصد

۱۱۵- در صورت تغییر شرکت بیمه برای تمدید و صدور بیمه‌نامه شخص ثالث،

آیا تخفیف‌های عدم خسارت بیمه نامه حذف می‌شود؟

پاسخ: خیر، انتخاب شرکت بیمه معتبر و خوش‌نام حق مسلم هر بیمه‌گذاری است، بنابراین در زمان تمدید و صدور بیمه‌نامه شخص ثالث می‌توان با حفظ کلیه تخفیف‌ها شرکت بیمه را تغییر داد.

۱۱۶- آیا لازم است در هنگام خرید خودرو کارکرده و انتقال مالکیت، الحاقیه

تغییر نام مالک و شماره انتظامی برای بیمه‌نامه شخص ثالث صادر شود؟

پاسخ: بله، جهت تغییر و اصلاح شماره انتظامی مندرج در بیمه‌نامه و تغییر نام مالک وسیله نقلیه، مورد بیمه بهتر است با مراجعه به واحد صدور بیمه نامه و همچنین ارائه کپی برگ تأییدیه نقل و انتقال خودرو، کارت یا سند جدید با صدور الحاقیه این تغییرات اعمال شود هرچند عدم انجام این تغییرات خللی در اعتبار بیمه‌نامه ایجاد نخواهد کرد.

۱۱۷- آیا امکان ادغام تخفیفات منتقل شده توسط خریدار با تخفیفات

موجود در بیمه نامه شخص ثالث خودرو جدید خریداری شده در زمان تمدید بیمه نامه وجود دارد؟

پاسخ: خیر، تخفیف هایی که خریدار به وسیله نقلیه جدید منتقل می کند با تخفیف هایی که وسیله نقلیه جدید از قبل داشته است ادغام (جمع) نمی شوند. زیرا تخفیفات موجود در خودروی جدید متعلق به خریدار نمی باشد.

۱۱۸- نحوه انتقال تخفیفات عدم خسارت در بیمه نامه شخص ثالث خودروهای

متعلق به شرکت های حقوقی چگونه است؟

پاسخ: شرکت های حقوقی در صورت فروش وسیله نقلیه و بعد از انتقال قطعی مالکیت آن، می توانند تخفیف های بیمه نامه وسیله نقلیه فروخته شده را به وسیله نقلیه دیگری از همان نوع که متعلق به خود شرکت باشد منتقل نمایند.

۱۱۹- آیا انتقال تخفیفات برداشته شده از بیمه نامه شخص ثالث شرکت

بیمه ای به سایر شرکت های بیمه ای دیگر امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، از همه شرکت های بیمه ای دارای مجوز فعالیت از بیمه مرکزی، پس از دریافت الحاقیه مربوط به حذف تخفیفات از بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه فروخته شده، می توان بیمه نامه شخص ثالث خودروی جدید را با اعمال تخفیف های منتقل شده تمدید کرد.

۱۲۰- در صورت فوت مالک وسیله نقلیه، شرایط انتقال تخفیفات عدم

خسارت بیمه‌نامه شخص ثالث به چه صورتی است؟

پاسخ: ورثه و یا نماینده قانونی وراث می‌تواند نسبت به انتقال تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث وسیله نقلیه متوفی اقدام نماید.

۱۲۱- آیا انتقال تخفیفات عدم خسارت از خودروی سواری به خودرو بارکش،

اتوکار و یا بلعکس امکان پذیر است؟

پاسخ: خیر، وسیله نقلیه ای که به عنوان وسیله نقلیه مقصد انتقال تخفیفات تعیین می‌گردد حتما باید از نظر نوع وسیله نقلیه مشابه با وسیله نقلیه مبدأ باشد. به عنوان مثال:

انتقال تخفیف سواری به سواری

انتقال تخفیف موتور سیکلت به موتور سیکلت

انتقال تخفیف خودروهای راهسازی و کشاورزی به خودروهای راهسازی و کشاورزی

انتقال تخفیف مینی بوس و اتوبوس به مینی بوس و اتوبوس

انتقال تخفیف وانت بارها به وانت بارها

انتقال تخفیف کامیونت و کامیون به کامیونت و کامیون

انتقال تخفیف خودروهای ون و اتوکار به خودروهای ون و اتوکار

۱۲۲- چنانچه خریدار و فروشنده وسیله نقلیه عضو یک خانواده باشند، آیا

تخفیفات عدم خسارت بیمه‌نامه شخص ثالث قابل انتقال است؟

پاسخ: بله، در صورتیکه خریدار وسیله نقلیه، همسر، فرزند و یا یکی از والدین فروشنده باشد در صورت تمایل فروشنده کلیه تخفیفات به خریدار منتقل خواهد شد .

۱۲۳- در صورتی که فردی وسیله نقلیه ای را که دارای تخفیف عدم خسارت بیمه‌نامه شخص ثالث بوده خریداری نماید. و این تخفیفات متعلق به فروشنده باشد، آیا خریدار در زمان تمدید بیمه‌نامه شخص ثالث خودرو جدید خود می‌تواند یک سال تخفیف عدم خسارت معادل پنج درصد از شرکت بیمه دریافت نماید؟

پاسخ: بله، هر چند حداقل مدت زمان لازم برای دریافت پنج درصد تخفیف عدم خسارت یکسال کامل می‌باشد اما پس از توافق شرکت های بیمه با یکدیگر مقرر شد چنانچه خریدار از زمان خرید وسیله نقلیه تا زمان تمدید بیمه نامه فاقد سابقه خسارتی (جانی و مالی) باشد بدون در نظر گرفتن تاریخ خرید وسیله نقلیه پنج درصد تخفیف عدم خسارت اعمال گردد.

۱۲۴- در صورتی که از محل بیمه‌نامه شخص ثالث خودروی جدیدی خسارتی پرداخت شده باشد آیا تاثیر منفی پرداخت این خسارت، در میزان تخفیفات موجود فروشنده لحاظ می‌شود و یا خریدار؟

پاسخ: چنانچه خسارت واقع شده مربوط به بعد از تاریخ انتقال سند مالکیت باشد و یا به عبارت دیگر حادثه در زمانی رخ داده باشد که خریدار مالک وسیله نقلیه بوده باشد آنگاه بخشی از تخفیف های موجود خریدار از بین خواهد رفت. اما اگر حادثه قبل از انتقال سند مالکیت رخ داده باشد از تخفیفات موجود فروشنده کسر خواهد شد.

برای مثال در صورت دریافت یکبار خسارت مالی ۲۰ درصد، دوبار ۳۰ درصد، سه بار و بیشتر ۴۰ درصد از تخفیفات کسر خواهد شد و در صورتیکه خسارت واقع شده جانی باشد برای یکبار ۳۰ درصد، دوبار ۷۰ درصد، و سه بار یا بیشتر ۱۰۰ درصد از تخفیفات از بین خواهد رفت.

۱۲۵- آیا در طول مدت بیمه نامه شخص ثالث، افزایش میزان سقف تعهدات

مالی امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، بیمه گذار و یا مالک وسیله نقلیه می تواند با مراجعه به شرکت بیمه مربوطه خود و با پرداخت حق بیمه اضافی نسبت به افزایش سقف تعهدات مالی بیمه نامه شخص ثالث خود اقدام نماید.

لازم به توضیح می باشد اکثر شرکت های بیمه قبل از صدور الحاقیه افزایش تعهدات مالی درخواست بازدید از وسیله نقلیه مورد بیمه را می نمایند؛ که این امر بخاطر جلوگیری از برخی سوء استفاده ها می باشد که در زمان بروز حادثه تصادف، سقف تعهدات بیمه نامه کافی نبوده و پس از افزایش تعهدات مالی بیمه نامه خود اقدام به تشکیل پرونده خسارت نموده اند.

۱۲۶- آیا انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث، به شخص دیگر امکان پذیر

است؟

پاسخ: انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث تنها به بستگان درجه اول (پدر، مادر، همسر، فرزندان) امکان پذیر است و انتقال تخفیفات به افراد دیگر تحت هیچ شرایطی ممکن نمی باشد.

۱۲۷- آیا میزان تخفیفات موجود در بیمه‌نامه شخص ثالث خودرویی که

فروخته شده است به خریدار جدید انتقال می‌یابد؟

پاسخ: خیر در قانون جدید، تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث فقط متعلق به فروشنده خودرو (مالک شماره انتظامی) می‌باشد و با نقل و انتقال مالکیت خودرو تخفیفات به خریدار جدید منتقل نمی‌گردد.

به عبارتی تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث پلاک محور شده است و با انتقال مالکیت خودرو و همچنین تغییر شماره انتظامی وسیله نقلیه تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث به خریدار جدید انتقال نمی‌یابد.

۱۲۸- آیا در صورت فروش خودرو خود می‌توان تخفیفات متعلق به خود را به

خودروی جدید خریداری شده انتقال داد؟

پاسخ: بله، در صورت فروش وسیله نقلیه خود امکان انتقال تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث با ارائه مدارک و مستندات از قبیل برگ تأییدیه نقل و انتقال خودرو به شرکت بیمه مربوطه تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث وسیله نقلیه فروخته شده را به خودروی جدید خریداری شده انتقال داد.

لازم به توضیح است ملاک انتقال تخفیفات بیمه نامه از یک خودرو به خودروی دیگر یکسان بودن نوع وسیله نقلیه می‌باشد برای مثال:

- خودرو های سواری به سواری
- خودروهای بارکش به بارکش
- خودروهای اتوکار به اتوکار
- موتورسیکلت به موتورسیکلت
- ماشین آلات کشاورزی به ماشین آلات کشاورزی

۱۲۹- آیا شرکت های بیمه با دریافت مدارک قولنامه خرید و فروش خودرو و یا وکالتنامه فروش خودرو می توانند نسبت به حفظ و یا انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث اقدام نمایند؟

پاسخ: خیر، شرکت های بیمه تنها با دریافت سند رسمی نقل و انتقال مالکیت (برگ سبز و یا برگ تأییدیه نقل و انتقال) خودرو مجاز به حفظ و یا انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث می باشند و تحت هیچ شرایطی قولنامه و یا وکالتنامه فروش خودرو را ملاک عمل قرار نمی دهند.

۱۳۰- آیا در صورت درخواست گواهی حذف تخفیفات از بیمه نامه شخص

ثالث، شرکت های بیمه مجاز به دریافت حق بیمه اضافی می باشند؟
پاسخ: خیر، برای انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث، بیمه گذار مبلغ اضافی بابت حق بیمه به شرکت بیمه مربوطه جهت دریافت گواهی حذف تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث پرداخت نمی کند.

۱۳۱- آیا انتقال میزان تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث به خودروی خریداری

شده جدید، باید در زمان تمدید بیمه نامه صورت گیرد؟
پاسخ: بله، انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث صرفاً در زمان تمدید و صدور بیمه نامه جدید امکان پذیر است و در طول مدت قرارداد بیمه نامه شخص ثالث امکان انتقال و ثبت تخفیفات نمی باشد.

۱۳۲- آیا محدودیت زمانی برای انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث به خودروی جدید وجود دارد؟

پاسخ: خیر، محدودیت زمانی برای انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث نیست.

برای مثال اگر شخصی خودروی خود را فروخته باشد و از شرکت بیمه مربوطه با ارائه مدارک و مستندات مثبت، گواهی حذف تخفیفات بیمه نامه را گرفته باشد می تواند در صورت خرید خودروی جدید بعد از چند سال تخفیفات متعلق به خود را به خودروی جدید از همان نوع انتقال دهد.

۱۳۳- چه کسی می تواند به شرکت بیمه جهت دریافت گواهی حذف و یا انتقال تخفیفات مراجعه نماید؟

پاسخ: مالک شماره انتظامی مندرج در بیمه نامه صادر شده می تواند به شرکت بیمه مربوطه جهت دریافت گواهی حذف و یا انتقال تخفیفات مراجعه نماید .

۱۳۴- آیا انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث وانت (نیسان، مزدا، پیکان و موارد مشابه) به وسیله نقلیه کامیون امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث وانت (نیسان، مزدا، پیکان و موارد مشابه) به وسیله نقلیه کامیون بارکش با تناژهای مختلف امکان پذیر است و بالعکس.

۱۳۵- در صورتی که فردی خودروی خود را در سال ۱۳۹۷ و یا ۱۳۹۸ فروخته باشد و بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه فروخته شده، دارای ۷۰ درصد تخفیف عدم خسارت باشد آیا امکان دریافت گواهی حذف و یا انتقال تخفیفات از شرکت های بیمه جهت درج در بیمه نامه شخص ثالث خودروی جدید امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، با توجه به این که آیین نامه حذف و انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث از تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۱ توسط شرکت های بیمه لازم الاجراء می باشد. در صورتی که انتقال مالکیت خودرو بعد از این تاریخ اتفاق افتاده باشد مالک وسیله نقلیه مطابق آیین نامه می تواند گواهی حذف تخفیفات خود را از شرکت بیمه مربوطه با ارائه مدارک و مستندات دریافت نموده و آن را به خودروی جدید خود انتقال دهد.

۱۳۶- آیا امکان دریافت گواهی حذف تخفیفات عدم خسارت در هر زمانی از طول مدت بیمه نامه شخص ثالث امکان پذیر است؟

پاسخ: بله، مالک وسیله نقلیه مورد بیمه در هر زمانی از طول مدت بیمه نامه در صورت نقل و انتقال مالکیت وسیله نقلیه خود می تواند برای دریافت گواهی حذف و انتقال تخفیفات عدم خسارت بیمه نامه شخص ثالث به شرکت بیمه مربوطه مراجعه نماید.

۱۳۷- آیا ارائه تخفیفات مازاد بر تخفیفات مصوب بیمه نامه شخص ثالث توسط

نمایندگی های بیمه و یا استارتاپ های بیمه، مجاز است؟

پاسخ: خیر، ارائه هرگونه تخفیفات مازاد بر تخفیفات مصوب قانون بیمه شخص ثالث توسط نمایندگی ها و یا استارتاپ های بیمه ای تخلف و غیر قانونی می باشد و باید به سامانه رسیدگی به شکایت بیمه مرکزی اعلام گردد.

۱۳۸- شخصی می خواهد از تخفیفات مندرج بر روی پلاک قبلی خود که

چندین سال قبل آن را واگذار کرده است استفاده کند، حال با توجه به این که پلیس راهنمایی و رانندگی پلاک مذکور را به شخص دیگری واگذار کرده است تکلیف انتقال تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث به چه صورتی است؟

پاسخ: انتقال تخفیفات عدم خسارت بیمه نامه شخص ثالث به خودروی دیگر از همان نوع (سواری به سواری، بارکش به بارکش و موارد مشابه) در صورتی که مالک پلاک وسیله نقلیه قبلی همان مالک پلاک جدید باشد امکان پذیر است.

۱۳۹- اگر در طول مدت بیمه نامه شخص ثالث گواهی (الحاقیه) تغییر شماره

انتظامی به دلیل نقل و انتقال مالکیت ثبت شود آیا تخفیفات بیمه نامه مذکور در زمان صدور و تمدید بیمه نامه حذف می گردد؟

پاسخ: بله، در صورتی که بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه دارای تخفیف عدم خسارت باشد و گواهی تغییر پلاک خودرو در طول مدت بیمه نامه به

دلیل نقل و انتقال مالکیت صادر شده باشد کلیه تخفیفات بیمه نامه در زمان تمدید حذف خواهد شد.

۱۴۰- اگر فردی خودرویی را به صورت قولنامه ای و یا وکالتنامه ای خریداری کرده باشد و چندین سال بیمه نامه شخص ثالث را به نام خود بیمه کرده باشد می تواند تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث را به خودروی دیگری انتقال بدهد؟

پاسخ: خیر، تخفیفات درج شده در بیمه نامه شخص ثالث متعلق به مالک شماره انتظامی خودرو بوده و در صورتی که بیمه گذار و مالک شماره انتظامی خودرو شخص متفاوتی باشند بیمه گذار نمی تواند تخفیفات بیمه نامه را به خودروی دیگری انتقال دهد.
به عبارتی تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث متعلق به مالک خودرو می باشد.

۱۴۱- اگر به اشتباه، کارمند شرکت بیمه و یا نماینده شرکت بیمه تخفیفات مالک قبلی بیمه نامه شخص ثالث را به مالک جدید انتقال داده باشد در صورت تغییر، اصلاح و صدور گواهی تخفیفات بیمه نامه آیا بیمه گذار باید حق بیمه اضافی مربوطه را پرداخت نماید؟

پاسخ: بله، صدور گواهی اصلاح تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث با گواهی حذف تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث متفاوت می باشد و بیمه گذار باید مبلغ حق بیمه اضافی مربوط به تغییر و اصلاح تخفیفات بیمه نامه شخص ثالث را پرداخت نماید.

۱۴۲- چه مدارکی برای انتقال تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث خودرو مورد قبول است؟

پاسخ: کارت وسیله نقلیه، برگ سبز، برگ تأییدیه نقل و انتقال خودرو.

۱۴۳- اگر گواهی حذف تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث توسط مالک قبلی از شرکت بیمه درخواست نشده باشد، آیا امکان استفاده مالک جدید از تخفیفات مربوطه در زمان تمدید و صدور بیمه نامه جدید وجود دارد؟

پاسخ: خیر، در زمان تمدید و صدور بیمه‌نامه جدید، اگر شماره انتظامی خودروی مورد بیمه تعویض شده باشد و شماره انتظامی درج شده در بیمه‌نامه و کارت خودرو مطابقت نداشته باشد تخفیفات بیمه‌نامه حذف می‌گردد.

۱۴۴- در صورت بروز حادثه و خسارت مالی یا جانی قبل و یا بعد از تاریخ نقل و انتقال مالکیت خودرو میزان تخفیفات بیمه‌نامه شخص ثالث به چه صورتی قابل محاسبه است؟

پاسخ: اگر خسارتی قبل از تاریخ نقل و انتقال مالکیت خودرو باشد. جریمه استفاده از بیمه‌نامه به عهده فروشنده می‌باشد اما اگر خسارتی بعد از تاریخ نقل و انتقال مالکیت خودرو باشد جریمه استفاده از بیمه‌نامه به عهده خریدار می‌باشد.

برای مثال: اگر مالک خودرویی که دارای (۷۰ درصد) تخفیف عدم خسارت است قبل از تاریخ نقل و انتقال دچار حادثه شود در زمان انتقال تخفیفات بستگی به نوع خسارت (مالی یا جانی) از میزان درصد تخفیفات بیمه‌نامه

کاهش می یابد و یا اگر خسارتی بعد از تاریخ نقل و انتقال مالکیت خودرو باشد مالک خودرو در زمان تمدید و صدور بیمه نامه جدید اگر دارای تخفیفات عدم خسارت انتقالی از خودروی دیگری متعلق به خود باشد بستگی به نوع خسارت (مالی یا جانی) از میزان تخفیفاتش کسر می شود و اگر دارای تخفیف عدم خسارت نباشد بستگی به نوع خسارت (مالی یا جانی) باید حق بیمه اضافی مربوطه را پرداخت نماید.

جدول کاهش میزان درصد تخفیفات و اضافات بیمه نامه شخص ثالث در صورت بروز حادثه و خسارت مالی یا جانی به شرح ذیل است .

جدول کاهش تخفیف عدم خسارت بیمه شخص ثالث			
در طول مدت بیمه نامه	یک بار	دو بار	سه بار و بیشتر
خسارت مالی	۲۰ درصد	۳۰ درصد	۴۰ درصد
خسارت بدنی	۳۰ درصد	۷۰ درصد	۱۰۰ درصد

۱۴۵- برای خرید و صدور بیمه نامه شخص ثالث و حوادث راننده وسیله نقلیه

چه مدارکی لازم است؟

پاسخ: جهت خرید بیمه نامه شخص ثالث در اکثر شرکت های بیمه مدارک ذیل

لازم می باشد:

- مدارک شناسایی خودرو (کارت یا سند مالکیت) و تصویر آن .
- کارت ملی مالک وسیله نقلیه مورد بیمه .
- بیمه نامه سال قبل. (در صورت دارا بودن آن)

- تکمیل فرم پیشنهاد در واحدهای صدور بیمه نامه.
- مدارک شناسایی راننده خودرو.

۱۴۶- برای تشکیل پرونده خسارت مالی از محل بیمه نامه شخص ثالث وسیله نقلیه چه مدارکی لازم است؟

پاسخ: در اکثر شرکت های بیمه مدارک ذیل جهت تشکیل و پرداخت خسارت مالی لازم به ارائه است:

- تکمیل و امضاء برگ اعلام خسارت.
- بیمه نامه شخص ثالث مقصر حادثه.
- اصل بیمه نامه شخص ثالث زیان دیده.
- اصل گواهینامه های رانندگی مقصر و زیان دیده و کارت ملی ایشان.
- اصل کارت شناسایی خودروی مقصر حادثه.
- اصل کارت شناسایی و سند مالکیت خودروی زیان دیده و کارت ملی مالک
- ارائه اصل کروکی سازشی و برگه بازجویی طرفین مبنی بر قبول کروکی و نظریه کارشناس و همچنین اصل یا تصویر برابر اصل کروکی های قضائی و گزارشات مرتبط تصادف در خساراتی که بیش از سقف تعهدات اجباری مالی بیمه نامه می باشد و یا نیاز به ارائه کروکی دارند.
- در خسارت فاقد کروکی مراجعه خودروهای مقصر و زیان دیده قبل از بازسازی جهت بازدید کارشناس بیمه گر الزامی است.
- در خسارات دارای کروکی بالاتر از سقف تعهدات مالی اجباری بیمه نامه (فاقد جرح و فوت) مراجعه هر دو خودرو مقصر و زیان دیده قبل از بازسازی جهت بازدید کارشناس بیمه گر الزامی است.

۱۴۷- برای تشکیل پرونده خسارت جانی (بدنی) از محل بیمه نامه شخص ثالث

وسیله نقلیه چه مدارکی لازم است؟

پاسخ: در اکثر شرکت های بیمه مدارک ذیل جهت تشکیل و پرداخت

خسارت جانی (بدنی) لازم به ارائه است:

- تکمیل و امضاء برگ اعلام خسارت.
- بیمه نامه شخص ثالث مقصر.
- اصل گواهینامه رانندگی مقصر حادثه و کارت شناسایی خودروی ایشان و کارت ملی راننده. (در صورت داشتن گواهینامه)
- اصل یا تصویر برابر اصل کروکی تصادف.
- تصویر برابر اصل گزارشات و صورت جلسات نیروی انتظامی.
- تصویر برابر اصل اوراق بازجوئی از مقصر و زیان دیدگان (دال بر قبول کروکی یا نظریه هیأت های کارشناسی)
- تصویر برابر اصل گواهی های سازمان پزشکی قانونی. (نسخه های پزشکی قانونی)
- اصل یا تصویر برابر اصل آرای صادره دادگاه.
- اصل شناسنامه های مصدومین، متوفیان، ذی نفعان دریافت خسارت و کارت ملی ایشان.
- اصل یا تصویر برابر اصل مدارک پرونده بالینی مصدوم و یا متوفی در صورت بستری شدن در مراکز درمانی پس از حادثه.
- در صورتی که در حادثه زیان دیده فوت نموده باشد، اصل یا تصویر برابر اصل گزارش معاینه جسد، جواز دفن، خلاصه رونوشت وفات و اصل شناسنامه ابطال شده متوفی نیز مورد نیاز است.
- در صورت فوت زیان دیده ارائه کپی مصدق گواهی حصر وراثت برای پرداخت دیه به وراثت.

۱۴۸- برای تشکیل پرونده خسارت و دریافت غرامت حوادث راننده از محل

بیمه‌نامه شخص ثالث وسیله نقلیه چه مدارکی لازم است؟

پاسخ : در اکثر شرکت های بیمه مدارک ذیل جهت تشکیل و دریافت غرامت

حوادث راننده لازم به ارائه است:

- تکمیل و امضاء برگ اعلام خسارت.
- بیمه‌نامه شخص ثالث و حوادث راننده مقصر.
- اصل گواهینامه راننده مقصر حادثه، کارت خودروی ایشان و کارت ملی راننده.
- اصل یا تصویر برابر اصل کروکی تصادف.
- تصویر برابر اصل گزارشات و صورت جلسات نیروی انتظامی.
- تصویر برابر اصل اوراق بازجویی از طرفین حادثه (مبنی بر قبولی کروکی یا نظریه هیأت های کارشناسی)
- تصویر برابر اصل گواهی های پزشکی قانونی. (نسخه های پزشکی قانونی)
- اصل یا تصویر برابر اصل رأی دادگاه در صورت سیر مراحل قضائی و صدور رأی.
- اصل شناسنامه مصدوم و یا متوفی و کارت ملی ایشان و شناسنامه و کارت ملی وراث و یا ذی‌نفعان خسارت در حوادث منجر به فوت.
- در صورتی که در حادثه راننده فوت نموده باشد اصل یا تصویر برابر اصل گزارش معاینه جسد، جواز دفن، خلاصه رونوشت وفات و شناسنامه ابطال شده راننده متوفی.
- اصل یا تصویر برابر اصل خلاصه پرونده بالینی مصدوم یا متوفی در صورتی که در مراکز درمانی بستری شده باشد.
- در صورتی که راننده مصدوم شده باشد مراجعه ایشان (با کارت شناسایی معتبر) به شرکت بیمه جهت معاینه پزشک معتمد بیمه‌گر الزامی است.

- در صورت فوت راننده ارائه گواهی حصر وراثت برای پرداخت دیه مطابق سقف تعهدات بیمه‌نامه حوادث راننده به وراثت متوفی.

۱۴۹- دریافت کروکی تصادفات رانندگی در چه زمانی لازم است؟

پاسخ: بسیاری از رانندگان ممکن است در حین رانندگی با خودروها، عابران و اشیاء مختلف برخورد کنند که بسته به شرایط موجود، ترسیم یا ترسیم نکردن کروکی حائز اهمیت می باشد. در ادامه لیستی از شرایطی را تهیه کردیم که کشیدن کروکی برای پرداخت خسارت الزامی است.

- زمانی که در حادثه رانندگی یکی از دو خودروی حادثه دیده، خودروی نظامی باشد.
- در مواقعی که تصادف میان چند وسیله نقلیه (سه وسیله نقلیه و بیش از این تعداد) به وجود آید.
- زمانی که در حادثه رانندگی یکی از دو خودرو، وسیله نقلیه سنگین (کامیون، اتوبوس و مینی بوس) با بیش از (۷) سرنشین باشد.
- زمانی که حادثه رانندگی به علت حرکت دنده عقب یکی از خودروها رخ داده باشد.
- در شرایطی که یکی از طرفین تصادف، بیمه‌نامه شخص ثالث نداشته باشد.
- در مواقعی که یکی از طرفین تصادف، گواهینامه رانندگی نداشته باشد.
- زمانی که یکی از طرفین تصادف در محل حادثه غریبه و یا مسافری از استان دیگر باشد که البته در اینجا خود مسافر می‌تواند به دریافت یا دریافت نکردن کروکی نظر بدهد.
- در شرایطی که مقدار خسارت ایجاد شده از میزان تعهد بیمه‌نامه مقصر حادثه بیشتر باشد که در این شرایط باید کروکی غیر سازشی از پلیس راهور درخواست شود.

- زمانی که حادثه رانندگی به علت عبور از چراغ قرمز رخ داده باشد که در این شرایط حق تقدم عبور می‌بایست بررسی شود.
- مواقعی که تصادف رانندگی به دلیل برخورد با اشیائی مانند چراغ برق، جدول و گاردریل صورت بگیرد و به تصویر وضعیت برخورد نیاز باشد.
- در شرایطی که تصادف به صورت جلو به جلوی دو خودرو (شاخ به شاخ) اتفاق بیفتد.
- زمانی که یکی از طرفین تصادف راکب موتورسیکلت بوده یا یدک یکی از طرفین حادثه موتورسیکلت باشد.
- در مواقعی که میان تاریخ صدور بیمه‌نامه تأخیر زمانی وجود داشته باشد یا پیوسته نباشد یا تصادف در زمانی اتفاق بیفتد که تنها ۲۰ روز از صدور بیمه‌نامه گذشته است.
- زمانی که خسارت جرحی به وجود آید؛ یعنی یکی از خود طرفین حادثه مجروح یا فوت شده باشند.
- مواقعی که وسیله نقلیه‌ی مقصر حادثه، بیمه‌نامه بدنه داشته باشد و اکنون قصد دارد برای بار دوم نیز از بیمه‌نامه بدنه استفاده کند.
- در شرایطی که یکی از طرفین حادثه به نظر کارشناس معترض باشد، باید کרוکی غیر سازشی را درخواست کنند.

۱۵۰- برای تشکیل پرونده خسارت نزد صندوق تأمین خسارت های بدنی چه مدارکی لازم است؟

- ارائه گزارش های کلانتری یا پاسگاه انتظامی حوزه حادثه در مورد علت و چگونگی حادثه.
- کروکی افسرکاران فنی در مورد علت تامه تصادف (در صورتی که ترسیم شده است)
- نظریه کارشناس یا کارشناسان رسمی دادگستری در مورد علت تامه تصادف (در صورت وجود)
- برگه های بازجویی طرفین حادثه (شامل اولیاء دم متوفی، شاهدان، مصدوم و راننده مقصر)
- شرح معاینه جسد صادره از پزشکی قانونی حاوی علت فوت.
- نظریه یا نظریه های پزشک قانونی در مورد معاینه مصدوم .
- جواز دفن یا رونوشت خلاصه فوت (صادر از اداره ثبت احوال)
- قرار و یا آراء دادگاه.
- شناسنامه باطل شده (تمام صفحات) و کارت ملی متوفی.
- شناسنامه (تمام صفحات) و کارت ملی مقصر.
- شناسنامه (تمام صفحات) و کارت ملی مصدوم، اگر سن مصدوم کمتر از ۱۸ سال باشد، شناسنامه (تمام صفحات) و کارت ملی ولی یا ولی قهری یا قیم مصدوم به همراه قیم نامه.
- گواهی انحصار وراثت مرحوم (با اعتبار نامحدود) به انضمام تصویر اوراق هویتی ورثه قانونی.
- سند، کارت خودرو و یا اعلام مشخصات فنی (شماره شاسی، موتور و پلاک) وسیله نقلیه مسبب حادثه از سوی مراجع ذیصلاح (صرفاً در خصوص پرونده های فاقد بیمه نامه)

- فرم ۱۱۵ (در صورت انتقال با مرکز فوریت های پزشکی)
- مدارک بیمارستانی (در صورت پذیرش در مراکز درمانی)
- اگر زیان دیده در زمان حادثه، راننده وسیله نقلیه بوده است، فتوکپی برابر اصل گواهینامه رانندگی زیان دیده (برای حوادث قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۰۶/۲۰)
- ضمناً در صورتی که مدارک از سوی شرکت های بیمه به صندوق تأمین خسارت های بدنی ارسال شود علاوه بر مدارک مذکور مدارک ذیل نیز لازم به ارائه است:
- فرم اعلام خسارت.
- اسناد پرداخت خسارت دیه.
- رضایت نامه ذی نفع به بیمه گر.
- مدارک شناسایی زیان دیده و مقصر حادثه.
- بیمه نامه و الحاقیه های صادره.

منابع و مأخذ

- آیین نامه ها و مصوبات ابلاغی از طرف بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- وب سایت رسمی صندوق تأمین خسارت های بدنی
- کتاب قانون بیمه به کوشش جواد صفائی مهر

